

fIACĂRA

anul XXXIII
40 (1529)
VINERI
5 OCTOMBRIE
1984

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

La temelia viitoarelor recolte record, neobosita veghe a primului gospodar al țării

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A FĂCUT O VIZITĂ DE LUCRU

în unități
de cercetare
și producție
agricolă, în
întreprinderi
ale industriei
alimentare

Fapte din marea întrecere, opinii din marea dezbatere în pregătirea Congresului al XIII-lea al partidului

Acum, în aceste zile de cumpăna anotimpurilor, când soarele toamnei coboară pe pământ într-un milion de chipuri și feluri, cuvintele oamenilor se încarcă de lumină deosebită, semănând cu fructele livezilor și strugurii viilor, cu speranțele semănate în primăvară și culese acum înzecit, cu ideile care au pus aripă materiei și au obligat-o să asculte de îndemnul vieții, de cutezanțele ei spre noi frumuseți și împliniri visate. În aceste zile, cuvintele oamenilor din România s-au încărcat de toate aromele bucuriei, de tăria voințelor aliate în oțelul crezului nostru viu și neinduplecat; putem face și mai frumoasă și mai bogată această țară! Ne-am dovedit-o nouă și am dovedit-o lumii, patruzeci de ani la rând, vom dovedi-o și de acum înainte, trecind pragul milenului trei cu pașii sprinteni și hotărâți ai oamenilor deprinși cu urcușul dificil, cunoscători bine antrenați al înălțimilor pe care și-au propus să le cucerească.

Acestea sînt, cred, sensurile cuvintelor și cifrelor din care se țes ideile și dimensiunile Directivelor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, cu care ne măsurăm trăinicia în timp a ceea ce vrem să oferim viitorului, cu certitudinea unei experiențe multiplicată și verificate cîncinal cu cîncinal, într-un chip entuziast și realist, specific gândirii arhitecturii care a dat acestor ani — efigie de epocă: tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Orice om din această țară și foarte mulți oameni din străinătate știu bine că România socialistă își datorează renumele său de azi tocmai acelei politici interne și externe pe care a definitivat-o Congresul al IX-lea al partidului, careia i-a dat profunzimea gin-

dirii și suflul înnoitor al faptelor un popor întreg animat de conducătorul său atît de intim legat de gîndurile și faptele oamenilor care l-au urmat, îl urmează și îl vor urma întotdeauna pe calea libertății și socialismului, a independenței, bunăstării și păcii.

Numai cine nu e în stare să privească în jurul său, să vadă bine tot ce-l înconjoară, să vadă și dincolo de casa, strada, orașul sau județul său în largul tălăzuit al țării ar putea să aibă vreo indoială în legătură cu priceperea și capacitatea noastră, a tuturor, de a face ca Directivile de acum, asemenea celor adoptate anterior, mai ales în ultimii douăzeci de ani, să devină realități strălucite ale zilei de mine, fața omenească a gîndurilor și hotărîrilor noastre de azi. Și aceasta, începînd din Capitală pînă în ultimul colț al României! Iar în unele din aceste locuri, mai îndepărtate, altădată uitate de Dumnezeu și de oameni, roadele Directivelor vor fi, în mod sigur, binecuvîntate de cei care, iată, și-au suflăc mincile, și-au pus în mișcare ideile, hotărîrea și simțul gospodăresc în case, sate și orașe noi, în acele cuceriri ale tehnicii și tehnologiei avansate, capabile să facă viața oamenilor mai prosperă, mai frumoasă, mai demnă, mai fericită.

Ce ne rămîne nouă, scriitorilor, altceva, decît să fim solidari cu credința și entuziasmul acestor oameni care ne cer doar să trecem în hronicul noilor vîrste ale României suflul eroic al acestor zile ce premerg Congresul XIII, al acestor ani care se pregătesc să vină pe liniile atît de precis trasate de Directive.

ION BRAD ■

ROMÂNIA — ORIZONT 2000

Cuvintele oamenilor

Renașterea porturilor românești

BECHET, VĂPAIA PURĂ A SPERANȚEI

(pagina 2)

Directivile

în dezbaterea întregului popor

Noul — ofensivă continuă

(paginile 4-5)

Semănatul și culesul așa cum ne cere datoria față de țară

(paginile 6, 7-8)

„VIITOR DE AUR, ȚARA NOASTRĂ ARE...”

În proiectul de DIRECTIVE:

„O dezvoltare puternică va cunoaște traficul fluvial pentru care se prevede o creștere cu 30-35 la sută a volumului mărfurilor transportate, urmînd să se folosească în mai mare măsură Dunărea și să se exploateze intensiv Canalul Dunăre-Marea Neagră. Flota

fluvială va fi dotată cu aproape 430 mii tone nave nepropulsate și 150 mii CP remorchere și împingătoare. În cincinalul următor va intra în funcțiune ramificația Poarta Albă-Midia-Năvodari a Canalului Dunăre-Marea Neagră”.

● Reportaj serial: Renașterea porturilor românești ●

Există o vreme a anului, la Bechet, cînd omul se împacă mai mult decît ori-cînd cu viața. Vremea asta e vremea toamnei. Acum e toamnă și pentru că la Bechet, cînd e toamnă, e bine, e cel mai bine, ca pretutindeni pe unde munca pămîntului trage o linie de-a lungul căreia înaintea viața, începe să fie limpede că mulțumirea oamenilor, după regula știută că munca trebuie să aducă și o răsplată, prinde ființa odată cu întrebarea de unde și pînă unde a muncit fiecare, de cînd și pînă cînd, de ce și pe ce. Întrebarea e veche și răspunsul se înnoiește în tot anul. N-a fost altfel nici atunci, pe la începutul acestui veac, la 1907, cînd comuna a primit titlul de oraș, un titlu cu care ar fi exagerat să spunem că n-avea ce face doar pentru că orașenii de-aici rămîneau tot țărani și aveau să stea tot cu ochii la pămînt, la bogăția lui nu prea mare dar îndeajuns ca să potolească o cerință lipsită de ifose. Era în titlul acela pe care astăzi prea puțini ar mai ști să spună cînd și cum l-a pierdut Bechetul, ajungînd a se numi din nou comună, ceva din gîndul, altfel generos, de a-i numi campioni pe toți cei ce alcătuiesc un grup aliniat la start, urmînd ca victoria și confirmarea titlului să și-o obțină fiecare. Sigur este că pe atunci Bechetul nu se afla deloc mai prejos decît Calafatul sau Corabia, portul de-aici era tot la fel de înfloritor și faima lui creștea printr-o străduință în care oamenii locului n-au făcut niciodată un secret că s-ar afla și o înverșunarea orgolioasă. Spre deosebire de alte porturi dunărene, aici, în coasta acestei lumi de țărani nu s-a prea putut pripăși însă și stolul pestriț al pescuitorilor în apă tulbură, cu exotismul lui cu tot și cu imaginea lui de poză colorată pe care ne-au transmis-o despre porturile de altădată amintiri care ar fi frumoase, la urma urmei, dacă le considerăm pe jumătate literatură, fiindcă ele, se știe, mai înfrumusețează, mai retușează, mai exagerază.

Bechetul nu are de ce să înfrumusețeze însă nimic. Portul de-aici n-a avut în nici un fel strălucirea înșelătoare a unei palate ci masivitatea realității care trăgea greu la cîntar, a sacilor cu cereale, a bulgărilor de sare și a vitelor încărcate pe vase ce alunecau apoi, unul după altul, pe Dunăre în sus și pe Dunăre în jos. În lumea lor de țărani, cei din Bechet au știut că munca nu e joc de noroc și în vreme ce se străduiau să înalte faima portului lor un lucru a mai fost întotdeauna sigur: ei n-au jucat zaruri pe coaja rumenă a unei piini ciștigiate greu și cinstit. Ceea ce nu înseamnă însă că, muncind astfel, nu s-a întimplat să dea uneori mina cu norocul. Și e cu totul altceva, desigur, cu totul altceva că, pe deasupra voinței lor, s-a nimerit să se adevărească uneori și vorba: prea puțin noroc pentru atîția amatori.

E o zi de toamnă, o zi tăcută, fierbinte. E o zi ca urma albă a unui gînd pe care nu ți-l mai aduci aminte întocmai și simți doar că el stăruie pătmas, scîitor în neputința de a-i mai da de capăt și a-l rosti întreg. Ceva din gîndul acesta s-ar întrezări, poate, în afirmația unor cărturari ai locului, în scrisă într-o monografie a comunei, că „pînă la 1916 portul Bechet era socotit ca fiind cel mai frumos de pe Dunăre”. Ar părea să fie aici un simbul de adevăr. Cu toate că malul, la Bechet, e drept ca-n palmă, locul încintă parcă mai mult decît acelea în care s-au întins, să zicem, porturile vecine, Calafat și Corabia. Și cită vreme înfrumusețea unui port n-avea cum să împiedice cu nimic, ci dimpotrivă, s-o fi întimplat chiar să ajute, mai degrabă, ca grija unei zile de muncă să fie dusă cu mai multă plăcere, simțim gata să recunoaștem că spre portul Bechetului trage, dacă ne este îngăduit, și inima noastră.

Portul e așezat la vreo doi kilometri de ultimele case din marginea comunei și spre el duce, parcă trasă cu rigla, o șosea largă și bine întreținută, umbră de două șiruri de plopi. Perpendicular pe șosea, de o parte și de alta a ei se întinde digul construit nu demult și în stare să apere Bechetul chiar atunci cînd apele ar ajunge la cota de 8 metri. În zona portului, digul prezintă siguranță, chiar dacă Dunărea s-ar înălța, peste cota zero, cu 9 metri. Șoseaua intră apoi într-o fișie de pădure ce se întinde de-a lungul portului, ca un zid, între el și cîmpul de pe unde se strîngeau grînele ca să fie aduse apoi pe cheurile lui. Rezemat cu umerii de zidul înalt și răcoros al pădurii, portul stă cu fața la Dunăre și apare, în această zi de toamnă, ca o poiană însoțită. În mijlocul platformei pe care a răsărit iarba, clădirea cu birourile conducerii portului se ridică albă, sprintenă, impunătoare iar tihna locului pare să o impresioneze ca pe o casă de vacanță. Adrian Diaconu, șeful portului, e detașat provizoriu la Corabia, le dă o mină de ajutor celor de acolo, care se vede că sînt mai năpădiți de treburi, și nu ne rămîne decît să fim de acord că în perimetrul aproape idilic al portului acestuia ar fi să săvîrșim o greșală dacă am căuta zarva porturilor mari, în care, dacă vrei, poți să te pierzi ca într-un oraș necunoscut. Portul Be-

chet continuă să existe, cum ar spune un oltean de prin partea locului, ca atare, și a-l supune unor comparații fără rost e ca și cum s-ar întreba cineva, unde aleargă mai mulți, ce caută pe-acolo și ultimul din rînd. Împrejurarea că portul acesta e mai mic decît altele nu poate să aibă, dintr-un anumit punct de vedere, absolut nici o importanță. Dealtfel, ne vom lămuri că nu e chiar lipsit de relativitate felul în care se judecă uneori, printr-o cifră, „capacitatea” unui port.

Pînă atunci să arătăm că, potrivit unei prime impresii, Alexandru Bărgan, căpitanul portului, se îngrijește să păstreze o ținută a profesiei, a funcției, a demnității lui de bărbat care se respectă, ce s-ar potrivi într-un totul cu imaginea, deocamdată numai rîvnită, cînd portul Bechet ar putea să-și dovedească întreaga lui capacitate. Cîi parcursul de la un capăt la altul platforma portului, îmi spune că vreo 10-12 băieți din Bechet sînt acum elevi la școlile de marină de la Orșova și Giurgiu, acesta fiind un semn că localnicii, „în ultimul timp, au priceput frumosul navigației” de care se țin departe chiar atunci cînd vreo 30 dintre ei lucrau ca docheri în port și încă vreo sută făceau carăușie. Un anume moș Tirnă, vestit bărgăuș, era o excepție. Interesul celorlalți se întindea pînă în pragul apei, ei făceau grînele, ei le aduceau aici, ei le încăreau pe șlepuri, mai departe fiind treaba negustorilor între care, se spune, pînă în al doilea răz-

la Brăila. Pînă la sosirea lui, macaraua cu care a fost dotat portul, o macara pe pneuri, de 4 tone, e destinată parcă să dovedească, deocamdată numai de amorul artei, pătrunderea tehnicii în acest peisaj tihnit și să păstreze vie amintirea, deloc îndepărtată, a zilelor cînd lingă ea mai lucrau o macara plutitoare și două benzi transportoare ce-au fost luate și duse prin alte porturi. De-atunci, portul lui Bechet a început să-i bată în mîna ceva mai rar, în ciuda faptului că puține dintre porturile noastre fluviale oferă condiții de lucru atît de bune. Și-o să vedem, bineînțeles, care sînt aceste condiții.

A fost mai întii o schelă, cum se spunea odată. De prin vremea lui Cuza a început să lucreze cu acte în bună regulă și din ele s-ar putea afla cu exactitate, bunăoară, cită sare se aducea aici de la Ocoale Mari. Au apărut apoi, la Bechet, și cîteva agenții comerciale străine, chiar mai înainte de a se trece la delimitarea portului și de a se face, în 1884, cheul de lemn. În 1910 și în anul următor s-a construit o platformă pavată cu gresie pe lungimea a vreo 700 de metri și în locul cheului de lemn a fost ridicat unul de piatră. O statistică ne încredințează că din 1879 pînă în 1916 au tras în portul Bechetului 20.405 vase cu aburi sau cu pinze, sub diferite pavilioane, iar numărul acestor vase, nu doar tonajul lor, ne interesează

amintim decît că ținutul din jurul Bechetului a fost irigat și tot am aduce un argument hotărîtor. Și dacă de vreo cinci ani, cum aflăm, se discută să se construiască un siloz de cereale în port, poate că el se va construi în cele din urmă. Oricum, se spune, de vreo șapte ani n-a mai trecut pe-aici nici un bob de griu și pînă atunci se încăreau, totuși, în fiecare an 14 000-15 000 de tone, mai cu seamă griu și porumb. Să-l ascultăm pe primarul Iulian Miulescu: „Portul dispune de posibilități foarte bune de lucru. Cu cheul pe care-l are și cu pescajul pe care-l îngăduie bate multe porturi. Dar, ca să luăm un exemplu, sfera de zahăr, care se face multă pe-aici, e dusă la fabricile din Corabia și Calafat cu camioanele”. E nevoie să recunoaștem însă că la mijloc nu se află numai plăcerea de a fi șofer pe care românul a descoperit-o relativ de curînd și în proporție de masă.

În primăvara trecută, spune Alexandru Bărgan, profesorul Petre Baniță, directorul Stațiunii agricole de la Dăbuleni, s-a arătat interesat într-o colaborare. Stațiunea, avînd o întinsă podgorie, livezi, grădini de legume, cîmpuri de cereale, exportă între altele și așa-zise mărfuri perisabile și portul a dat asigurări că Navromul are nave frigorifice dar a trebuit să recunoască, totodată, că în portul Bechet nu prea sînt mijloace de a încăra produse de acest fel. Cînd, pentru alte produse, dispune de astfel de posibilități, colaborarea nu s-a putut realiza din alte pricini. La un moment dat, portul a promis Combinatului chimic Craiova că poate să încarce în 48 de ore o cantitate echivalentă cu două trenuri. Dar produsele chimice nu puteau fi aduse de la Craiova decît cu camioane și aceasta a părut combinatului, pe bună dreptate, o cheltuială prea mare. Și încă o dată s-a adevărit de ce proiectul unei linii de cale ferată care să lege Bechetul de Craiova a fost apreciat întotdeauna ca fiind justificat cu prisosință. Fiind cit se poate de sigur că el ar aduce și o punere în valoare a unor amenajări ce-au fost făcute, nu demult, în portul Bechet, pe cînd se construia sistemul de irigații Sadova-Corabia. În perioada aceea veneau, în fiecare an, aproape 100 000 tone de materiale de construcție și tot felul de utilaje. Portul lăsa bine de tot în urmă amintirea isprăvilor lui de pe cînd docherii duceau în spinare sacii încărcăți cu griu și, pînă să umple ei șlepurile trase la mal, marinarii englezii sau belgieni sau olandezi adăstau la un țoi, la cazanele de tuiță ale unui Glăvan sau Tocan. Din răspuțeri a lucrat portul și cînd se construia combinatul chimic de lingă Craiova, cînd au fost descărcate aici și utilaje de cite 80 de tone și instalate pe trailere Cometa, cu cite 30 de roți. Cele 16 reflectoare montate pe niște stîlpi de beton amintesc de vremea aceea cînd se muncea în trei schimburi și, se zice, lumina care se revărsa noaptea peste port era atît de puternică încît vedeai și acul pe jos. Atunci a dovedit portul adevărata lui capacitate, cînd se încordase într-un astfel de efort că n-avea timp, ca să zicem așa, nici să dea bună ziua. Apoi, peste pavajul de pe platforma lui s-a așternut un strat de țărînă și deasupra s-a ridicat iarba. Portul primește, cit primește, mai mult balast.

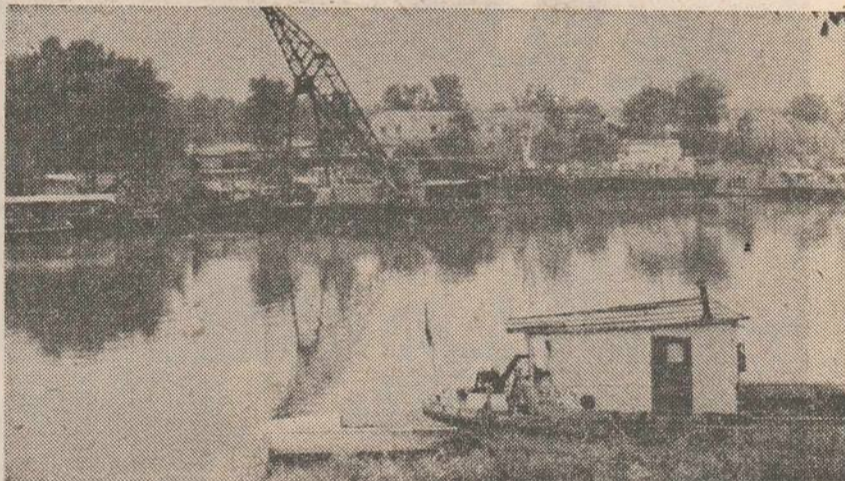
Însă în vreme ce alții se plîng că Dunărea a cam scăzut în lunile verii, căpitanul portului Bechet poate să spună: „Navele fluviale, încărcate la capacitatea maximă, nu depășesc în nici un caz un pescaj de trei metri. Or, aici, lingă mira Bechet, cînd apa se află la cota zero ea are o adîncime de 5,5 metri. Sub zero, de cînd sînt eu aici, din 1967, n-a scăzut decît de vreo două-trei ori, cite 15-20 de centimetri. Acum e cota plus 47. Așadar, lingă cheu apa are 6 metri. Și asta înseamnă că ar putea să tragă aici, dacă ar avea pe unde să se strecoare pe Dunăre, chiar și cargouri de pînă la 10 000 tdw”.

Cînd portul era căutat, el era și găsit. Pe urmă, după ce maurul și-a făcut datoria, cînd a început să fie mai puțin căutat, el s-a retras într-o perdea de liniște și-a luat o înfățișare oarecum patriarhală. Și din motive strict profesionale, ce ni se pare chiar frumoasă că nu exclud și un accent de lirism, căpitanul portului așază alături, în registrul său, lingă constatarea „în anul 1933 o activitate redusă”, următoarea observație: „Ninge pentru prima dată în noaptea de 15 februarie, ora 1.30. Stratul de zăpadă atinge circa 1 centimetru”. Dar altfel, cum spuneam, Alexandru Bărgan își poartă cu atîta distincție și demnitate uniforma de căpitan de port, de parcă portul ar avea de lucru și la lumina zilei și a reflectoarelor. Important este la urma urmei că portul acesta ar fi în stare să-și spulbere oricînd liniștea, și nu fără folos. Reflectoarele există și azi. Ca și cheul drept, construit acum 10-15 ani, și arătos și util cum Calafatul, care n-are deloc așa ceva, sau Corabia, ar tot rîni să aibă.

pentru că fiecare avea un comandant și acela era obligat să-l salute pe căpitanul portului iar asta înseamnă că pe suprafața aspră a pămîntului numele acestei așezări începea să însemne ceva.

La 8 aprilie 1921, scrie în registrul portului, a fost eclipsă de soare. Dar spre deosebire de alte porturi, un exemplu la îndemînă fiind Calafatul, care începuseră chiar ele să intre în eclipsă și se vorbea chiar despre decăderea lor, la Bechet lumea era mai optimistă și avea și de ce. „După războiul mondial, traficul în port a luat o dezvoltare foarte mare prin importul de mărfuri și exportul de cereale din această regiune”. În 1932, în portul Bechet sînt manipulate 28 004 tone iar în anul următor 50 363. Un an mai tîrziu, cînd începea redresarea economică de după criză, se vede că anul agricol a fost mai slab, portul vehiculează 22 678 tone, apoi crește la 38 516 în 1935, la 38 664 în 1936 și coboară din nou în '37 la 27 075 tone, în '38 la 23 772, pentru 1939 înregistrîndu-se cam aceeași cantitate. Dar anul 1940 parcă e blestemat. La 21 martie Dunărea iese din matcă și rupe șoseaua dintre port și comună. Registrul consemnează: „Trafic de mărfuri foarte redus”. Și pentru că un necaz nu vine niciodată singur, a fost nevoie să se facă adăugarea: „Apele au continuat să vină mari în luna iunie, retrăgîndu-se abia în luna august”. Hotărît lucru, anul acela, 1940, nu numai că începuse dar a și continuat prost. Și după el, un timp, tot așa s-a cam mers. Cit a ținut războiul, portul abia a mișcat vreo cîteva mii de tone pe an și apare frecvent notația: „Din cauza evenimentelor traficului este foarte redus”. După aceea portul se însuflețește iarăși, în 1953, bunăoară, descarcă 270 tone de mărfuri și încarcă 46 753, Bechetul reamintind astfel de renumele lui de centru al unei zone agricole bogate. Dar dacă pînă într-o vreme portul a dat mai mult decît a primit, mai încoace el a început să primească mai mult decît ar fi în stare să dea, cu toate că bogăția acestei zone, fără îndoială, a crescut îndeajuns ca să ne și putem dispensa de vreo comparație cu ce însemna ea altădată. De n-ar fi să

Bechet, văpaia pură a speranței

boi mondial cei mai mulți erau greci. Din vremea aceea a rămas platforma betonată a fostei magazii de cereale, ca și fundațiile, late de vreo 60 de centimetri, ale unei magazii de materiale ce se desfășura pe o lățime de vreo 30 și pe o lungime de 115 metri. Cel puțin așa rezultă din măsurătoarea pe care o face, cu pasul, Mihai Preda încadrat al Oficiului de gospodărire a apelor Dolj, care zilnic se invită cu o șalupă prin dreptul Bechetului și își face datoria de a transmite șefilor lui de la Craiova tot felul de date despre curenții apei, despre eroziunea malurilor și așa mai departe. Cînd a ars magazia de materiale, pe la sfîrșitul lui august '44, bombardată de nemții ce se retrăgeau pe Dunăre, sub acoperișul ei se aflau, zice-se, motoare, mașini agricole și aramă, multă aramă. Acum, într-un colț, unde blocurile greoaie ale temeliei vechi au fost scoase, lucrează la o stație de betoane șase muncitori. Se construiește și aici, ca peste tot, foarte mult, și umbra vorba că Bechetul are să fie declarat oraș. Balastul pentru betoane e adus tocmai de la Giurgiu sau de la Vatra, de dincolo de Calafat și, se zice, ar putea fi adus mai de aproape, de la vreo doi kilometri mai sus de port, unde se varsă Jiețul în Dunăre. Dar, s-ar părea, cine vorbește, tot acela aude. Cum se-ntimplă deocamdată și pe tancul petrolier tras la una dintre danele portului, pe care Ion Goia este și șef și subaltern. El e cirmaci și pe vas ar fi nevoie să se mai afle și un marinar dar iată nu e nici un marinar. Însă omul nu se plînge. La nevoie, munceste cit doi. Și-acum, cînd abia a terminat să dea de mîncare iepurilor pe care și-i crește în cuști bine ancorate pe suprafața metalică a vasului, ne spune că a venit în urmă cu cinci zile, de la Giurgiu, cu 810 tone de motorină. Între timp le-a descărcat și așteaptă să apară un remorcher să-l ducă înapoi. Aflu că, în schimb, pentru grămada de lemne dintr-o latură a portului, cam 1000 de tone, numai plop și salcie, aduse din ostrovul Copanița, ar trebui un șlep care e așteptat cam demult, de vreo cîteva luni, ca să le ia și să le ducă la fabrica de chibrituri de

ȘTIINȚA SPOREȘTE BELȘUGUL OGOARELOR

PATRIA,
CABINETUL DE LUCRU
AL PREȘEDINTELUI

● Vizita de lucru a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU în unități de cercetare și producție agricolă ●

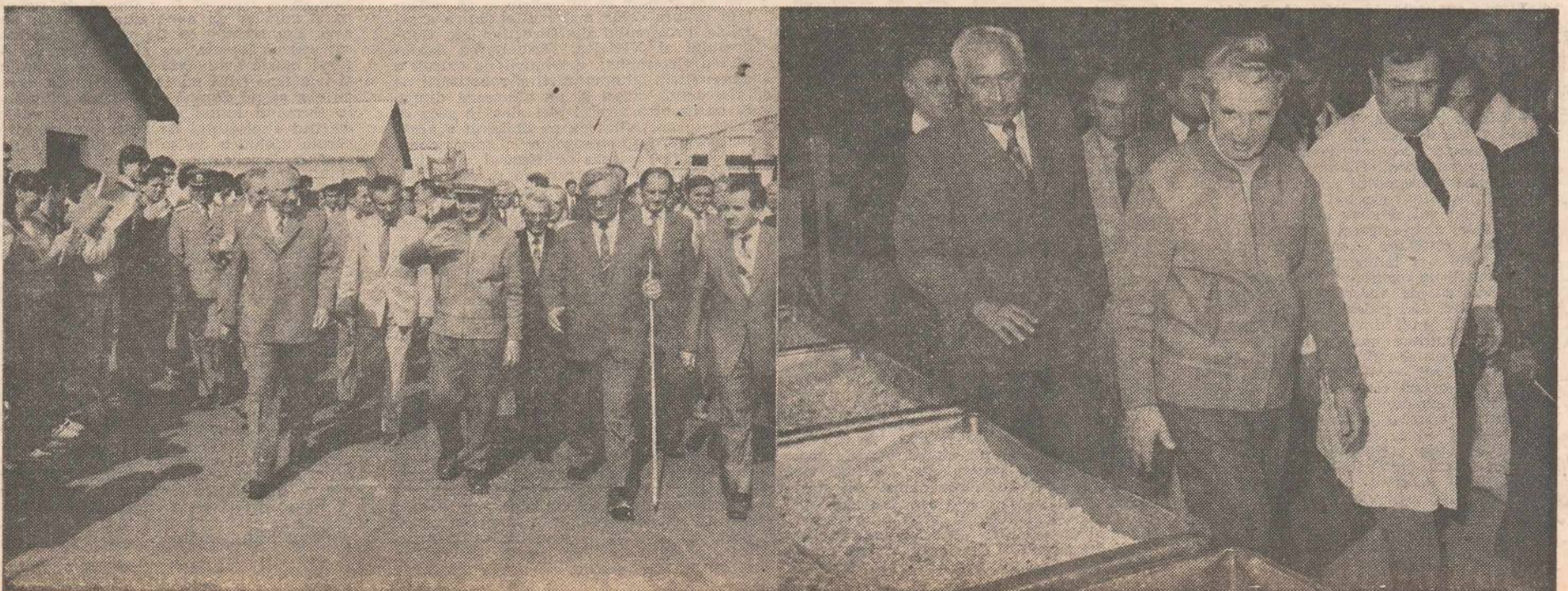
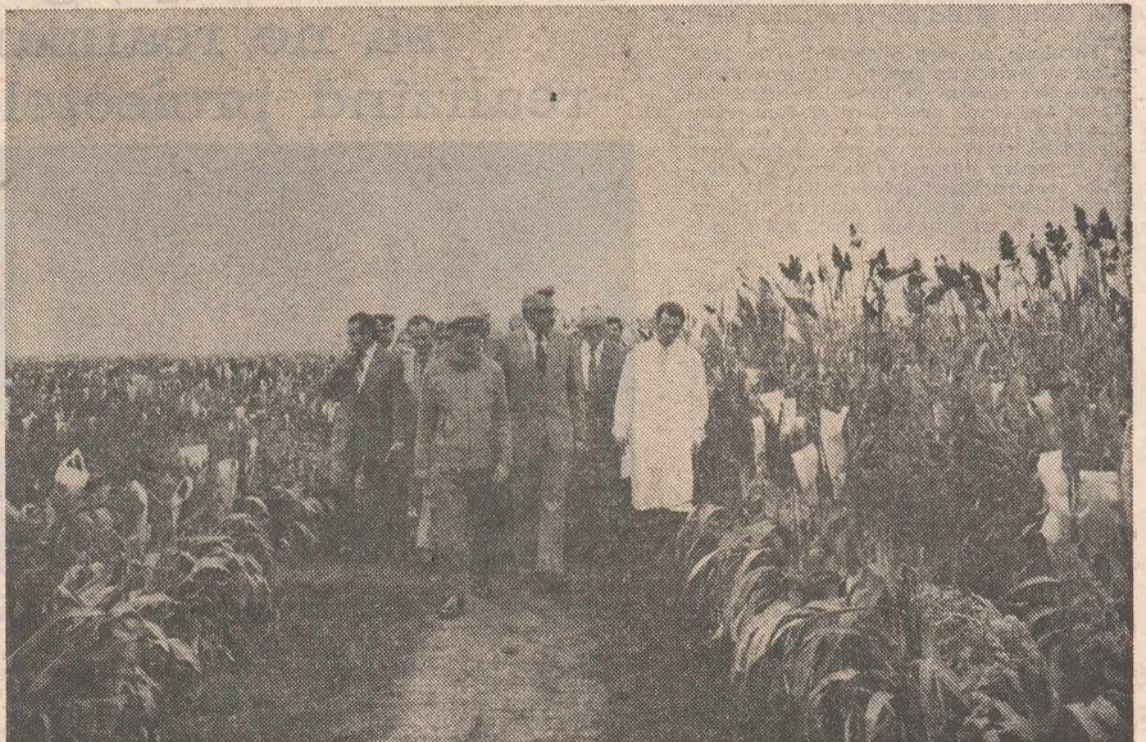
Dialog permanent și rodnic pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, îl poartă nemijlocit cu făuritorii bunurilor materiale și spirituale, în toate marile probleme privind prezentul și viitorul patriei, și-a găsit o nouă manifestare în vizita de lucru pe care conducătorul partidului și statului nostru a făcut-o miercuri în unități de cercetare și producție agricolă, în întreprinderi ale industriei alimentare. Noua întâlnire a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu făuritorii bunurilor materiale, cu lucrători din domeniul cercetării și învățămîntului — care a avut loc la Institutul de Cercetări pentru Cereale și Plante Tehnice Fundulea, la Institutul de Cercetare și Producție pentru Cultura și Industrializarea Sfelei de Zahăr și a Substanțelor Dulci Fundulea, la Întreprinderea de Industrializare a Sfelei de Zahăr Fundulea, la Stațiunea Didactică Experimentală Belciugatele, la Întreprinderea de Preparate și Conserve de Carne Popești-Leordeni — a fost consacrată examinării unor probleme esențiale privind sporirea continuă a producției agricole, vegetale și animale, în actualul cincinal și în anii următori, potrivit importanțelor prevederi ale Proiectului de Directive ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, care asigură dezvoltarea susținută a agriculturii noastre socialiste, ca ramură de bază a economiei naționale.

Pretutîndeni tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întâmpinat cu manifestări emoționante de aleasă stimă și prețuire. Colectivele unităților vizitate, miile de oameni ai muncii veniți în întâmpinare și-au reafirmat, într-o impresionantă unitate de simțire, sentimentele lor de dragoste și recunoștință față de conducătorul partidului și statului nostru, pentru activitatea neobosită pe care o desfășoară zi de zi în slujba propășirii patriei, a bunăstării și fericirii poporului, pentru triumful nobilelor idealuri de pace, progres, libertate și independență ale tuturor națiunilor. Ei și-au manifestat și de astă dată dorința fierbinte ca apropiatul forum al comunistilor români să recalegă în suprema funcție de secretar general al partidului pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului român, eminent om politic, militant de frunte al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, personalitate marcantă a lumii contemporane.

Ca de fiecare dată, apreciind rezultatele dobîndite de oamenii muncii din unitățile vizitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat la față locului îndrumări și recomandări concrete. Astfel, secretarul general al partidului a cerut să se studieze posibilitatea producerii de furaje în zona submontană și montană, în vederea creșterii producției de masă verde în pășunile și fînețele naturale din zonele respective. Insistîndu-se încă o dată asupra necesității asigurării unei densități optime a plantelor, s-a cerut să se acționeze cu hotărîre pentru a realiza soiuri de porumb timpurii ca pot rezista la temperaturi coborîte, astfel încît să poată fi cîștigate cîteva săptămîni în campania de însămînțare și, respectiv, în perioada de recoltare. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se continue cercetările pentru obținerea de noi soiuri de sfeclă de zahăr, mai productive și cu un conținut ridicat de zahăr, pentru realizarea de tehnologii care să asigure creșterea producției prin asigurarea densității necesare, să se acorde cea mai mare atenție stabilirii perioadei optime de însămînțare și să se creeze soiuri cu perioadă scurtă de vegetație, ușor de recoltat. Apreciînd rezultatele obținute de cadrele didactice, de studenții și specialiștii care își desfășoară activitatea în cadrul stațiunii didactice experimentale, tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a cerut să obțină producții și mai mari în toate sectoarele agricole, să fie intensificată participarea cadrelor didactice și a studenților la activitatea productivă din unitățile agricole cooperatiste din zonă în vederea ridicării continue a producțiilor vegetale și animale.

Toți participanții la dialogul de lucru cu secretarul general al partidului au exprimat tovarășului Nicolae Ceaușescu cele mai vii mulțumiri pentru această vizită, pentru aprecierile făcute și indicațiile date și și-au exprimat hotărîrea de a transpune în viață orientările stabilite, de a întâmpina cu importanțe fapte de muncă cel de-al XIII-lea Congres al partidului, aducîndu-și astfel, alături de întregul popor, o contribuție tot mai mare la înlăptuirea programului de făurire a socialismului și comunismului pe pămîntul României.

ION DUMBRĂVĂ ■

Directivile Congresului al XIII-lea — în dezbateră întregului popor

Noul — ofensivă continuă

Promovarea noului în economie, știință ca și în toate laturile activității umane este o permanență filozofică și practică a concepției și acțiunii revoluționare a Partidului Comunist Român, a gândirii creatoare a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, concretizată în documentele programatice, documentele-directivă ce ne-au jalonat dezvoltarea și progresul țării în ultimele două decenii, ca și perspectiva până în anul 2000. În această concepție fundamentală și atotcuprinzătoare, secretarul general al partidului nostru, ca strateg și gânditor social, a sesizat legătura indisolubilă, obiectivă și legitimă în societatea modernă dintre știință și dezvoltare, conturând concepția sa profund originală privind rolul științei, al progresului tehnic și tehnologic în societatea socia-

listă multilateral dezvoltată, ca forță de producție, ca forță de propulsie a întregii dezvoltări. Aceste idei majore, idei-forță le regăsim materializate, la dimensiuni noi și cu valențe noi în actualul Proiect de Directive ale Congresului al XIII-lea al Partidului. Cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și introducerea progresului tehnic ocupă un capitol important și în directă legătură, în imediată legătură cu „Obiectivul fundamental și sarcinile de bază ale dezvoltării economico-sociale în cincinalul 1986—1990”. Este epoca tehnologiilor, epoca în care știința și tehnica vor trebui să dea una din marile lor măsuri, din marile lor resurse creative. În toate ramurile se va acționa pentru creșterea randamentelor globale și a eficienței economice pe baza unor noi tehnologii, așa încât a in-

roduce noul, a introduce în producție rezultatele unei cercetări științifice nu mai este doar o problemă a omului de știință, a cercetătorului sau a proiectantului, a directorului sau a conducătorului unui loc de muncă, ci o problemă a tuturor, de la primul muncitor la ministru, o problemă a întregului popor, așa cum toate prevederile cuprinse în Proiectul de Directive sînt ale întregului popor, interesind viața și destinul nostru, viitorul nostru, al întregii națiuni române. De fapt, aceste linii-forță nu pornesc pe teren alb, ele intensifică și ridică la noi dimensiuni un act revoluționar început o dată cu socialismul în România și care a căpătat reconsiderări majore în fructuoasa Epocă Ceaușescu.

Interlocutorii

„Constantin Alexandru, Mircea Iordan Vasile Giuglea. Trei nume proprii românești, trei nume obișnuite, comune chiar. Deși au ecouri de mari bărbați, de mari domni ai țării române. Alexandru, Mircea, Vasile. Sînt toți trei ingineri constructori de nave. Lucrează toți la Institutul de cercetări și proiectări pentru industria navală românească. Fac parte din generații diferite. S-au născut în ani diferiți și au copilărit și crescut în colțuri de țară diferite. Unul într-un sat din Bărgăan, altul la Craiova, celălalt în Galați. Pe toți i-a unit însă un vis. Visul de a construi vapoare.

— Constantin Alexandru, cum ați ajuns inginer constructor de nave?, întrebăm.

— Nu chiar în linie dreaptă, răspunde. Am fost mai întâi muncitor, strungar. Dar am strîns la piept cu putere visul meu de adolescent. Infrînat nu știu cum. Am avut șansele să-l ating, sînt chiar din acea primă generație de muncitori pe care partidul i-a chemat în bănci, le-a deschis porțile amfiteatrelor universitare. Am făcut liceul la seral, am venit apoi la Facultatea de construcții navale din Galați. Și aici am rămas, lingă visul meu.

Facultate pe care a absolvit-o în 1961, cînd nu exista un institut de cercetări și proiectări român de nave. A lucrat într-un atelier de proiectare al Șantierului naval. A proiectat apoi nave de pasageri de înaltă clasă și nave specializate, cum ar fi pentru degazarea tancurilor petroliere, pentru întreținerea mijloacelor de semnalizare a senalului navigațional și altele. Este astăzi președintele consiliului științific al institutului.

— Mircea Iordan, cum ați ajuns inginer constructor de nave?, repetăm întrebarea.

— Foarte simplu, răspunde. Este un vis de copil, care mi s-a înșurubat în minte în ceasurile îndelungi, cînd răsfoiam și citeam o revistă veche găsită prin bibliotecă tatii, „Jurnalul științelor și al călătoriilor”, parcă. După terminarea liceului am urmat drumul cel mai scurt — facultatea de profil din Galați. Am candidat normal, ca orice absolvent de liceu, am reușit, am terminat și, iată, fac ceea ce mi-am dorit. Nave!

A absolvit facultatea în anul 1966 cînd s-a înființat institutul unde lucrează și, ca student bun ce a fost, i s-a părut tot normal să vină să lucreze aici, să fie repartizat aici. Este astăzi, cum ni-l prezintă Constantin Alexandru, „unul dintre cei mai compleți ingineri pe care îi avem, care poate elabora orice proiect pentru orice tip de navă din registrul internațional existent la ora actuală. Este un om competent, cu o serioasă cultură de specialitate, cunoaște, dealtfel, 4 limbi de circulație”.

— Vasile Giuglea, cum ați ajuns inginer constructor de nave?, reluăm anume aceeași întrebare.

— Știi și tu?, răspunde. Cred că specificul fiecărui oras își pune amprenta asupra veselor, asupra destinului profesional al tineretului. Galațiul ca oras du-nărean nu-și are drept specific doar pitorescul mod în care bat ceasurile ora exactă, prin valsul suav al lui Ivanovici. Este, poate, doar expresia poetică și melancolică a altei ore exacte a orasului ca centru vital al industriei navale din România. Și nu exagerez. Aici există singurul institut de cercetări și proiectări din domeniu, aici există singura facultate de profil, unul din cele mai vechi și mai mari șantiere navale, care a construit, ca semn al modernității lui, și cele mai noi „vase” — platformele de foraj marin, aici există câteva întreprinderi de mecanică și componente navale, aici există întreprinderea de export nave — NAVIMPEX —, ca și NAVROM-ul, ca și sediul asociației fluviale a Dunării de jos. Pe faleză Dunării, pe lingă portile și ferestrele acestora își plimbă adolescenții-gălățeni primele vise ca și prima dragoste. Ele aprind imagini fabuloase, pe care vrei să le atingi, să le trăiești, să le dai viață, ca și iubiri statornice pe care vrei să le păstrezi.

Ne-am întilnit la aceeași masă de lucru cu gândul și judecata limpede de a cîntări mai ales viața și destinul de viitor al acestor oameni și, prin ei, al industriei pe care o reprezintă, avînd drept greutăți de măsură obiectivele concrete cuprinse în Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea. Fără îndoială sîntem toți unanim de acord că, între marile programe care au edificat România socialistă modernă a zilelor noastre, obiectivele cincinalului 1986—1990 și cele care jalonează perspectiva anului 2000, se va situa pe un loc propriu, al valențelor subtile, de rafinare, de cucerire a calităților înalte a întregii noastre economii, a întregii noastre vieți sociale. Fază nouă, superioară, a progresului economico-social ce se va împlini prin intermediul unei forțe de propulsie de mare vigoare a secolului nostru — știința și tehnologia. Prin cuceririle la care ne vom racorda în toate sensurile, bazîndu-ne, însă, ca întotdeauna, în primul rînd, pe noi.

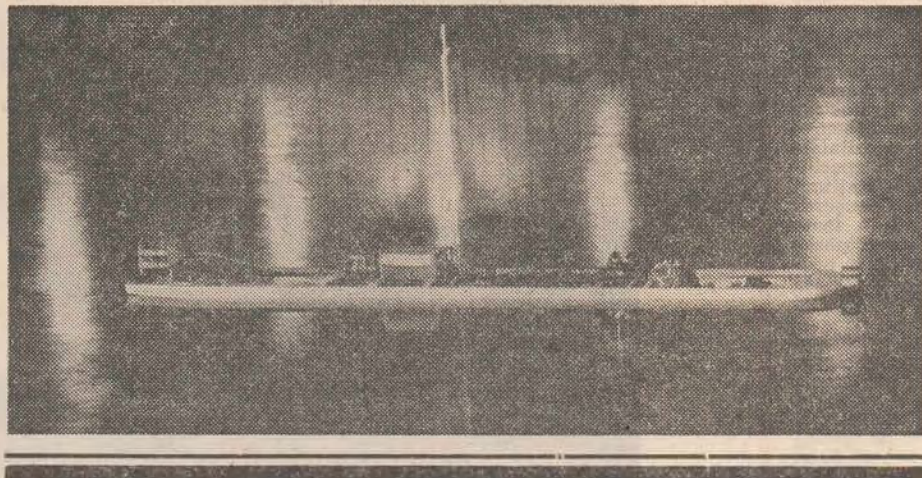
incercări și testări pentru toate părțile componente ale unui vas, așa încît este o absolută obligație profesională și morală de a realiza produse cu parametri cit mai moderni, în consonanță cu evoluția pe plan internațional”.

Inginerul Mircea Iordan este, așa cum ne-a fost prezentat, inginer pînă în mînduva oaselor, cînd e vorba de profesia sa nu acceptă să fie sentimental, ci doar rațional, extrem de rațional. Pleacă de la un adevăr elementar și indubitabil și anume că o navă este o sinteză industrială, reprezintă capacitatea economiei, tehnicii și industriei unei țări la un moment dat. Pe ea se întinesc aproape toate ramurile — de la siderurgia la electronică și la industria ușoară, prin felul cum e construită și echipată. Este un oras plutitor, cu cele mai multe dintre funcțiile unui oras. În domeniul performanțelor care tin de viteză, de manevrabilitate, de comportare în timpul navigației cred că sîntem foarte tari, n-am avut probleme. Ca profesioniști sîntem în orice moment lucizi și trebuie să refuzăm automultumi-

echipamentele navale pentru multitudinea de tipuri de vase. Aceasta reprezintă pentru noi o secțiune vizibilă și extrem de concretă a obiectivelor cincinalului 1986—1990”.

Ducînd gîndul mai departe, unul dintre cei mai tineri navalisti ai ICEPRONAV, inginerul Vasile Giuglea, care a intrat pe porțile acesteia în 1982, afirmă că viitorul prefigurată în Proiectul de Directive și-a început viața chiar mai demult în atelierul și în colectivul în care lucrează. Saltul ce mai rămîne de făcut este de la lucrul foarte nou la fapt cotidian de lucru. Acest tînar bărbat — care n-a împlinit încă nici 30 de ani și care, cum spune, în anul 2000 va fi la vîrstă deplină maturității, „cînd trebuie să ne privim cu cea mai mare exigență” și despre care ar vrea să se spună atunci tot astfel cum se spune, azi despre colegul Iordan, „un inginer complet” — are ca principală datorie de serviciu să întocmească și să exploateze programe pentru utilizarea calculatorului în întreaga activitate de proiectare a institutului. Cu avantajul prea binecunoscut al optimizării consumului de materiale și în special de metal la construcția corpurilor de nave în așa fel încît un corp cit mai suplu să nu afecteze prin nimic rezistența vasului și nici buna funcționalitate a tuturor instalațiilor pe care trebuie să le poarte, după destinația ambarcațiunii. Se pregătește pentru această muncă din anul II de facultate. O pasiune personală, „dar o pasiune care și-a găsit contextul”. Prin asemenea metode moderne de proiectare cu ajutorul calculatorului se proiectează la ora de față, prînd contur pe numeroase planșete (unele documentații au și ajuns chiar în șantierul naval, pentru execuție), petrolierul de 85 000 tdw, cu soluții tehnice și tehnologice în premieră, primul de o asemenea capacitate și, totodată, primul petrolier proiectat integral în țară, prin concepția specialiștilor noștri, fără nici un import de licență, ca și nava ferry-boat de 12 000 tdw, un debut al industriei noastre navale. Și „știe” că un ferry-boat capabil să transporte pînă la beneficiar, pe mări și oceane, trenuri întregi de mărfuri, nu este o bărcuță nici prea simplă, nici prea mică și nu putine țări din lume se încumetă să o producă. Precum și prima navă specializată pentru transport de amoniac precum și reproiectarea tipului de platformă de foraj marin adoptat inițial prin licență. Se reproiectează în sensul modernizării, aducerii la zi, pentru mărirea rezistenței și performanțelor tehnice de care să fie capabilă în exploatare. Calcule de rezistență în care și-a depus, nu o dată, nopțile tînarului inginer, de fapt impropriu spus, nu în calcule, ci în programele pentru calcul pe care va trebui să-l execute calculatorul. Acest tînar care mai poartă încă pe chip un aer de adolescent visător vorbește despre un virf tehnic care a zguduit lumea la vremea apariției sale ca și cum ar fi o treabă de rutină, ca și cum ar da bună ziua. Și chiar așa este, așa trebuie să fie pentru generația sa; calculatoarele, ca și platformele de foraj marin evoluează și ele pe generații și îi e tare frică nu care cumva, în cursă cu ele, să nu ajungă prea bătrîn. Gîndînd în termenii luptei contra cronometrului, în spiritul Proiectului de Directive, conform căruia „tehnica de calcul trebuie să devină o dimensiune fundamentală a spațiului nostru industrial, ca să putem să fim mereu alături de nou, creatori de nou și creatori de valori originale, așa cum am fost întotdeauna. Dincolo de date, cifre și idei, ceea ce îmi oferă mie ca specialist, Proiectul Directivelor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român este siguranța și curajul că putem să ne imaginăm și să construim orice tip de navă. Eu as fi vrut să vorbesc chiar mai mult despre colegii mei tineri, unii mai tineri decît mine — sîntem vreo 10 aici, la ICEPRONAV — cei care vom duce industria navală a României cu mult dincolo de anul 2000. Despre felul cum am fost pregătiți să trăim în și pentru viitor, cum am fost învățați să învățăm, să visăm — o dimensiune foarte necesară nouă și revoluției noastre — să sperăm, să vrem, să dorim, să luptăm pentru a ne realiza, realizînd proiectele țării. Noi ne-am născut pe o navă, cu vînt bun la pupa. O navă numită România”.

„Sîntem pregătiți să ne realizăm, realizînd proiectele țării”

Constantin Alexandru rememorează, în această idee, istoricul ICEPRONAV, ca navă amiral ce a eşalonat și eşalonează industria noastră navală la cotele cele mai înalte, la cotele competitivității, reuşind „aproape de la nimic, doar de la o tradiție de reparatii vase, să proiectăm și să executăm, pentru nevoile interne, pentru flota noastră comercială, ca și pentru export peste 40 de tipuri. Institutul însuși este creația ultimelor două decenii, rezultat al concepției magistrale a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind rolul cercetării științifice în societatea noastră, rolul ei de forță de producție, de forță de înaintare și de mișcare rapidă a oricărui domeniu al creației materiale. S-a înființat în 1966 cu un fond de cadre de 176 de persoane, ca acum, în 1984, să ajungem la peste 1 300. Acest salt global insumează și o cantitate de muncă la fel de spectaculoasă cit și performanțele acestui colectiv. De la un singur proiect de navă care aparținea atelierului de proiectare al șantierului naval gălățean am realizat, treptat, treptat, seria de cargouri de 4 500 de 7 500, de 15 000 tdw, seria de remortreptat, treptat, seria de cargouri de 4 500, CP, seria de mineraliere și vrachiere de la 12 500 la 65 000 tdw, petroliere între gama 5 000 și 150 000 tdw și alte nave tehnice și de specialitate pentru toate unitățile navale ale țării, situînd România alături de țările cu mari tradiții în acest domeniu, și nu numai din Europa. Dat fiind rolul nostru de, coordonator tehnic al producției, am plecat din start de la premisa ca navele concepute de noi să fie competitive, să aibă parametri funcționali egali cu ai celor mai bune realizări mondiale. Institutul a fost dotat cu o bază de cercetare, cu laboratoare de

rea ori suficiența, cu atît mai mult cu cit este în joc prestigiul unei industrii a țării și nu al unei persoane, al unui individ. Avem o serie de nerealizări în domeniul unor echipamente și componente pentru navele noastre și tocmai în acest context trebuie să înțelegem și să reflectăm asupra celor mai multe dintre capitolele Proiectului de Directive ale Congresului al XIII-lea. Dezvoltarea deosebită a electronicii, a tehnicii de calcul, a ciberneticii, automatizării și robotizării ne interesează direct și ne afectează direct. Și ne implică direct! Mai ales, în ceea ce privește specializarea pe domenii a acestor sectoare omniprezente în epoca noastră. Să fie așezate pe făgașul care trebuie pentru fiecare ramură în parte. Nu e posibil, după opinia mea, ca aceeași întreprindere să poată să lucreze, la fel de bine, echipamente specifice și pentru siderurgie, și pentru industria minieră, și pentru sectorul naval, și pentru medicină, și pentru agricultură. În toată lumea se adîncește specializarea firmelor producătoare de astfel de echipamente și componente. Secretarul general al partidului, care a analizat în ultimii 10—15 ani, în repetate rînduri, activitatea din ramura noastră — numai anul acesta a făcut-o de două ori —, dat fiind importanța acesteia pentru întreaga economie națională — ne-a înțeles exact pe noi, specialiștii, dînd indicații să începem a ne realiza singuri o serie de echipamente. Lucrurile au și demarat. De pildă, unele pompe au și fost preluate de la „Aversa” București începînd să se specializeze în fabricația lor întreprinderile mecanice navale din Constanța și Galați; cea din urmă preluînd chiar și o parte din echipamentele electrice. Iată că, pentru viitor” va trebui să ne apucăm să proiectăm toate

UN OBIECTIV DE ANVERGURĂ

Dealuri erodate, dealuri innobilate

— Tovarășe inginer Dumitru Beznea, conduceți aici, în orașul Tg. Bujor, un fel de capitală a vestitelor podgorii de pe Dealurile Bujorului, cea mai tinăra stațiune de cercetări viticole din țara noastră, creată doar cu 7 ani în urmă. Mă-nunciul de cercetători pe care îi aveți sint astfel implicați în viitorul acestor locuri și al acestui sector important al agriculturii. În context, ce rol vă revine și ce îndatoriri pentru înfăptuirea prevederilor din Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al partidului?

— Sintem nu numai o foarte tinăra stațiune de cercetări, dar sintem și în cel mai tinăr bazin viticol al României, proiectat, desigur, pentru viitor, pentru o viață lungă. Am spune chiar că plantațiile noastre le-am văzut ca plantații ale anului 1990 iar cercetările noastre au bătaie și mai lungă, dincolo de anul 2000, dat fiind faptul că o podgorie se construiește pentru circa 30 de ani. Un bazin care a apărut în ultimii 20 de ani, în mare parte pe terenuri erodate care altădată n-au produs nimic sau aproape nimic. Dacă județul Galați a ajuns să ocupe locul doi, după Vrancea, cu circa 25 000 ha în ierarhia suprafețelor cultivate cu viță de vie, ocupă, în schimb, locul unu în ceea ce privește suprafața de plantații pe terase cu pante foarte abrupte. Are 9 000 de hectare de vii pe terase construite în marea lor majoritate după 1965, deci după Congresul al IX-lea al partidului.

Conform Proiectului de Directive ale Congresului al XIII-lea, în județul nostru vor fi puse în valoare și alte terenuri erodate și slab productive prin plantații de vii și livezi, ceea ce sporește și mai mult aria noastră de activitate ca și responsabilitatea față de viticultura acestor meleaguri. O viticultură a milenului trei, pentru necesitățile și preferințele generațiilor următoare. Dacă obiectivul major al cincinalului 1986—1990 ca al etapei de perspectivă, până în anul 2000, este continuarea procesului de dezvoltare intensivă a agriculturii, aceasta se înfăptuiește însă printr-o multitudine de factori calitativ importanți în care rolul științei este preponderent. În sectorul nostru, realizăm astfel cercetări privind ameliorarea solului de pe terase dar și ameliorarea viței de vie din perimetrul de care răspundem, ne ocupăm de crearea de soiuri noi, mai productive și mai rezistente, stabilim tehnologii de cultură adecvate fiecărui soi și fiecărei podgorii, în funcție de condițiile pedoclimatice din cele două județe pe care le arondăm — Galați și Brăila. Județe în care avem diverse tipuri de vii — de la cele pe nisipuri (cum sint mai ales în județul Brăila) până la cele de pe terase în pante foarte mari, de la cele pentru struguri de masă, la cele de soiuri noi pe care abia le acimizăm în zonă etc. Ne ocupăm, de asemenea, de stabilirea de tehnologii de vinificație specifice podgoriilor noastre, răspundem de introducerea în producție a rezultatelor cercetării.

— Să concretizăm mai mult, tovarășe director. Ce ați întreprins din toate acestea și cu ce rezultate?

— De câțiva ani, așa spune chiar de la înființare, asigurăm tehnologii și asistență tehnică pentru modernizarea plantațiilor mai vechi, mai ales din sectorul cooperativelor agricole de producție. Ridicarea scaunului butucului, schimbarea sistemului de susținere care să permită mecanizarea lucrărilor și o mai ușoară întreținere a plantațiilor, așa încât să crească productivitatea muncii pe om și pe mașină. Concomitent acționăm în direcția modernizării materialului săditor. Avem 72 de hectare de portaltoi și 3 hectare de solarii ca școală de viță; furnizăm, de asemenea, viță altoită — altoim anual peste 1 milion de butași, punind la dispoziția producției între 300 000—400 000 vițe STAS. Există demarță la nivel național o vastă lucrare de amplasare a soiurilor care răspunde tocmai prevederilor din Proiectul de Directive referitoare la procesul de organizare a teritoriului în vederea sporirii potențialului productiv, la care ne-am acordat din plin și noi. Avem un cimp biologic mai mare decât al tuturor stațiilor de profil din țară, unde urmărim circa 30 de soiuri dintre cele mai valoroase și pe care le scoțim potrivite pentru podgoriile de pe Dealurile Bujorului, de pe Podișul Covurlui, pentru podgoriile Nicorești și Ivesți. Tem-

dința cea mai modernă și mai economică aceasta este: de a reduce numărul de soiuri într-o podgorie pentru a-i spori calitatea și rentabilitatea.

Toate cu tehnologii noi de cultură, menite să asigure producții mari în condiții de mecanizare a lucrărilor.

— Mecanizarea ca problemă de bază a intensității agriculturii noastre moderne este preganat subliniat în Proiectul de Directive. Cum apreciați sistema de mașini existentă pentru viticultură, ce ați propune cercetătorilor și proiectanților din acest domeniu?

— După opinia mea, aici mai sint încă

● Agricultura noastră va trebui să-și aducă o contribuție crescândă la formarea venitului național, la progresul general al societății românești.

● Se va pune accentul pe realizarea lucrărilor de ameliorare a solului și creșterea fertilității pământului prin înfăptuirea unui vast program de irigații, de chimizare și mecanizare completă a lucrărilor agricole, creindu-se toate condițiile pentru obținerea de producții sigure, înalte și stabile.

● Producția netă agricolă va crește pe perioada 1986—1990 într-un ritm mediu anual de 7,1—7,5 la sută.

● Se prevede dezvoltarea și modernizarea în continuare a bazei tehnico-materiale a agriculturii. Suprafața agricolă se va majora cu peste 500 mii hectare, ajungând, în 1990, la 15 500 000 hectare, prin introducerea în cultură a unor terenuri neagricole și indeosebi ne-

multe de făcut și mai ales pentru submura viticulturii și, așa zice, în special pentru cea de pe terase, de pe pante, din întreaga zonă colinară a țării. Așteptăm de la cercetătorii și proiectanții din acest domeniu, pe de o parte, o gamă de mașini pentru realizarea de terase mecanizabile și pretabile la irigare (cei care au proiectat și realizat terasele de pînă acum nu au avut în vedere acești parametri), căci în viitor, conform Programului național de îmbunătățiri funciare, numeroase plantații vor intra în sisteme de irigații, iar pe de altă parte, așteptăm gama de mașini pentru podgoriile de pantă, atât pentru lucrările solului cât și ale plantei, dar, mai cu seamă, combina pentru recoltat struguri al cărei prototip se experimentează de vreo zece ani și n-a mai ajuns la noi.

— În schimb, datorită cercetătorului horticol, în această privință, care ar fi?

— Ceea ce depinde de noi credem că ne asumăm. În laboratorul de agrochimie s-au antamat deja cercetări deosebit de moderne pentru stabilirea dozelor de îngrășăminte chimice, în funcție de solul plantației și de soiurile de viță de vie. Inginera Rodica Potrniche a și prezentat primele rezultate, după 3—4 ani de experimentări, la o sesiune de referate și comunicări științifice pe probleme de agrochimie a viticulturii, desfășurată în vara aceasta la Drăgășani. A urmărit diferite doze de substanță activă la hectar pe 3 grupe mari de soiuri și, din 16 variante, citeva au dat rezultate multumitoare, ce dau perspectivă unor economii importante de energie, atât prin aportul de substanță cât și prin reducerea combustibililor necesari la incorporarea în sol. Pe viitor, cînd ne vom îmbogăți dotarea cu aparatură corespunzătoare, sperăm să urmărim evoluția acestor microelemente — azot, fosfor, potasiu — asupra plantelor, cu ajutorul izotopilor radioactivi, cercetare de avangardă la ora actuală în lume. În funcție de prezența lor în sol vom ști mai precis ce fel de îngrășăminte să dăm fiecărei plantații, în ce doze, la care sol. Va demara, în anii următori, și studiul de cloză, de a urmări ce se întâmplă cu planta cînd îi lipsește din sol unul sau altul dintre mineralele vitale. Dacă azi sint cercetări fundamentale, mine ne vor da răspunsuri la multe dintre problemele aplicative.

CICI IORDACHE-ADAM

Perspective deschise

Cercetarea științifică în domeniul patologiei animale în țara noastră are o vechime de peste 100 de ani și se desfășoară în cea mai mare parte în Institutul de cercetări veterinare și biopreparate „Pasteur”, care este și coordonatorul acestei activități și care, în 1984, împlinește 75 de ani de la înființare. Ade-vărata dezvoltare a institutului s-a realizat în anii puterii populare și în special după Congresul al IX-lea al P.C.R., cînd întreaga activitate din domeniul medicinei veterinare s-a bucurat de sprijinul continuu din partea statului.

Activitatea actuală a Institutului „Pasteur” are implicații economice și sociale tot mai mari. Aceasta rezultă din sarcinile legate de prevenirea pierderilor la animale, asigurarea unor importante resurse pentru alimentație și industrie, rezolvarea unor probleme sanitare-veterinare, legate de import-export, protecția sănătății omului, prevenirea poluării și contribuția generală la progresul științelor.

Însufleții de mărețele evenimente politice din viața partidului și națiunii române din acest an — a 40-a aniversare a revoluției de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă, cit și cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român —, de înflăcăratele și mobilizatoarele chemări și îndemnuri ale secretarului general al partidului, colectivul de oameni ai muncii din Institutul de cercetări veterinare și biopreparate „Pasteur” a trecut cu efort sporit la rezolvarea sarcinilor de cercetare și producție ce îi revin.

La realizarea acestora, se acordă o atenție deosebită reducerilor consumurilor specifice și în special diminuarea ponderii materialelor din import, reducerea consumului de energie, combustibil și creșterea continuă a productivității muncii.

Întrucît Directivele Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român

productive; va crește în mod prioritar suprafața arabilă.

● În perioada 1986—1990 se vor amenaja pentru irigații 1,8—2,3 mil. hectare, ajungîndu-se astfel la sîrșitul cincinalului la 5,5—6,0 milioane hectare. Vor fi efectuate lucrări de desecări pe 1,5 milioane hectare și de combatere a eroziunii solului pe 800 000 hectare.

● Se va acționa pentru chimizarea și mecanizarea completă a lucrărilor. Cantitatea de îngrășăminte chimice va ajunge la 3,5—4,0 milioane tone substanță activă, revenind 335—380 kilograme pe un hectar de teren arabil.

● Pînă la sîrșitul cincinalului agricultura va dispune de 180 000 tractoare și de o sistemă de mașini de înaltă productivitate, care vor efectua simultan mai multe operațiuni.

● Un accent deosebit se va pune pe dezvoltarea zootehnicii, a cărei pondere în producția agricolă va ajunge în 1990 la 46—48 la sută.

prevăd o creștere însemnată a ponderii zootehnicii în ansamblul agriculturii țării noastre, acest fapt impune o mai puternică concentrare a forțelor de cercetare din institut, pentru rezolvarea mai rapidă și calitativ superioară a problemelor tehnice și tehnologice, fără a se neglija și preocupările de ordin fundamental, în ideea constituirii rezervei de soluii de perspectivă.

Institutul „Pasteur” a fost marcat în

1984, în întreaga sa activitate, de o serie de realizări în special sub raportul modernizării și perfecționării tehnicilor de investigație și a tehnologiilor de producție.

Astfel, o realizare remarcabilă a fost introducerea pe scară largă a cultivării bacteriilor în fermentoare de capacitate diferită, înlocuindu-se astfel tehnologia clasică, devenită acum rudimentară, de producere a unor biopreparate.

S-a realizat astfel o creștere substanțială a randamentului de producție, reducerea timpilor de realizare, înlăturarea riscului de îmbolnăviri profesionale și disponibilizarea forței de muncă.

Introducerea tehnicii de ultrafiltrare asigură progrese remarcabile în producerea unor biopreparate, realizînd un grad ridicat de purificare și separare rapidă a componentelor cu diferite greutăți moleculare. O aplicație recentă a acestei tehnici se referă la obținerea tuberculinelor — preparate care se utilizează pentru diagnosticul tuberculozei — cu rezultate foarte bune, inclusiv sub raportul randamentului, a timpului de producție și al reducerii consumului de materiale, dintre care unele din import.

Alături de aceasta, au fost introduse tehnicile de gelfiltrare, filtrare tangențială, citirea rapidă la Multi-skan a unor reacții, în special ELISA. S-a extins folosirea ultrasunării și a cromatografiei.

În producerea vaccinurilor antivirale se folosesc în prezent pe scară tot mai largă culturile de celule, îmbunătățindu-se continuu sistemele de cultivare a acestora.

Perfecționarea, diversificarea și sporirea producției de biopreparate au necesitat asigurarea de noi spații tehnologice, în conformitate cu cerințele noilor metodologii și fluxuri tehnologice. Restructurările proceselor de producție, noua dotare tehnică și promovarea noului în toate sectoarele activității institutului au impus cu necesitate organizarea perfecționării și specializării pregătirii cadrelor de specialiști și personal muncitor, prin cursuri la diferite nivele, schimburi de experiență, documentații, manifestări științifice etc.

O preocupare specială din acest an a constituit-o dezvoltarea și integrarea sporită a centrelor zonale ale institutului în preocupările generale ale acestuia.

Prin planurile de cercetare pe anul în curs cit și în perspectivă, s-a avut în vedere aprofundarea cercetărilor în unele domenii ca: virusologia, imunologia, parazitologia, toxicologia, chimioterapia, morfopatologia, gnotobiologia etc.

O atenție deosebită se acordă cercetărilor fundamentale, în special în domeniul ca oncologia comparată, imunologia, genetica microbiană. Noi domenii de cercetare sint în vedere pentru perioada imediat următoare, ca erodopatologia, chirurgia experimentală (pentru care Institutul „Pasteur” colaborează cu specialiștii din Spitalul Fundeni), electro-nomicroscopia color etc.

Realizările din ultimul timp din institut au permis organizarea unor acțiuni de cooperare internațională, prin producerea și desfacerea în comun a unor reagenți de diagnostic, de export a unor sortimente de biopreparate al căror volum depășește în acest an 2,5 milioane lei, export de tehnologii ș.a.

Mărețul eveniment reprezentat de Congresul al XIII-lea al P.C.R. găsește Institutul „Pasteur”, la a 75-a aniversare, adînc ancorat în rezolvarea problemelor de apărare a sănătății animalelor și de prevenire a unor îmbolnăviri la om.

Dr. I. V. PĂTRAȘCU
directorul Institutului „Pasteur”

Știința în folosul dezvoltării

Avînd în vedere rezultatele remarcabile obținute pînă în prezent în toate domeniile de activitate din țara noastră, ca urmare a politicii științifice și realiste a Partidului Comunist Român, Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea privind dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1986—1990 și în deceniul 1991—2000 deschide noi căi și cele mai luminoase perspective pentru asigurarea progresului multilateral al societății noastre socialiste și pentru creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor.

Ținînd seama de cerințele dezvoltării dinamice a economiei naționale, cincinalul 1986—1990 va asigura intrarea României într-o fază nouă, superioară a progresului economico-social prin creșterea aportului științei și tehnologiei în toate domeniile de activitate.

Subliniînd rolul cercetării științifice, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele republicii, a arătat că „Realizarea sarcinilor de mare răspundere din anii următori, dezvoltarea economico-socială a țării, cer o activitate susținută în domeniul cercetării științifice, o concentrare mai puternică a forțelor din instituturile de cercetare în vederea soluționării problemelor tehnice și tehnologice ce se pun în fața întreprinderilor și economiei naționale, a perfecționării tehnologiilor, reducerii consumurilor, ridicării nivelului tehnic și calitativ al produselor”.

În lumina acestor orientări fundamentale, știința românească va trebui să-și sporească aportul la dezvoltarea pe baze moderne a agriculturii, la obținerea unor

producții ridicate, sigure și stabile indiferent de fluctuația factorilor climatici.

În cincinalul 1986—1990, conform prevederilor Proiectului de Directive ale Congresului al XIII-lea al P.C.R., producția globală agricolă va trebui să sporească într-un ritm mediu anual de 5,4—5,8 la sută.

Prevederile Directivelor Congresului al XIII-lea al P.C.R. de a crește producția antidăunători de 1,4—1,5 ori și orientarea ei spre sortimente nepoluante și cu eficacitate prelungită este garanția sigură a înlăturării efectelor negative aduse de dăunătorii și boli și a creșterii producției agricole la parametrii prevăzuți în documente.

În baza acestor Directive, activitatea de cercetare, colaborare și integrare cu învățămîntul și producția va cuprinde probleme privind fundamentarea științifică și elaborarea măsurilor de protejare a culturilor agricole împotriva bolilor, dăunătorilor și buruienilor în vederea reducerii daunelor provocate de acestea.

Oamenii muncii din institutul nostru privesc cu deosebit interes Directivele Congresului al XIII-lea al P.C.R., ele reprezentînd pentru activitatea de cercetare verigile directoare de orientare a muncii pentru aducerea unui aport substanțial la dezvoltarea generală a patriei, la ridicarea gradului de civilizație și bunăstare a națiunii noastre socialiste.

AL. TUȚA
cercetător științific,
vicepreședinte al O.D.U.S.
Institutul de cercetări pentru protecția plantelor, București

Așa cum ne îndeamnă secretarul general al partidului,

semănatul

O toamnă pentru fiecare, cu zile și nopți de muncă intensă pentru ca în scurt timp să fie așezate în pământul țării ultimele semințe de grâu și de orz pentru recoltele anului viitor. Pe ogoare, pământul cere țărani și mecanizatori pe schimburi, schimburi de zi și de noapte în tranșeele piinii.

În timpul optim, de cea mai bună calitate!

Sectorul Agricol Ilfov

Între oraș și sat, schimburi ale hărniciei

În Pantelimon porumbul a început să se strângă. Pentru aceasta, ne spune prima noastră cunoștință Mihai Demice — sudor la Uzina 23 August, pe lângă locuitorii comunei au venit peste 100 de oameni din cunoscuta întreprindere ca să dea o mână de ajutor la strinsul recoltei. Dar aceștia n-au fost singurii muncitori care duminică au îmbrăcat salopetele pentru a munci pe ogoarele Pantelimonului. Președintele C.A.P.-ului, Valeriu Sibiceanu, ne mai spune că și muncitorii de la Neferal și de la Filatura de Lină Pieptănată au semnat condica, să spunem așa, pe terenurile de aici. Spus altfel, 500 de muncitori și locuitori ai comunei, peste 300 de elevi au făcut ca ultima duminică a lunii septembrie să fie zi record de muncă. La ce s-a muncit? La recoltat, la eliberarea terenului și la însămînțat. Și dacă lucrurile merg bine se speră ca în câteva zile aceste operații să fie terminate. Piră acum, din toate calculele, cei de aici se așteaptă să obțină recolte bune. La porumb, într-un teren care n-a fost irigat, care a suportat și calamități în primăvară, după toate calculele se așteaptă să se ajungă la aproape 8 000 de kilograme de stuieți. Și pentru a se economisi energie, recoltatul porumbului se face în totalitate manual iar transportul lui cu peste 30 de căruțe. Și fiindcă tot sîntem la capito-

lul cifrelor mai trebuie spus că pînă duminică seara s-au însămînțat peste 150 de hectare. Și dacă ar mai fi să spunem ceva, completează datele Anca Soptă, primărița comunei, ar mai fi de adăugat și faptul că cei din Pantelimon, vestiți grădinari, nu s-au dezmințit nici anul acesta. De pe terenurile de pe malul lacului, acolo unde sînt grădiniile, C.A.P.-ul a dat pietelor din Capitală peste 1200 de tone de legume. La lapte, peste plan, s-au înregistrat 400 de hectolitri, ceea ce înseamnă că producția de lapte ajunge la 3 000 de litri pe cap de vacă. Toate acestea demonstrează încă o dată că, în ciuda multor prejudecăți, și lângă un mare oraș se pot obține recolte bune. Trebuie doar să știi să gospodărești terenul iar operațiile agricole să le faci la timp și cu toate forțele.

Ca și în Pantelimon, aici, la Brănești, duminică, au venit mulți muncitori din întreprinderile Capitalei ca să dea o mână de ajutor țaranelor. I-am cunoscut, la tarlaua numită Cojasca, lângă satul Izlaz, pe Nicolae Tudor, sudor la I.T.B., pe Niță Lăcătuș, mecanic la Neferal, și pe încă mulți alții. Într-o singură zi, asta însemnînd 24 de ore, spune șeful de fermă Dumitru Culea, s-au pregătit, în această solă, 64 de hectare. Pământul, în ciuda faptului că n-a plouat de mult, a fost arat, discuit și fertilizat. Chiar în după-amiaza zilei au mai sosit 100 de saci de sămînță. Cu ajutorul mecanizatorilor Florea Chiru, Gheorghe Ieremia, Gheorghe Șerban, sola, o spune șeful de fermă, va fi în totalitate însămînțată. Sămînța este bună, densitățile se respectă în totalitate numai adîncimea de însămînțare este ceva mai mare pentru simplitudinea fapt că pe aici de mult n-a plouat...

Județul Dimbovița

Semne bune pentru recolta viitoare

Și duminică trecută, ca toate zilele acestei campanii agricole, a fost zi de vîrf între hotarele C.U.A.S.C. Tărtășești. Cooperatorii din Brezoarele, Brezoaia, Tărtășești, Slobozia Moară, Cănești, Crevedia și Bildana, muncitorii de la I.A.S. Crevedia și mecanizatorii de la S.M.A. Tărtășești, au lucrat din zorii zilei pînă după căderea întunericului. Lor li s-a alăturat toată suflarea satelor, fiecare punînd umărul după puterile sale la stringerea și depozitarea recoltei de anul acesta și pregătirea celei de anul viitor. Incadrarea sau neincadrarea în graficele prevăzute nu este o chestiune de zile, ci de ore. Se lucrează în contratimp, cum se spune, toate resursele umane și materiale sînt avute în vedere, folosite la maxim. Se muncește mult, se gîndește mult.

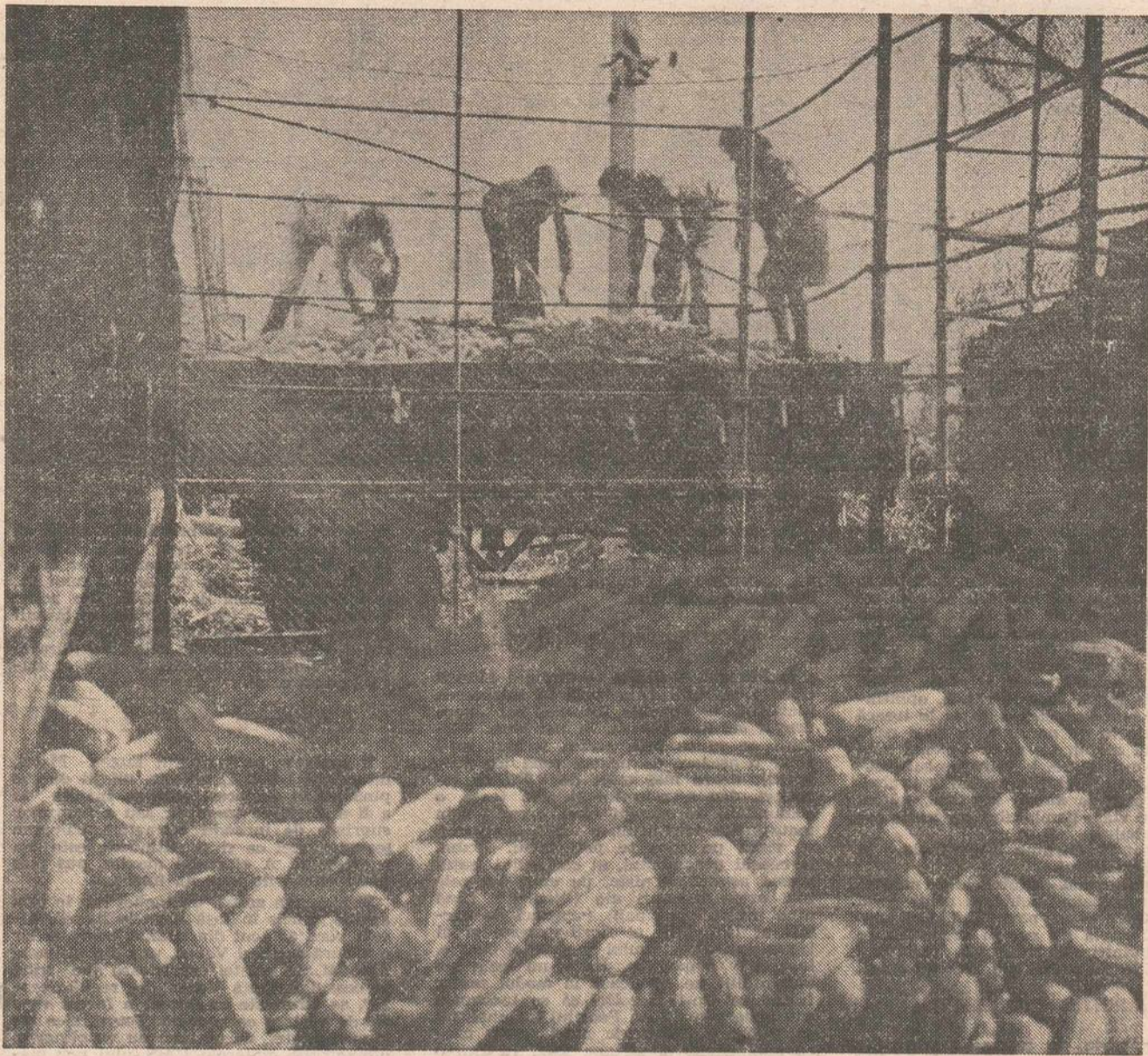
Din cele 3 900 hectare de porumb, s-au recoltat pînă duminică seara 1 600. Din cele 200 hectare cultivate cu sfeclă s-au recoltat deja 180. A început din plin acțiunea de insilozare a furajelor. Soia se recoltează pe măsură ce se coace. La Tărtășești și Slobozia este culeasă. Sînt asigurate toate condițiile ca în 3 zile să poată fi strinsă de pe cîmp și depozitată. S-a recoltat floarea-soarelui, se seamănă orz și grâu, se fac arături de toamnă, se administrează îngrășăminte. Nimic deosebit pînă acum. Care sînt problemele mai deosebite? Este întrebarea pe care o adresăm inginerului Valentin Cicane, directorul S.M.A. Tărtășești și vicepreședintele C.U.A.S.C. Tărtășești. Nu prîdîdim cu transportul, ne spune. Față de plan, producțiile sînt mai mari, ceea ce e foarte bine, 4 000 kilograme boabe porumb față de 3 600 și 26 000 în loc de 20 000 kilograme sfeclă cit era planificat. Încă 2 000 tone porumb sînt la sediile ceapeurilor și așteaptă să fie transportate la baze. Rampele de depozitare a sfeclei de la Bildana și Săbăreni sînt depășite și sîntem obligați să ne corolăm cu capacitatea de transport. Mașinile pe care le avem nu fac față. Am cerut să fim ajutați cu mașini de la întreprinderi. Se transportă, bineînțeles, cu toate atelajele cooperativelor și ale cooperativelor. În toamna aceasta avem de transportat, doar într-o lună și jumătate, un milion și jumătate de tone de produse. Această activitate se desfășoară în paralel cu activitățile obligatorii de sezon. Mai mult, față de anii trecuți, nu numai la noi, ci în tot județul s-a luat hotărîrea să ne mobilizăm toate forțele pentru realizarea unor lucrări

acum, cînd ele sînt cu adevărat necesare și eficiente. Ni s-a asigurat de către conducerea județului condiții pentru a realiza scarificarea și afinarea terenurilor. Avem sute de hectare care cu toate că au canale de desecare bătesc și ne afectează producția. Din 500 de hectare am scarificat 100. Din 1 500 hectare, am afinat pînă acum 500. Două formații permanente au imprăștiat pînă acum 8 000 tone de gunoi de grajd. Această operațiune se face de obicei iarna din lipsă de timp și de motorină. Am folosit tractoare puternice, A 1800, cu discuri mari. În condițiile de secetă de anul acesta cu tractoare mici n-am fi putut ara. Am primit în ajutor 20 de tractoare de la S.M.A. Fieni. Intîmpinăm unele greutăți cu anvelopele și piesele de schimb. Se impun condiții de reșapare la anvelopele de tractor și de combină de parcă ar circula pe șosele, nu în agricultură. Combinatele, presele, remorcile sînt considerate auto. Condițiile sînt cu totul altele. Conducerea de injector este una din piesele cele mai simple ale tractorului. Una costă 25 de lei. Ele se sparg cu frecvență destul de mare. Neavînd piese de rezervă, conducerea este adusă la atelier și manșonată. Din această cauză un tractor stă o zi. Se pierd 750 de lei pentru 10 ore de nefolosire a tractorului. Măcar de-am avea cîteva, să le putem schimba repede, în timp ce le recondiționăm pe celelalte. Neavînd posibilitatea, din lipsă de personal, s'îm lucrăm în două schimburi, am organizat la două zile programe prelungite, pînă la ora 22. Masa de prînz se servește pe cîmp. De asemenea și suplimentul de la ora 19. Se poate vorbi fără frică de exagerare despre fapte impresionante de muncă. Grigore Enache, Marin Dragnea de la Tărtășești, Ion Dorobanțu, Gheorghe Stoica de la Cănești, Aurel Mircioagă de la secția din Slobozia, Grigore Toi, tot de la Tărtășești, pot fi văzuți pe mașini de dimineața pînă noaptea tîrziu. Ion Dorobanțu a lucrat pe tractor încontinuu două zile și o noapte, timp în care a discuit 150 de hectare. De altfel, pentru a ne încadra în grafic, trebuie să asigurăm o viteză la arături de 5 hectare pe zi. Asta nu se poate realiza decît în schimburi prelungite, de la 7 dimineața la 10 seara. Cei mai buni și harnici cîștigă 6-7 mii de lei pe lună. Ni s-au pus la dispoziție fonduri de primărie.

E greu, nimeni nu spune că e ușor. Nici n-ai să poți capuți pe pernă că trebuie să te scoli și s-o lei de la început. Răsplata vine numai după muncă asiduă. C.U.A.S.C. Tărtășești a obținut cele mai mari producții din județ la grâu, orz, floarea-soarelui și soia. Dotare tehnică bună, oameni pe măsura ei, oameni care muncesc pentru averea obștii și a statului cu tot sufletul.

așa cum ne cere datoria față de țară

culesul

A stringe ultimul bob înseamnă un adînc respect pentru pămînt și pentru munca celor care au vegheat marea recoltă din acest an. Ultimul bob ajuns în hambar — un semn de respect pentru munca noastră, o datorie patriotică pentru toți cetățenii României.

Pînă la ultimul bob, totul în hambare!

Județul Giurgiu

Ziua de muncă — zi lumină

Am poposit în comuna Daia, situată la numai 12—13 kilometri de Giurgiu, tocmai cînd primii stropi de ploaie începuseră să se cearna din norii plumburii. Și fără voie, privind în trecut casele ce străjuiau drumul de-o parte și de alta, gîndul m-a purtat fugăr prin anii copilăriei, cînd, de pe saua bicicletei văzusem parcă alte case, mici, pipernicite, a căror unică emblema le era sărăcia. De atunci, în timp, am avut de multe ori prilejul să trec prin aceste locuri, și nu doar o dată am fost tentat să remarc transformările ce au dus treptat la actuala înfățișare a comunei. Și aici, ca și în atîtea alte localități rurale din țară, hărnicia și priceperea oamenilor si-au spus pe deplin cuvîntul. Meseria de țaran e grea, e foarte grea, atunci cînd îi cu tot dinadinsul să o faci așa cum trebuie — imi spunea Dumitru Frîncu, președintele Cooperativei agricole de producție Daia, pe care în zadar îl căutasem

dis-de-dimineață la sediul unității. L-am întîlnit într-un tirziu, totuși, la punctul de lucru numit de localnici „stația 6”, unde, împreună cu oamenii din comună, lucra efectiv la recoltarea porumbului:

— În fiecare zi lucrați cu un efectiv atît de mare de cooperatori?

— Permanent, inclusiv duminica. Nouă, țărănilor — și spun asta pentru că si eu sint fiu al acestei comune — ni s-au alăturat însă și cei de la oras. De pildă, oamenii muncii de la întreprinderea de prestări servicii și de la Cooperativa „Sîrguinta” din Giurgiu, care, acum cînd fiecare minut ne este atît de prețios, ne sint de mare ajutor. În total, avem repartizați zilnic pe cîmp pentru diverse lucrări agricole peste 400 de oameni.

— Aceasta presupune și o muncă organizatorică susținută!

— Desigur! În fiecare seară la ora 21, pentru că peste zi nu e vreme, întîlnirea operativă de lucru a cadrelor de conducere din C.A.P. stabilește obiectivele prioritare pentru ziua următoare, în funcție de rezultatele obținute pînă la data respectivă.

— Și rezultatele?

— În general sint bune, dar — vorba românului — e loc și de mai bine. Iată,

am terminat recoltarea florii-soarelui și în cîteva zile la fel vom putea spune și despre sfecla de zahăr. Acum, însă, e marea bătălie a porumbului: să-l culegem, să-l punem la adăpost. Pînă acum a fost strîns după mai bine de 250 hectare, dar mai avem destul, lanul a fost bogat și mare păcat ar fi să se piardă ceva din bogăția asta. În acest sens, chiar am alcătuit echipe pe care le numim noi „de rectificare”, care au sarcina de a culege și ultimul bob rămas după recoltare.

— Cum pregătiți recolta anului viitor?

— Pentru că de cîtva timp nu am dispus de suficiente îngrășăminte, la pregătirea terenului am folosit cu prioritate îngrășămintele organice naturale, care, este bine știut, dau rezultate dintre cele mai bune. După lucrările destinate asigurării unui pat germinativ corespunzător, am trecut la semănatul grîului, lucrare pe care am declansat-o cu cîteva zile mai devreme, astfel încît în prezent pot spune că am demarat bine în acest sens. Am semănat deja peste 25 de hectare cu grîu și mai mult de 80 hectare cu orz. Asta este, la noi, în agricultură, ziua de muncă e zi lumină! Si tare bine ar fi ca ziua să fie mai mare de 24 de ore!

Să nu risipim!

În Cimpia Română miroase a strugure, a miez de pepene mazărat, a frunză amărută și a izmă tirzie. Ne suim în mașină și o pornim pe șosele. Drumurile sint neîncăpătoare acum, asfaltul e fierbinte: se transportă, din cîmp spre hambarele țării, toate fructele pămîntului. Mașini, care trase de cai, trenuri întregi, șleuri afunde. Care este însă grija cărăușilor pentru a nu risipi recolta? Pentru a aduna de pe cîmp și a așeza la rostul lui fiecare bob? Grija e mare, preocupările sint multiple, reușitele sint pe măsură. Dar pe ici pe colo, colțul risipei mai roade sacul. Rulăm, dinspre București, spre Urziceni, în spatele unei mașini mari (31-IL-5448) preț de cîtiva kilometri. Nu ne apropiem prea mult pentru că o ploaie de boabe ne lovește parbrizul și e pericol. La prima vedere nu ne dăm seama ce poate fi. Ne dumirim însă repede: sint boabe de soia. Curg din mașină ca din gura morii. Curg pe șosea, pe apa simbeciei. Depășim și, ajunși în față, facem semn șoferului să oprească. Se numeste Alexandru Alecu, e șofer de peste 20 de ani, de tot atîta timp transportă recolte, toamna, știe că mașina trebuie pregătită pentru o astfel de treabă, adică etanșezată, dar iată că, deși cunoaște toate aceste obligații, lasă totuși un canal deschis

risipei. Am pus, zice el, buret în interior, dar la descărcare se rupe și din această cauză boabele de soia curg din mașină.

— De ce n-ați căutat o altă soluție? întreb.

— În loc de răspuns, șoferul Alexandru Alecu dă din umeri. Și preferă să lase o urmă groasă de soia pe toată distanța dintre I.A.S. Movilița, de unde a încărcat, pînă la Baza de recepție de la Urziceni. Interesant este că nici șeful fermei de la Movilița, inginerul Ion Radu, nici cei de la Baza de recepție de la Urziceni nu văd căile acestea pe care se produce risipa, nu controlează să vadă cit de etanșe sint mijloacele de transport care vin și pleacă de la punctele respective. Acest exemplu o dovedește.

Rulăm însă mai departe, spre Buzău. Ajungem din urmă o altă mașină, o benă, din care zboară o ninsoare neagră. Ce să fie? ne întrebăm. Ne apropiem și constatăm că e floarea-soarelui. Treccm iar în față și îl rugăm pe șofer, prin acleași semne, să oprească:

— Cum vă numiți? întrebăm.

— Nicolae Diță, ne răspunde omul, sint șofer pe bena asta (31-BZ-3735), proprietate I.T.S.A.I.A. Buzău.

— Știți că risipiți multă floarea-soarelui, pentru faptul că nu ați acoperit mașina cu o prelată?

— Nu, știți care e treaba, zice iar omul, e coajă. Vin de la Baza de recepție Mihăilești și duc 4150 kg de floare la Fa-

brica de ulei din Buzău. Și mai e și coajă, să știți.

— Dar, priviți și dvs., oricine poate constata că e miez...

— Da, așa este. Trebuia să am prelată... Vă rog însă să nu scrieți, că mă amenințăm, fiindcă trebuia, într-adevăr, să am prelată...

Așadar, cu toate că unii conducători auto de pe mașinile de transport recoltele toamnei știu foarte bine ce au de făcut, cum să facă, trec peste aceste reguli, obligații, și fac lucrul cu pagubă. Cum de reușesc? Nu sint controlați. Fiindcă nici cei de la care încarcă, nici cei la care descarcă nu se interesează de felul în care se transportă recolta. Nu vrem să generalizăm, ne referim doar la cei implicați în aceste cazuri întîlnite de noi pe șosele. Și cazuri am întîlnit multe: din autocamionul 31-BZ-4057, pe al cărui conducător auto nu l-am mai oprit, sacul de roșii uda asfaltul șoselei. Transporta roșii în vrac și roșiile se striviseră de propria lor greutate. Nu știa el oare că remorca autocamionului trebuia căptușită cu o folie de polietilenă? Cît bulion o fi mai scos beneficiarul din tonele acelea de roșii? Sau, iată, un alt exemplu: asistăm la culesul porumbului pe una din șoselele cooperativei agricole de producție

Luncavița (Tulcea). Unii dintre culegătorii aruncă știuletele cam de la 20—30 de metri în grămadă. Boabele sar și se risipesc. Pe marginea șoselei sint numai știuleți. Întîmplarea face să-l întîlnim chiar pe președintele cooperativei și să-i arătăm această risipă. „O să luăm măsuri, zice președintele Vasile Burghilea; am văzut și eu”. Noi am văzut însă că președintele se afla într-o Ladă pe șosea și nu a coborît să ridice știuleții. De ce oare nu l-o fi îndemnat nici un resort interior să oprească mașina și să se aplece pentru un știulete? Și dacă dinsul n-a făcut-o, de ce nu o fi pus pe alt culegător să o facă? Gîndurile acestea — nu le-am mai spus nici președintelui Vasile Burghilea, nici celor doi tovarăși de la județ din mașina în care mă aflam și eu. Ele, aceste întrebări, căutau răspunsul în propria mea conștiință și eu constatam atunci că niciodată cel mai bun control nu se face din mașină, de pe șosea, ci din imediata apropiere a celor implicați în faptele cîmpului. Și-apoi, acest gest, minor poate la prima vedere, trădează o anume boierie demnă de a fi analizată mai în amănunt și mai în adînc. Să ne ferim de a deveni exteriori, chiar și față de faptele altora, și să ne implicăm mai mult. Chiar și atunci cînd conducem...

Un ceas astral și secunde sale de vrednicie

Viața în campanie la Putineiu

E ceasul porumbului, fericit ceas astral când mina țaranului se umple cu aur.

E un porumb grozav la Putineiu, în Cimpia Burnasului. Când intrăm în lanuri, cerul nu se mai vede. Pătrunzi în noaptea unui codru răsturnat cu umbra în sus, verde și parfumat. Te acoperi cu porumbul proiectându-l deasupra-ți ca pe un baldachin.

Sola în care ne aflăm va da, ni se spune, 18-20 de mii de tone de boabe la hectar. Aici terenul are o ușoară înclinare, poate fi irigat prin brazdă, și tot aici e un fel de laborator sui-generis al pământului, în ale cărui nevăzute resorturi se prepară tehnologiile viitorului. Combinatele care foarfecă lanul aproape că nu se mai văd, se pierd prin jungla porumbului, ca să-și semnaleze prezența le-ar trebui, ni se spune, sirene, și unii dintre combineri chiar au montat pe CARP-urile lor sirene. Tot porumbul C.A.P.-ului e frumos, și, chiar dacă nu-i peste tot ca aici, bucărele „Gloriilor” și „CARP”-urilor vor încărca peste 7 mii, poate 8 mii kg de boabe de pe fiecare hectar.

N-o găsim pe Erolina Muncii Socialiste Ștefania Ionescu, președinta C.A.P.-ului, despre care merge vestea că fine-n mii friele muncii oamenilor și ale vieții porumbului cu vrednicie de aprig bărbat și cu știință și iscusință de agronom hirsit de toate întimplările cerului și pământului. A fost chemată la București, la un știu ce ședință. Ne conversăm deci cu președintele C.U.A.S.C.-ului, Vasile Nicolae cu „vicele” Tudor Cringus, zis și „Bitu”, poreclit așa pentru vîrsta sa întrutotul respectabilă, cu tînărul contabil șef Ion Canamisir și cu energicul și inimosul inginer Constantin Vatau, directorul Trustului S.M.A. al Teleormanului, picat aici, ne spune, „doar pentru o clipă”, pentru un minim popas în cursa pe care a angajat-o din zori prin stațiunile de mașini aflate sub păstoriarea sa. Aici la Putineiu, ne mai spune el, „nu sînt probleme”, fiindcă S.M.A.-ul condus de Dumitru Mitra merge ceas, un ceas cu timpul mereu potrivit la timpul optim al muncilor cimpului, un ceas extrem de sensibil, atent la toate fluctuațiile și oscilațiile regimului termic al locului. Și mai merge bine fiindcă, intervine vicele Bitu, unde n-ajung combinatele (și nu prea ajung peste tot, căci rezervoarele li se golesc cam repede de motorină), culeg harnic oamenii, femeile mai cu seamă, ele fiind azi, cum se spune, mina dreptă a satului românesc, gîngasa și totuși inegalabilă lui putere. Cam jumătate din pădurea de porumb e recoltată manual. (Reținem spusele vicelui nu pentru insolitul lor, căci toată Cimpia Română, se știe, se sprijină azi pe umeri fragili de femeie, ci pentru că mai sint, din nefericire, și locuri unde femeile și bărbații se lasă doar în seama combinelor, își feresc miinile de atingerea cu frunza porumbului de parcă aceasta i-ar mușca. În Bechetul Doljului, unde ne-am oprit cu o zi înainte, autoritățile comunei ni se plîngeau că „nu ies oamenii la cules”, că „s-au boierit, s-au învățat cu combinatele”. Nu știm cit ori fi fiind de boieri béchețeni, dar putem pune mina-a foc că o vină, poate chiar principala vină, e de găsit prin sediul Consiliului popular, de unde, se vede, nu emană cu destulă străncie forța convingerii, a mobilizării). Notați, adaugă, interlocutorii noștri, câteva nume de femei, să se vadă și ele în „Flacăra”, treceți-le pe carnet pe Lenuța Dulă, femeie tînără, șefa fermei nr. 3, pe Florica Mangiru, treceți-le chiar și pe Maria Tui-ne, pe Florica Gojnea, femei bătrîne și bolnave, aflate la vîrsta pensiei, care cînd sună alarma muncilor grele, sub presiunea timpului ce nu iartă, vin și ele, tîrîs-grăpiș, să pună mina la prășit ori la cules. Să nu-i lăsăm la o parte nici pe bărbați, deși mulți din ei singuri s-au dat la o parte, s-au dus la oraș, la fabrici, dar uite că sămînța nu le-a pierit cu totul din C.A.P., mai există un Florea Scrioșteanu, un Bică Mihăilă, șefi peste ferme autoare de producții-record. Dar tot femeile sînt stîlpii cimpului, de n-ar fi ele cimpul s-ar prăbuși, cu cer cu tot. Maria Miloș, șefa de echipă la ferma nr. 3, a scos anul trecut 9 430 kg boabe de porumb la hectar, a uimit-o chiar și pe tovarăsa președintă Fânica, ce nu se uimește cu una-cu două. Nu mai știa tovarăsa Fânica ce să-i facă, cum s-o mai laude și s-o premieze, zic unii c-ar fi mingiat-o chiar pe păr, ceea ce a fă-

E vremea fără seamă a porumbului

cut-o pe Maria Miloș să se piardă cu totul. Să le vedeți pe femeile astea, ne spune Vasile Nicolae, cum respectă tehnologiile, densitățile, prașilele, cum ies la sapă incolonate ca militarii și pigulesc buruienile fir cu fir. Să le vedeți și la irigații, cum se zbat prin apă și prin nămol, să le vedeți dumneavoastră vara, cînd ia foc aerul de-atîtea căldură, să le vedeți cum prind grelele aripi de ploaie în furci de lemn, cum le ridică, opintindu-se, deasupra capetelor, ca să le treacă peste tulpinile de porumb, să nu-i rupă porumbului moțul. Le ninge polenul cînd porumbul e-n floare, le intră pe sub basmele, le freacă gîturile ca un șmirghel, citeodată pînă la sînge. Dar așa, numai așa se ține viața pământului, se crește rodul porumbului.

Rod bogat de porumb la Putineiu, în Cimpia Burnasului.

Rod bogat, așezat cu mîndrie de oameni în tipsiia succeselor închinată celui de-al XIII-lea Congres al partidului, rod așezat ca o treaptă de aur în urcusul spre marile împliniri ale viitorului deschis de Proiectul de Directive ale Congresului.

Emerita grădinilor

La Alexandria, în tribuna demonstrației de la 23 August anul acesta se afla și o fată înaltă, subțirică, nu chiar de tot intimidată de locul în care stătea, dar nici prea de tot dezinvoltă, ca una care nu prea are de-a face nici cu orașul, nici cu mulțimile lui. Inginerita horticolă Mioara Birleanu, „emerita grădinilor”, cum a numit-o cineva stă mai mult în grădina ei de legume de la Cernetu. Stă acolo cit e ziua de lungă, uneori și noaptea, căci legumicultura e „foc continuu”, dacă vrei s-o faci ca lumea trebuie să sufli tot timpul în vatra lui.

O găsim în grădină, vajnică păstorită peste 110 hectare în ogor propriu și vreo 200 în cultură dublă și succesivă. O grădină-rai, o grădină, fără exagerare, ca un desen pe mătase, o uriașă paletă de culori cînd suave și cînd intense, cu mereu neașteptate logodne de nuanțe și tonuri. Admirăm scîlpirile de purpur ale tomatelor, verdele brumăt al căpățînilor de varză, verdele gîngas al ardeilor, dar tînăra ingineriță are ochii trîști. N-a mai plouat de mult, zice ea, apa canalelor de irigații stă în canale, aici nu ajunge, legumele mor de sete. Totuși, zicem, grădina asta arată bine, arată grozav,, care-i secretul? Mioara Birleanu face un gest către cei ce o inconjoară, vreo sută de bărbați, și femei, mai mult femei și mai mult bătrîne, acum în pauza de prînz, luîndu-și sub un sopron umbros frugalul lor prînz țărănesc. Grație lor, acestor femei și bărbați, grădina, în ciuda lipsei de apă, arată grozav. Inginerita nu-i de acord cu cuvîntul „grozav”, drept care îi propunem să luăm ca arbitru cifrele de producție, să decidă ele cine are dreptate. Deci în grădina asta în care „legumele mor de sete” s-au cules pînă azi, de pe numai 2 hectare, 48 de tone de ardei (cifra pe care, în ce ne privește, n-am întîlnit-o decît în stațiuni de cercetare, în incinte ale Academiei de științe agricole), s-au făcut roșii cit pepenii (ni se arată o parcelă cu roșii din soiul „Buzău 1600”, adevărate miracole vegetale, cu cite 15 kilograme purpurii pe un singur fir!), s-au făcut verze care deja au acoperit cu frunzele lor pămîntul, de li s-ar da și niște apă ar exploda la dimensiuni uriașe. Revenim deci la „problema apei”, „unica problemă”, zice Mioara Birleanu, care îi inserează sufletul și-i dă nopțile insomnii. În rest, mai zice, n-ar avea de ce să se plîngă. Tot ce recoltează e preluat cu promptitudine de camioane, iar cit privește, oamenii, cei o sută, ei fac tot ce se poate, ba încă și ceva pe deasupra, ca să suplinească prin truda lor slăbiciunea pămîntului lipsit de apă. Petra Vlad, Floarea Done, Voica Alexe, Marin Cerbu, Alexandru Dumitrascu, Mitu Nuță sînt în fruntea unei întreceri în care ceilalți, cei pînă la o sută, sînt la nici un pas în urma primilor, gata să-i calce pe călcie. Au dezbătut împreună, adaugă Mioara Birleanu, Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al partidului, care le-a luminat ochii și inimile cu orizonturile deschise în fața agriculturii, a țării, și le-a dat noi puteri în aspra lor trudă pentru hrana oamenilor.

A, să nu uit, se intrerupe inginerita (care parcă s-a mai invescit un pic), anul asta am pus și pepeni, doar un hectar. I-am pus așa, doar pentru pofta grădinarilor și grădînareselor, dar am mai și livrat din ei. Am livrat 23 de tone.

Și, zicînd asta, își cere iertare că trebuie să ne părăsească. Frugalul prînz al grădinarilor și grădînareselor s-a isprăvit, trebuie s-o ia cu ei prin tarlale, să culegă ce-i de cules.

Porumbul din nisipuri

În Mîrșani Doljului — Ordinul Muncii clasa I și locul I pe țară în întrecerea socialistă — muncile toamnei bat spre pragul cel mai de sus. Și bat bine. Mîrșanii, se spune prin partea locului, nu-i chiar o așezare de primul rang (ca proporții), n-are mai mult de 7 000 de locuitori, dar e, prin tot și prin toate, o comunitate de oameni aleși, cernuți prin toate sitele vredniciei, o vatră de muncă și viață pe care te poți bizui. Acum, la ceasul porumbului, al cartofului (satul acesta așezat pe nisip, pe unul din cele mai aride terenuri ale Olteniei, fiind unul dintre principalii furnizori de cartofi ai Doljului), al florii-soarelui și al legumelor, al tutunului și al viței de vie, însușirile oamenilor, dacă nu cele ale pămîntului, se revelează la modul major făcînd ca tipsiia recoltei să se încovoieze sub povara roadelor. Peisajul toamnei, nu exagerăm, e aici feeric, solul zgîrcit pare că sublimează și stringe totul ca într-o menhină, ca într-un filtru prin care trec doar esențele, făcînd ca plantele să capete culori tari, aprige, minerale. Pe cele 4 171 ha ale C.A.P.-ului, combinatele și țărani, nenumărați țărani, rînduși după rînduiala de azi a țărănilor din toată țara, adică în ritmice lanțuri de luptători, cu respirația măsurată de bătaia crudă de tobe a vîntului aspru de șfîrșit de septembrie, culeg tot ce-i de cules, întii de toate porumbul și cartoful. Se speră peste 5 000 kg la hectar de porumb, ceea ce nu-i puțin pentru zonă. Cit privește cartoful (plămădit în sistem irigat, ca și porumbul), nimeni nu se gîndește la mai puțin de 10-12 000 kg la hectar.

Într-o margine de tarla, ca și cum și-ar fi dat rendez-vous, se întîlnesc venind din culturi opuse, președintele C.A.P.-ului, Gică Prioteasa, și inginerul Ilie Albu, directorul S.M.A. Rojiște, care are în seamă și cimpia Mîrșanilor. Unde sînt șefii trebuie să fie prezent și reporterul, cu întrebările lui, scîlcitoare poate într-o astfel de clipă, în care timpul oamenilor pămîntului e măsurat la centimă, dar, ce să-i faci, fiecare trebuie să-și facă meseria. Aflăm că și aici, la Mîrșani, ba poate că aici mai mult ca aiurea, afinându-ne noi în împărăția nisipurilor, deci a secetei endemice, anul agricol a fost aspru cu oamenii, cerîndu-le să dea tot ce pot, chiar și ceva pe deasupra. Irigațiile au mers cum au mers, cînd mai bine, cînd cu scăderi sau absențe de tensiune, primăvara a fost cu îngheț, vara cu soare torid, cu intensități africane, nici bob de ploaie n-a îmbrăcat bobul plantelor. A suflat în schimb vîntul, teribilul vînt al locurilor, care zburătăcește nisipurile spre cer, revărsîndu-le apoi peste cimpie ca pe o ploaie de apă tare. Acum, sub cerul cu lumină castă, liniștitoare, al unui septembrie „fără probleme”, frumos și pașnic așezat în zodiac, nisipurile sînt cuminți, dorm somn adînc, cu spinările lor de balauri albi neagitați de vise urite. Dar combinerii trimiși în expediție pe acest teritoriu, ne povestește Ilie Albu, au trebuit să se miște repede, și ca s-o ia înaintea vînturilor, și fiindcă aici, pe nisip, printr-un paradox al naturii, orzul și griul s-au copt precoce, solul zgîrcit în humus forțînd spicele să irumpă grăbit la zi. Forțîndu-le, completează președintele Prioteasa, să-și lepede iute prinosul de aur, așa cum un fruct viermănos se coace înaintea unuia teafăr, ca să scape de o apăsare interioară care-l sufocă. De fapt, se răzgîndește președintele, comparația asta nu-i cea mai bună, căci lanurile Mîrșanilor n-au fost nicicum „viermănoase”. Nu numai griul și orzul, dar și orezul, cultura gîngasă, cu mari pretenții, au umplut mina țaranului cu aur bun. Aceasta fiindcă s-au luat, de la început, „toate problemele în piept”, s-au luat încă de cînd primăvara cu frig și îngheț amenința să îmbolnăvească cimpul. S-au luat deci toate măsurile (însămînțări la timpul optim, densitatea înaltă a plantelor, lucrări corecte de întreținere, aplicarea celor mai noi tehnologii), astfel ca pacientul, adică nisipul și plantele ce l-au ținut încordat și teafăr prin vremuri turburi, să nu cedeze. N-a fost și încă nu-i ușor, mai cu seamă în ce privește mecanizarea, zice Ilie Albu, căci mașinile, aici, pe nisipuri ostensec și se strică repede,

și tocce cuțitele și brăzdarele, astfel că peste cităva vreme, cînd vor ajunge pe rampele de revizii și reparații, vor arăta de parcă n-ar fi ieșit din luptele unui an, ci ale unui război de o sută. Dar acum e bine, timpul e bun, combinatele și țărani vîntură cu nădejde pădurile de porumb, rodul e spornic, inimile celor din Mîrșani bat fierbinte, cu bucurie. Și țara se bucură odată cu ei.

Apa trece, oamenii rămîn

Îi regăsesc pe inginerul Eugen Matei, directorul I.A.S. Zîmnicele, minjit de sus pînă jos în culoarea toamnei. Înainte de a fi a florii de trandafir sau a frunzelor eprinsede incendii cromatice, culoarea toamnei, aici ca și pretutindeni, este cea a efortului. A efortului maxim, pus peste eforturile unui an întreg.

Și aici, „an greu”. Un îngheț ivit în plin aprilie a ucis în fașă fructele livezii, seceta verii a făcut din pămînt bolovan, iar o vîitură a rîului Vede, una din ultimele năbădăi ale acestei capricioase ape (căci la ceasul de față Vede, „se regularizează”, se strunește în chingi) a înecat vreo 650 de hectare cu porumb. Totuși, zice inginerul Matei, de porumb nu ne plîngem, dimpotrivă, cîntarele I.A.S.-ului vor măsura cel puțin 7 000 kg la hectar. I-o spun nu numai calculele lui ingineriști, i-o tot spun de citeva seri, la „operativele” care fac bilanțul zilei, și Nicolae Caracudă, și Florea Ciurea, și Gheorghe Rusana, i-o spun toți combinerii de pe cele 12 C-6-P-uri, ultramodernele mașini care foarfecă lanurile. Le foarfecă de cum se luminează o dungă pe cer și pînă noaptea, cînd îți bagi degetele în ochi. Ba chiar și noaptea, la lumina farurilor.

Cum cerul nu le-a fost oamenilor prieten, cei ai locului, mai mult ca oricînd, și-au întors privirile spre pămînt, știînd (și n-o știu de azi!) că sootelile cu natura sînt mai simple, dacă nu-i dai nu-ți dă. Și ei i-au dat. Au pus în rost cele mai noi tehnologii, aplicate cu diferențieri de la loc la loc, de la o parcelă la alta, căci moșia I.A.S.-ului, cel puțin în zona Zîmnicea-Năsturelu, care cuprinde peste 2 000 de hectare, include de toate, de la nisip la podzol, e un ciorchine de soluri, ca o pulpă de fructe de diferite culori.

Culoarea toamnei, aici, ca oriunde în Cimpia Română, este cea a efortului, dar, cum se vede, și cea a răsplatei lui, cuce-rită cu străncie, cu îndrîjire, cu știință și iscusință, cu instrumente și tehnici moderne dar și cu reducerea din trecut (un trecut la care unii se uită pieziș, ca la ceva ce și-a mîncat mălaiul) a unor unelte și feluri de muncă pe care practica, adică istoria, le-a validat. Cei ai locului știu, știu din străvechea lor știință de pămînteni și din îndemnurile de-atîtea ori răsplate ale secretarului general al partidului, că o sapă bună face adesea cit o ploaie, deci au scos sapele din muzeu și le-au pus la treabă, ajutînd munca mașinilor.

S-a întreprins și se întreprinde aici, la Zîmnicea, o amplă operație de refacere a pămîntului, de întărire și de sporire a energiilor lui, mult prea solicitate în anii din urmă. S-a început cu cartarea atentă, deci cu radiografia pămîntului, pe baza căreia s-a alcătuit un program de rotație a culturilor de durată și de întindere, menit, zic calculele, să ridice producțiile vegetale cu cel puțin 25 la sută. Se mai obține prin asta un ciștig deloc neglijabil, și anume pînțîră de a doza cu exactitate necesarul îngrășămintelor. Pe solele pe care a fost floarea-soarelui, de exemplu, care e mare consumatoare de potasiu și de azot, vîlăgînd și sărăcînd pămîntul, se vor pune îngrășăminte mai multe, pe terenurile altor culturi se va proceda cu fertilizarea mai economică. Se procedează, în tot și în toate, cu grijă maximă, se iau în calcul, adică în plinul măsurilor și în viul muncii, nu doar întregul, ci și partea, pînă la amănuntul care altădată se neglija. La sfecla pentru sămînță (care a dat o recoltă-performanță, o performanță absolută a domeniului: peste 3 000 kg. la hectar!) s-au „bilonat” toți butașii, spre a-i proteja de îngheț, operație ce pretinde o migală și o răbdare de cariu, orice neatenție sau grabă putînd duce la asfixierea plantelor.

Și, zicînd asta, inginerul Matei își ia, grăbit, rămas bun și, la fel de grăbit, pornește spre cîmp, cu gîndul la cine știe ce amănunt care nu trebuie neglijat.

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

— In ce loc vă plasați moralmente în literatura română și în ce loc estetică? Cu alte cuvinte, care este relația dintre opțiunile fundamentale ale scriitorului — ce trimite la constantele culturii românești — și contextul propriu-zis, delimitat istoric, în care v-ați început opera?

— Operă? Hm! Termenul circulă în exces, mai cu seamă când opera este sublimă dar lipsește cu desăvârșire, cum zicea Conu Iancu. Hai să spunem: cărți, carte. Sună mai operant! Nu e vorba de modestie (ce minciună gogonată) sau de obrăznicie (asta reușește pe deplin numai celorva aleși). Opoziția de termeni aparține lui Arghezi, patronul sarcasmului românesc din toate timpurile, și numai un mare poet își poate asuma un atare patronaj. Dar, în general, ar fi bine dacă am trata cu mai puțină ușurință cuvintele. Loc comun? Desigur! Dar să fi uitat chiar toată lumea că la început a fost Cuvintul? Nu există capcană mai perfidă, cușcă mai aurită, grădina mai înmiresmată, hamac mai odihnitor...

Oare numai imaterialitatea lui (aparentă) îl „discreditează”? Un fost geambaș, om în vîrstă, de o neobișnuită forță fizică, a ieșit din spital, după o hepatită dură, cu recomandarea să nici nu gîndească un an de zile măcar la lucruri grase. Cu zimbetul lui de om puternic, abia ajuns acasă, a înghițit pe nemestecate o bucată groasă de slănină bine afumată, chiar el tăiașe porcul cu citeva luni înainte. A murit peste trei zile. Tot zimbînd, cînd prin toropeala dinaintea morții i-a auzit pe cei din jur că de la slănină i se trage, prostii, cum își închipuiau ei asta, cînd el, la viața lui, mincase vreo citeva chintale de slănină?! Tot așa cu băieții care nu dau doi bani pe vorbe și le scot zi și noapte pe gură, pe nas, pe oriunde. Ei cred că nu li se poate întimpla nimic... Dar cînd cutare grafo-man vorbește cu gura plină numai despre „opera” lui, cînd geniile neînțelese apar la tot pasul, e bine să-ți drămuiești vorbele. Și să-ți păstrezi, totuși, simțul umorului, care, culmea, tocmai în locurile lui de baștină începe să fie subapreciat, dacă nu chiar hulit. Chiar despre Caragiale se șoptește că bine ar fi fost să apară ceva mai tirziu sau deloc, fiindcă risul lui risipește în loc să consolideze. Cunoașteți această sturubatecă teză? Ce prostie, dacă nu o formă a demagogiei... Caragiale, cu luciditatea lui drăcească, spirit înalt care nu-și găsește odihnă decît în muzică, trăind în aparență ușuratic tocmai pentru a se apăra pe cit cu puțință de viziunile lui devoratoare, iată, și peste aproape o sută de ani mai întîmpină încă rezistența mediocrității și a prostiei marțiale.

De obicei, cînd autorul este exclusiv produsul criticii, el are de la început operă. Dacă vine mai greu, dacă nu e în centrul intereselor, sau dacă pur și simplu e un tip antipatic, deși bun autor, dacă, dacă..., atunci el s-ar putea să n-aibă operă decît foarte tirziu sau după moarte, cînd noul val critic va descoperi, în fine, această nedreptate pe care o va numi cu indignare tinerească „strigătoare la cer”.

Cînd am început să scriu nu aveam

George Bălăiță:

„Propria identitate? Cred că sînt în ea, dar departe de a-i cunoaște limitele“

nicl un „program”. Există fericiți care știu încă din leagăn că vor fi scriitori. Alții debutează spectaculos, liceeni fiind ei fac singuri de la un capăt la altul o revistă sau scriu romane. Nu-mi găsesc nici un precedent de acest fel. Citeam pe brînci tot ce-mi cădea în mină. Am învățat cu ușurință să citesc, înainte de a merge la școală. Nu-i cine știe ce ispravă, se întimpla atunci multora, iar azi, citeș toți de pe la cinci ani, incit s-ar putea să le treacă năzdrăvanilor prin cap să intre direct în ciclul doi, de ce nu... În adolescență, și după, făceam cu multă convingere un sport dificil, citeam mereu pe rupe, „din plăcere și fără vreau scop anume”. În tot cazul, nu mă gîndeam că voi face literatură. Mai degrabă, s-ar putea spune, eram sigur că nu voi face. Prin anii '53-'55 studentii sau candidații pe termen nelimitat la studenție se întîlneau serile la „borcan”, asta „vizavi de ceasul” de la Universitate, pe colț, în apro-

pierea fostului circ Krateyl și a ringului de dans Răcaru, rămasă doar cu numele a vestitului local de altădată, o lume pierdută pentru todeauna, foarte epică... Acolo, am avut o dispută numai verbală cu un tînăr ceva mai în vîrstă decît mine, eu împlinisem nouăsprezece. Cititorul din mine, naiv și fără prejudecăți, a fost pus la grea încercare. Tînărul necunoscut, destul de înalt, tricou negru, pe gît, fața suptă, ochelari, părul des, ondulat, lung, pieptănat peste cap, era student la Școala de literatură. Există o asemenea școală? am întrebat. Eram doar mirat, nu și „ironic”, cum a spus el printre dinți, socotind ironia ca pe o măgărie fără seamăn care ar trebui pedepsită drastic. A dezvoltat apoi o teorie a tipicului care desființează particularul, personajul principal, ficțiunea. Lumea nu mai are nevoie de o literatură problematică, ci doar de o cheie universală pentru dezlegarea chestiunilor curente de orice fel, pe care viața le pune. Crezi că prințul Bolkonski și Anna Karenina și Julien Sorel or să dispară?, am întrebat. Bineînțeles, a răspuns el, ce mai spun azi acești trîntori? Și a ris: exact ce ne spune și nedumerirea ta apolitică! Bruce, grupul de cinci-șase ciți eram lingă „borcanul” mișianului s-a destrămat și am rămas singur, față în față cu zimbetul tînărului literat, siguranța lui și luciul lentilelor... Între timp, m-am lăsat de sport și am dat-o pe o boemă plină de folos, cînd student mai cu, mai fără frecvență, cînd slujbaş, cînd zilier, cea mai plăcută indeletnicire fiind, ca și acum de altfel (ca și pe vremea cronicecarului!), cititul cărților. Era nebunie: vechile biblioteci, mai mari sau mai mici, erau zăvorâte, sigilate, arse. Noile biblioteci se umpleau de o literatură fără noimă, dar și de editii complete și ieftine din marii clasici universali. Funcționau anticariate, dar mai ales anticari, bărbați și femei în vîrstă, personaje pitorești, sau de-a dreptul misterioase, care făceau rost de orice carte ai fi vrut, bani să ai și nici măcar foarte mulți. Orice carte, în orice limbă! Trăiau Sadoveanu, Arghezi, Călinescu, Ion Barbu, Tudor Vianu, Bacovia, Camil Petrescu, Ieseau la iveală cu strălucire Preda și Barbu. Și totul într-o lume care se dădea peste cap de două, trei ori pe zi. Cometa Labis trecuse. Generația lui urca încet...

Încă făceam sport. Dar fără convingere. Nu mai voiam să fiu campion. Treceam de la un lucru la altul. Sînt incapabil să-mi amintesc o zi, din vremea aceea, de dimineața pînă seara. Dar într-o astfel de zi am dat de un maculator numai pe jumătate folosit în ultima clasă de liceu. Spre sfîrșit, pe vreo citeva pagini, scrisă cu creionul, o poveste despre un tîran care își omoară fratele. O scrisesem chiar eu? Era scrisul meu. Dar cînd? Am recitit-o de mai multe ori, am și schimbat unele virgule și m-am mirat: ce naiba am cu virgulele astea? Erau propozițiuni mai degrabă scurte. N-am citit-o nimănui. Am uitat pur și simplu de ea, o vreme. Pe urmă, n-am mai găsit maculatorul. Între timp, m-am pomenit scriind povestiri. În unele se pot descifra cu ușurință „toate ponicile vremii”. Altele rezistă. Destul de puțin. În orice

caz, primele povestiri n-au fost scrise pentru ca să fie publicate cu orice pret. Nici vorbă. Scriam despre țărani fiindcă îi cunoșteam. Dar într-un fel aparte. Eram orășean, băiat de orășeni veniți din țărani! Bunica dinspre tată, care a trăit pînă la adînci bătrîneți, era țărăncă get-beget, trăind țărănește într-o casă cu chirie la marginea orașului. Iar între nouă și doisprezece ani am trăit și am învățat carte la neamurile mamei, în munții Buzăului, unde a-nțreacă dracul copiii, pe Bisca în sus. Ce lume, și cu cită bucurie și sfială stă încă în mine, n-am vrut să-i dau drumul sau nu i-a venit timpul. Fiindcă îi citisem și îi citeam cu atenție și îi simteam afini pe scandinavii, pe americani, pe clasicii ruși, imi era familiar nu atît „țărănul”, ci omul în datele lui inițiale, structură, în esență, „rurală”. E complicat, n-am nici chef, nici loc pentru nuante aici. La noi era moda „prozei țărănești”, pe de altă parte. Forțele timpului te lucrează pînă și pe căile singului. Oricum, toate erorile și confuziile din primele povestiri imi aparțin în exclusivitate! Nu aveam un program estetic „personal”; mișcarea literară a timpului, ea însăși nu avea unul clar. Ceea ce se teoretiza era, în general, fals. „Moralmente” eram un om al timpului meu. Am vrut să fiu mereu un om al timpului, să epuizez toate experiențele cu puțință. Am înțeles destul de tirziu că, dacă literatura nu ia naștere organic (și cu specificul ei care omologhează realitatea, dar e altceva) din experiența trăită total, asimilată și nu înghițită în silă, șansele ei scad considerabil... „Esteticește” nu prea știam ce vreau. Dar aveam instincte bune.

— Cînd a început și cînd s-a încheiat (dacă s-a încheiat) în cazul dumneavoastră ceea ce se numește „criza căutării propriei identități”?

— Călătoria și Conversind despre Ionescu, cărți de povestiri apărute la douăzeci și nouă și, respectiv, la treizeci și unu de ani, au fost scrise între douăzeci și doi și douăzeci și cinci de ani. După care, multă vreme n-am mai scris literatură. Cu o excepție. O săptămîină din primăvara lui 1966, cînd am scris o trănăie de vreo sută de pagini apărută sub titlul *Întîmplări din noaptea soarelui de lapte*, o glumă, o săptămîină de tumb, ceva de neuitat, totul scos din priză! Nu simteam nici un „moment” de criză. Nu epuizasem nimic. Dimpotrivă, mi se părea că n-am început nimic. Eram senin. Mi-am terminat studiile întrerupte. Lu-cram, în sfîrșit, la o revistă „literară”, *Ateneu*, la Bacău. Deveneam un bun gospodăruș? Călătoream prin țară. Pînă la 33 de ani n-am trecut frontiera. Eram și am rămas un provincial. Marile rezerve în provincie se află, nu în metropolă. Scriam articole. Nu țineam jurnal. Notam unele lucruri pe bucăți de hîrtie, pe care le rătăceam apoi. Într-o bună zi, mă opresc la o moară veche de apă, sub munte, la marginea unei păduri de tei. Morarul era bătrîn, țepăn, osos și sur.

(Continuare în pag. 15)

TANIA RADU ■
Fotografie de ION CUCU ■

Eveniment cultural bucureștan: inaugurarea Studioului de operă pentru copii

Reportaj într-o fabrică de statui

Fragmente critice

Literatură și muzică

Relau, aici, într-o formă mai ordonată și cu sugestii noi, o discuție pe care am avut-o săptămîinile trecute la televiziune cu muzicologul Iosif Sava, în cadrul unei emisiuni de inițiere muzicală. O emisiune ce se bucură, în genere, de o mare popularitate, grație în primul rînd priceperii

și vervei extraordinare a animatorului ei, spirit ardent, îndrăgostit pînă la fanatism de profesiunea lui. Am primit, la început, mărturisesc, cu reticență această invitație, gîndind că un critic literar se cade să vorbească despre literatură și nu despre altceva. Dar tot eu mi-am zis în cele din urmă că muzica este o artă deschisă, esențială pentru existența noastră, și cine iubește muzica trebuie, în fond, s-o definească. Sau, cel puțin, să încerce. Despre muzică se vorbește, în fond, în două feluri: în felul specialiștilor (care descriu în limbaj inițiativ tehnica inter-

oară, sistemul mecanic) și în felul, abundent și analogic, al oamenilor de litere. Oamenii de litere caută și, evident, găsesc analogii mărețe. Ei transpun furtuna de pe partitură în cuvinte și trag sensuri filozofice din combinația de sunete ce sugerează bătaile destinului. Se naște, astfel, un alt discurs, *discursul scriptic*, în umbra și în aproximația *discursului muzical*. Impresia mea este că ele nu se vor întîlni niciodată, nici măcar la infinit.

Limbajul specialistului mi se pare prea sărac, limbajul omului de litere este prea bogat și peste măsură de evaziv. Unul

consideră că fenomenul muzical nu-i altceva decît un fenomen de speculație și orice operă nu-i decît „o suită de elanuri care converg spre un punct de repaos” (Igor Stravinski, *Poetica muzicală*). Celălalt (poetul, filozoful) pleacă de la ideea că muzica „dă un corp ingerului” (Cha-teaubriand) sau oferă pasiunilor „mijlocul de a se bucura de ele însele” (Nietzsche). Scriitorii au considerat todeauna mu-

(Continuare în pagina 14)

EUGEN SIMION ■

Cărțile redactorilor noștri

„Geografii rebele“

Sint treizeci de ani de cînd i se spune cu insistență lui Ilie Purcaru că e poet, poet autentic și el pare să nu fie convins că e așa.

Debutînd cu poezie, socotit a fi o mare speranță a poeziei în anii de dinainte de izbucnirea miracolului Labiș, Ilie Purcaru a părăsit brusc atelierul poetului, confortabil, s-ar zice, pentru o carieră de reporter — e drept, strălucită — pentru o jurnalistică esecistică de cel mai înalt nivel. Conducător, o vreme, al uneia dintre cele mai bune reviste literare de după război („Ramuri“ — le craiovene) autorul ce i-a „trădat“ pe Ion Barbu și Mateiu Caragiale pentru Geo Bogza și Egon Erwin Kisch a debutat în volum cu versuri, aproape fără s-o dorească, la insistențele celui ce semnează aceste puține rînduri. După acest ciudat debut (în Biblioteca de poezie a revistei „Argeș“) Ilie Purcaru a „îndrăznit“ cu „Bunica Beps“ să se impună într-o literatură bogată, poate „primejdios“ de bogată în valori poetice. Bunele ecouri critice nu l-au convins, se pare, și reporterul l-a trecut din nou în umbră pe poet și acesta e motivul pentru care am primit cu uimire apariția noului său volum „Geografii rebele“.

Dar de ce crede atît de puțin Ilie Purcaru în poetul Ilie Purcaru e, în fond, o întrebare la care numai el ar putea răspunde, dacă ar avea norocul să fie interelat de un interviator tot atît de dăruit pe cit e el (mira-m-aș...) și poate că acest eveniment se va produce, cîndva.

„Geografiile“ confirmă, reconfirmă un poet și validează o formulă poetică. Există în volum câteva poeme ilustrînd post festum episoade din exoticele călătorii ale autorului (Caraibe, Vietnam, etc...) complementare, observațiilor reportiericești și lipsite, paradoxal, de originalitate. Luxuriant rămîne numai decorul pe care sînt proiectate desenele „lirice“, în rest, proza emaciază versul, fabula înlocuiește emoția.

Continuarea la „Bunica Beps“ e însă în totul remarcabilă! Beps (Purcaru scrie numele propriu cu minuscule, deci beps și — enormitate! — eminescu) e o fată tirzie venită din glasgow ca guvernantă a unor odrasle boleroșii, ori aproape, dintr-o „valahie ciudată“. Valahii lui Purcaru poartă o Bizanție savuroasă, cu „hiperbolică miresme“ (înre care și „imposibila“ tzuica) și cu anotimpuri și peisaje așitate de patimi virile, devorate de alchimii, ridicate în mit.

Purcaru rimează alert, calchiînd fără primejdii euritmiele barbiene („Domnișoare Huss“) dar și pillatiene („Aci sînt pe vremuri“) fiindcă montura versurilor e frapant originală. Ele curg, viguros, poetul fiind pe rînd melancolic, sarcastic, violent; instrumental de care se servese cînd „cîntă“ nefîind pensula zugravului de subțire ci anul gravorului.

Cînd consună cu tradiția, construcțiile din „Beps“ sînt credibile, de nu de-a dreptul memorabile și poema capătă o fluiditate de ceramică topite. Cîteva teribilisme care, în intenția defensivului nostru autor l-ar apropia de modernismul amurgului de veac douăzeci, nu periclitează această fluiditate, nu le amendează nota îndubitabil ingenioasă. Într-o „epocă“ în care poezia sînt prea mult preocupată de exaltarea protoistoriei naționale, văzute densașen ori, la antipod, vizează captarea unor dilematice imagini din viitor (S. F.) Ilie Purcaru ar putea să gloseze fericit asupra istoriei, făcînd din ev-mediul românesc o scenă rinascentistă pe care ar putea să-și mîsoare ideile, prodigioasele ficțiuni, muzica.

Să sperăm că „Geografiile rebele“ e ultima carte de „tabanare“ a poetului Purcaru, pentru care — e dovedit — poezia e departe de a fi un joc secund...

Desene pe asfalt

Toamna

(Compoziție liberă, în chip de raport)

Cum știu că a venit toamna ?
Înclebește nu știu. Aflu de la alții, mai bine informați, care știu de la alții, din surse sigure, demne de încredere cum că...

Eu aflu mereu ultimul.
Și totuși mi se îngăduie să știu.
Deși... am și eu semnele mele ciudate.

Găsește, de-o pildă, mari frunze roșii în cutia de scrisori. Somații, mai ales, cum că dacă nu mă îndrăgostesc pînă la ziua de 15. a lunii, mi se taie cota de copilărie la care am dreptul, că mi se impută (doar mie) apa ultimei ploii, că am defectat cu bună știință dar cu intenții infernale contoarul ce înregistrează consumul de speranțe, etc... etc...

În prag, doamna mamă :
„Mamă, te-a căutat Eminescu !“
„Iar ?“

„...Și Creangă !“
Bacovia nu. M-au căutat așadar colegii redactori de la editurile „Eminescu“ și „Creangă“.

Pe masa de scris, un plic de-adevăratelea. Sint chemat la o întîlnire cu bibliotecăritele din Valparaiso. De ce Valparaiso ? Poate n-am citit eu bine și e vorba de Sighetu Marmăției. Oricum, deși detest lecturile în public imi pregătesc cele mai proaspete produse lirice personale : Odă în metru antic, Corbul, Ana Sneghina, Elegiile din Duino. Voi încheia ca totdeauna cu succesul meu sigur, Cîinele soldatului.

(Să nu uit să-l sun pe Charles. Pe Baudelaire). Să nu uit să cumpăr flori. În cartierul meu florile nu se vind cu brațul, cu buchetul sau cu bucata — ce grozăvie ! — ci cu mireasma... Și să tirgulesc ultimele cărți la care rivna mea bibliofilă mă împinge, Mersul trenurilor, să zicem, ediție princeps, cu amprente digitale ale autorului ca justificare de tiraj și legată în piele de inger. Deși... încă nici unul din trenurile planetei nu duce la Dragoslavele. Cu nici un vapor nu ajungi la Rucăr.

Cu un sonet, da. Se poate ajunge cu sonetul pînă la Malul cu Florile. Dar Mersul sonetelor n-a apărut încă și doar figura în planul economic ferm, de apariții, pe anul 1989 anul cînd ne vom uimi că trăim de un veac fără Eminescu.

În sfîrșit...
Strada e ca de cînd o știu, un pămînt de vis și mirare. Funcționează cu întreaga lor capacitate centrele de colectat futuri vechi. Atelierele ce reconstrucționează ochelari și greieri. Cooperativa Avîntul Himerelor prezintă noi sortimente de crini altoiți cu sticle de lampă. La barul din colț se vind covrigi. La covrigărie, cerneală Pelikan, la halbă și cu guler. Curg spre școală camioane virfuite cu penițe.

Curg și eu spre o frunză cu nervuri delicate (pe una din ele, o verighetă) și ora întîlnirii contrazice cu vehemență jumătatea de veac de singurătate pe care sînt gata s-o umplu...

GHEORGHE TOMOZEI

PROZA

Trape și ficțiuni

Să nu ne facem iluzii. Recentul roman al lui Mircea Horia Simionescu — Redingota (Editura „Cartea Românească“, 1984) este o carte la fel de insolită ca și anteriorarele. Într-o narațiune limpede, cu nu mai multe ramificații decît îi îngăduie formula realistă adoptată, autorul întinde duioase capacane, neașază sub tălpi simpatice trape. Altfel, ușile care se deschid se și închid la loc și, în genere, ferestrele nu dau spre ziduri oarbe, ci de-a dreptul spre stradă, spre forfota ei. Cartea e cu griji încheiată din punct de vedere epic, pregătind o desfășurare amplă, cu observația socială și creație caracterologică, nefinalizate însă (deliberat !) intrucit cursul scriiturii dobindește în final un alt sens. Redingota nu e un roman istoric sau politic, desi profesorul bavarez Erich (von) Vogelbach devine martor al unor evenimente cu implicații politice capitale, pentru istoria noastră. Vizează însă radiografia ps.-ho-socială a unor categorii de indivizi, a citorva medii specifice anilor turburi ai ultimului război.

Realismul din Redingota, atît cit este, e progresiv deturnat către ficțiunea textualistă. Dacă începutul urmărește strîns gesturile, întîmplările din viața lui Erich Vogelbach, fost profesor la universitatea din München, destituit din pricina convingerilor sale antihitleriste, către final, „camera“ se depărtează, prinînd în obiectiv și pe romancierul însuși, și tocmai în flagrant delict de minuire a personajului său, cu care intră într-un scurt dialog și pe care, în cele din urmă, la fel de scurt, îl reduce la tăcere. Mai adăugăm la aceasta și artizatul măturisît în scrisoarea finală a lui M.H. Simionescu către Alexandru Dumbrăvă, cititor al său : „Am transcriu navela lui Thomas Mann Moarte la Veneția“.

În realitate, se parafrazează numele eroului (Gustav von Aschenbach, la Thomas Mann), se preia cîte ceva din statutul lui social — e scriitor, se transcriu, la propriu, cîteva pasaje, care pot fi lesne identificate (plimbarea prin English Garden, concertul trupei ambulante etc.) dar pe care le montează în manieră personală, de obicei în cheie ironică sau parodică, se păstrează amănuntul biografic cu funcție atît de covîrșitoare în Moartea la Veneția (sentimentele acute față de un frumos exemplar uman aflat la vîrsta adolescenței), relativizîndu-i însă ponderea, pînă la statutul de simplu „accident biografic“. Să mai adăugăm și faptul că rezonanța destinului lui Vogelbach este cu totul alta decît la Thomas Mann. Gravitații tragice a personajului din Moartea la Veneția îi corespunde în Redingota tonalitatea lejer burlescă în care e conceput eroul, aerul său zăpăcit și bonom. Rezultatul este o carte în care „diversiunea“ ludică nu anihilează totuși sensurile profunde (serile petrecute de Vogelbach împreună cu Cristeada Girloanță, ghidul său păzitor, într-un București aiurit de succesiunea alarmelor, antiariene, invadat de contrabandisti derizorii și „regizat“ de politicieni orbii de strălucirea nefastă

a zvasticii de pe tunică, apoi existența pe cont propriu în preajma citorva reprezentanți ai rezistenței comuniste, pe care Vogelbach îi și sprijină discret), dar le pune în relație continuă cu un supratext preocupat de mecanismele actului artistic.

Chiar dacă Redingota este, în aparență, un roman „cuminte“ de fapt el nu face decît să bulverseze cuminteniile noastre de lectori. Ca și Breviarul, ca și Inginorul bine temperat, ca și Toxicologia, Redingota conține, în nuce, alte cîteva cărți : povestea de dragoste dintre Vogelbach și poloneza Ana (un crochiu foarte reușit acesta din urmă), cinematografic roman de război derulat în timpul călătoriei profesorului de la München la București etc. Stilistic, cartea nu-și dezmente autorul. Vervă a dialogului, umor, intervenție epică debordantă. Redingota este astfel dovada că pentru Mircea Horia Simionescu totul este text, totul poate deveni text, totul este convertibil în ficțiune.

TANIA RADU

MUZICA

Povestea unui spectacol

Pornind de la celebra poveste a lui Matthew James Barrie despre micul Peter Pan, băiețelul care nu voia să crească, intruchipînd copilăria însăși, cu lumea ei de infinite deschideri, Eugen Rotaru a scris un frumos libret (Povestea micului Pan), compozitorul Laurențiu Profeta — muzica potrivită, Ion Ciocă — a gîndit ambianța scenografică, iar Roxana Bodnariuc, coregrafia. Cu glasurile copiilor din Voces Primavera, cor dirijat de Claudiu Negulescu, și cu aportul citorva solisti ai Operei bucureștene, s-a întregit un spectacol incitant. De la bun început trebuie să spunem că Povestea micului Pan a avut între șansele sale (enumerare mai sus) și pe aceea, de neînlocuit, a conducerii regizorale a lui Alexandru Tocilescu. De neînlocuit pentru că experiența sa, bunul său gust au știut să aleagă soluții simple și eficiente, să creeze o sincronizare perfectă între partiturile solistice și partitura de ansamblu.

Despre căntățile vocale ale copiilor din Voces Primavera nu mai trebuie să vorbim. O cantitate uriașă de muncă se simte îndărătul acestor limpezimi de cristal și ea este însăși chezașia calității. Povestea micului Pan (pe care ne e greu să o atribuim cuiva anume : lui Barrie ? lui Laurențiu Profeta ? lui Al. Tocilescu ? lui Eugen Rotaru poate ?), este în primul rînd o excepțională demonstrație de bucurie a actului artistic. Acești copii strălucese de plăcerea jocului. Nimic din ceea ce fac — fie gest, fie muzică, fie mișcare — nu este conventional, nu este școlăresc. Arta lor nu poate fi taxată drept „amatorism“, pentru simplul fapt că ei sînt adevărați profesioniști ai condiției lor : de copii. Nu îndeajuns de mici

pentru ca emoțiile să-i ocolească, dar nici destul de mari ca să le convertească în energii de alt fel, copiii au avut de înfruntat dificultăți tehnice deosebite. Scenele în care concomitent ei trebuiau să-și coordoneze mișcarea și glasurile (scena luptei dintre copii și piraiții căpitanului Hook, de pildă) au atins nivelul performanței.

Dacă am insistat atît pe interpretarea corului Voces Primavera, interpretare cu care și-a depășit de mult statutul de simplu ansamblu de voci egale (și credem că e firesc și că spectacolul le aparține lor în cea mai mare măsură) nu putem micșora aportul major al muzicii scrise de Laurențiu Profeta. Într-un recent interviu, el mărturisea că pentru compozitor, reușita spectacolului ar însemna ca, la sfîrșitul lui, micii spectatori să plece fredonînd măcar una din arile cîntate pe scenă. Lucrul se va întimpla, fără îndoială, pentru că „Noi cei trei, cei trei copii“, „Am dori s-avem o casă“, „Noi de-aici nici cînd nu am plecat“, „Ah, ce bine-i să fii cîine !“ sînt mici bijuterii muzicale, care cu siguranță vor deveni șlagăre.

Misiunea scenografului și a coregrafului nu a fost nici ea ușoară. A celui dintîi, pentru că trebuia să realizeze senzația de înălțime care să proporționeze ansamblul scenic (să nu uităm că în scenă se află aproape permanent circa 40—50 de persoane !), dar și să creeze ambianța de vis și poveste. Filtrele colorate, proiectate pe lungi draperii, sînt de un efect admirabil, îndeosebi în partea a doua (Tara nimănu), cînd dezvăluirea decorului a fost aplaudată de către micii spectatori cu entuziasm. Roxana Bodnariuc a conceput mișcarea coregrafică fînd seamă, de asemenea, de dificultățile legate de numărul mare de copii. Soluțiile sale sînt ingenioase și copiii le execută cu acuratețe, astfel încît spațiul scenic nu e nici o clipă sufocat, iar personajele cu partituri solistice nu sînt deloc stînjinite.

Povestea micului Pan este un spectacol de echipă. Totuși, existența unor personaje distincte, cu nume și rost în poveste, ne obligă la cîteva precizări de distribuție : cei trei copii : Wendy — Anca Sigartău, John — Gabriela Amuzescu, Michael — Adriana Bătuca ; Peter Pan — Adriana Bătuca ; tatăl — Nicolae Constantinescu ; mama — Elvira Cirje ; piratul — Adrian Ștefănescu ; crocodilul — Cristian Mihăilescu ; Nana — Lucia Drăgan Ciocăra, povestitorul — Pompei Hărășteanu. Nu vom face nici observații, nici comentarii. Ne mulțumim să povestim un fapt : în final, la aplauze, cînd copiii din sală au urcat pe scenă cu flori, nici unul dintre ei nu a ezitat în a-și alege destinatarul frumosului buchet... dintre copii. Departe de a fi jignitor pentru solistii maturi (care au intrat cu toții foarte bine în atmosferă) gestul a fost de o curiozitate elocventă : un curat elogiu adus adevăraților, minunaților protagoniști ai acestui spectacol — corul de copii Voces Primavera.

Povestea micului Pan este începutul stagiunii permanente a unui Studio de operă pentru copii, care va funcționa de acum înainte în cadrul Operei Române din București. Inițiativa ni se pare pe cît de temerară, pe atît de interesantă și ea însăși poate face obiectul unei discuții aparte. Rămîne de văzut ce anume se va juca aici, cine va juca (pentru că nu putem pretinde unor copii, fie și excepționali ca aceștia, să susțină o stagiune) și

CAP LIMPEDE

Secolul 20. Recentul număr triplu al revistei (8-9-10/1983) alături de nume de referință, texte de referință. Un prim grupaj, sub titlul Biblioteca — durată și prospecție, în care semnează Dan Hăulică (Europa — lecturii), Andrei Brezianu (Excurs printr-o cetate a cărții — despre celebra bibliotecă Bathyanem din Alba Iulia), Vasile Ileaș (Cultura, premisă a păcii : Unitate și diversitate ; Dimensiunea culturală a colaborării europene), Eugen Simion (Poetica locuirii, un eseu pe marginea volumului Les symboles du lieu. L'habitation de l'homme, alcătuit de Constantin Tacou și apărut în 1982 la Paris, Editura l'Herne) care prefătează o extrem de interesantă convorbire cu artistul plastic de origine română Horia Damian, consemnată de Gabriel Lițeanu. Dialogul, reprodus după Cahiers de l'Herne, abordează teme

de anvergură : relația frumos-adevăr în conștiința estetică a veacului nostru, mobilurile faptului artistic („Nu cred că artistul are un mobil special. Mobilul lui este mobilul tuturor, adică realizarea frumuseții, a adevărului.“), ponderea factorului tradiție în configurația actului artistic în contemporaneitate, despre universalitate în artă („De fapt universalitate este doar un cuvînt ; în realitate este vorba doar de ființa ta“) ș.a.m.d. O admirabilă avangardă editorială o constituie fragmentul din romanul lui Umberto Eco — Numele rozei, în traducerea lui Florin Chirițescu. Cartea — promisă nu peste multă vreme în românește integral — „etalează o informație de o vastitate care cu greu pare să fie rodul muncii unui singur om (autorul)“, sub aparența unui roman polițist cu lungi excursuri medic-

valistice. Textul este însoțit de glosele autorului însuși (Marginalii și glose la „Numele rozei“) din care spicium : „Autorul nu trebuie să interpreteze. Dar poate povesti de ce și cum a scris“ ; „Am scris un roman pentru că mi-a venit pofta să-l scriu“. Cred că este un motiv suficient pentru ca să începi să povestești. Omul, prin natura sa, este un animal fabulator“. Despre una din comorile de la Bathyanem — celebrul manuscris de evangheliar latin, lucrat în scriptorul minăstirii Laurissa Codex Aureus, scrie, cu risipă de informație, Iacob Mărza. Rotunjind configurația tematică a acestui număr triplu, eseuul lui Ion Goian — O lectură a lecturii este și o trecere în revistă a diverselor teorii ale lecturii. Foileton Secolul 20 : Hélène Parmelin, Călătoria în tărîmul lui Picaso (în românește de Cristina Hăulică) este un gru-

paj de amintiri din preajma marelui pictor, scris cu alegrețe și participare. O altă traducere, deosebit de interesantă, este cea a Sandei Răpeanu, din romanul lui Jean d'Ormesson. Gloria imperiului, urmată de un substantial eseu pe marginea creației scriitorului francez (Jean d'Ormesson — Realitatea ficțiunii și imaginarii victii), semnat de Valeriu Răpeanu. (Tania Radu)

● COLECȚIE. Un cititor al revistei noastre, pe nume Dan Stroe, ne scrie despre o interesantă colecție și despre autorul ei. Ion Neagu, director al Liceului industrial din Nehoiu, județul Buzău, este nu numai dascăl, ci și un iscusit meșter de viori. Circa 50 de viori, de diferite mărimi, de la cele obișnuite pînă la instrumentele minuscule, alcătuiesc deia o colecție aparte. Procurîndu-și singur materia-

ce anume trebuie făcut pentru ca ideea să capete acoperire în spec-tacole de calitate, de real profesio-nalism, care să se încadreze armonios în repertoriul teatrului. În orice caz, acest început merituos, obligă.

TANIA RADU ■

Excepția, ca regulă

Creația postimpresionistă e o realitate mult mai complexă decît ar părea s-o îngăduie ilustrul său patronaj. Dealtfel, chiar estetica impresionismului a prilejuit ma-nifestări atât de nealiniate încît o accepțiune mai largă a termenu-lui e de preferat celei cu o strictă circumscriere stilistică și isto-rică. Dacă unii artiști deduc din impresionism o posibilitate lesni-cioasă a imaginii, în care în afara unui tip de hedonism optic nu mai e aproape nimic de reținut, există și pictori, a căror structură sufletească îi face oricum „impresio-niști”, astfel că în arta lor e de discutat mai ales elementul perso-nal, nuanța simțirii și, în destule cazuri, elementul inovator. În ce ne privește, nu vedem intrucît o descendență constructivistă, să spunem, ar fi superioară uneia impresioniste. Este, în orice caz, mai util să discernem la un pictor modul propriu, înainte de a scoți filiațiile și îndatoririle. Adevărul este că artiștii onesti, pasionați de armonic și de lăuntric își fac mai puțin probleme din calitățile ori servituțiile intrinseci ale metodei urmate, decît criticii.

Postimpresionismul picturii lui Gh. Constantinescu (Galeriile de artă ale Municipiului București) nu înseamnă altceva decît că artistul tratează un peisaj, în principal, „pentru ton” și mai puțin „pentru subiect”. Subiectul nu-i este, desigur indiferent, fiindcă un contem-plativ vine în chip spontan la sub-iectele ce dau cîmp plăcerii de a contempla, de a analiza cu des-fătare; dar a purcede cu tot dina-dinsul la clasificarea și decodarea subiectelor sale ar fi exagerat. Re-cent, s-a tipărit o antologie de poe-zie bucolică românească. Filonul e productiv, dovedit atît dimensiunile cărții cît și — sau: cît mai ales — calitatea textelor antologate. În pictura românească există de ase-menea un notabil filon bucolic. Rea-litatea — anumite secțiuni ale ei, mai tihnite, mai pline de așezare și rotund — îl cheamă pe artist și iată-l pe Gh. Constantinescu, un tinăr cu un dar sigur de pictor, le-gînd la peisaj, la contemplație, la exercițiu liric cu seninătatea cu care conceptualistul, bunăoară, se închide în atelier. Și unul și altul trebuie crezut și dacă sintem incli-nați să vedem în experimentul conceptualist, bunăoară, un viitor al picturii, e drept să credem, cel puțin cu aceeași vibrație, în viito-rul picturii de reprezentare sensi-bilă.

Spun toate astea gîndindu-mă la suava condescendență ce-o mani-festă unii comentatori la invarian-tele postimpresioniste. Se ignorază esențialul și anume că o pictură trebuie considerată în sensul telu-lui ce și-l propune. Ca autor de vederi după realitate, puternic pri-menite de sentiment, Gh. Constantinescu e reditabil. Imaginile sem-nate de el se rețin, au personali-tate și o veritabilă fervoare pic-turală. Paradoxal, ceea ce frapează la orice pictură în relație di-rectă sau mediată cu impresionis-

mul — culoarea, pregnanța tonului — e atenuat la Gh. Constantines-cu. Încă o dovadă a dominației su-fletești, capabile să taie asprimile oricărei reguli.

TUDOR OCTAVIAN ■

Munca școlii ca factor esențial al progresului social

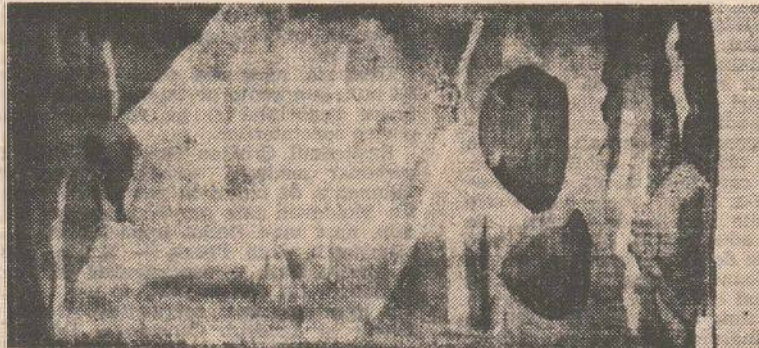
Revoluția științifico-tehnică a determinat mutații radicale nu nu-mai în știință și tehnică, în rapor-turile dinamice dintre ele, ci și în modul de a concepe și practica în-vățămîntul finalitatea lui și me-todele specifice. Fără o ridicare puternică a nivelului cunoașterii este de neconcep de dezvoltarea so-cietății în general, a societății so-cialiste în special. În această ordi-ne de idei, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat în mod ex-pres că: „fără o ridicare puternică a nivelului de cunoștințe profesio-nale tehnice și științifice, nu pu-tem soluționa în mod corespunzător marile probleme cuprinse în Pro-gramul partidului, nu putem edifi-ca cea mai înaintată societate din lume”. Școala trebuie să pregătească tineretul pentru muncă, pentru viață. Dar munca nu este un dat absolut opus înnoirii, ci, dimpotri-vă, este ea însăși supusă unei dez-voltări nelimitate, iar această dez-voltare este determinată de noile adevăruri științifice, de aplicarea lor în varietate tehnologiilor. Prin urmare, munca în condițiile pro-ductiei moderne presupune perma-nența sa înnoire determinată de: a. noile adevăruri științifice obți-nute într-un orizont interdiscipli-nar (de aici, caracterul interdiscipli-nar, dialectic, al adevărului); b. însușirea noilor adevăruri de către actualii și viitorii oameni ai mun-cii. Arătînd că: „munca se trans-formă și ea continuu — de la mun-ca simplă, la munca complexă, ba-zată pe o tehnică înaltă, care tre-buie cunoscută și stăpînită, pe inal-te tehnologii și cunoștințe profesio-nale și tehnice”, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut să: „pu-nem la baza întregii activități mun-ca complexă, — cu tot ceea ce se cuprinde în aceasta — unind mun-ca cu știința și cultura, ca factori fundamentali ai dezvoltării, cu spiritul revoluționar, cu educația comunistă, cu atitudinea revoluțio-nară în muncă, în toate sectoarele de activitate”. Pentru a se realiza unitatea învățămîntului cu munca complexă, pentru a fi o compo-nentă înnoitoare a ei, este neces-ară o nouă unitate a învățămîn-tului cu cercetarea de vîrf în toate domeniile: fizică, chimie, biologie, matematică și logică, genetică și

cibernetică, sociologie și filosofie etc., etc. Mai mult: a forma, în procesul învățării științei de azi, spiritul metodologic al nașterii ști-inței de mine, al științei ca expresie a capacității constructive infinite a gândirii omenești. Căci numai for-mînd spiritul metodologic deschis al cercetării încă de pe băncile școlii vom putea spune că am pre-gătît oamenii muncii de mine, oa-menii muncii complexe. Învățămîn-tul românesc al ultimelor cîteva decenii a făcut dovada vie a capa-cității sale de a se integra în mun-ca complexă de edificare a socie-tății socialiste, de a realiza trans-miterea cunoștințelor existente noilor generații, pe de o parte, de a forma contingente de cercetători în principalele domenii, pe de altă parte. Școala românească de astăzi își poate face un titlu de mîndrie din faptul integrării sale organice în devenirea muncii, în realizarea progresului societății socialiste. O altă problemă ridicată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la deschiderea noului an de învățămînt a fost aceea a dezvoltării dragostei de muncă în toate domeniile. Tineretul trebuie educat în spiritul înle-găgerii și prețuirii muncii așa cum se prezintă ea în cadrul dezvoltării ei, al diviziunii. Dacă privim mun-ca prin prisma diviziunii ei, atunci nu vom avea munci de disprețuit, ci munci diferite, munci necesare dezvoltării vieții sociale. Pe drept, sublinia secretarul general al parti-dului că: „Munca în agricultură nu este cu nimic mai prejos decît în electronică; dacă vrei chiar, în multe privințe ea este mai împor-tantă, pentru că nu este vorba nu-mai de producții de 8 000 de kg de grîu sau de 20 000 kg porumb la hectar; dar este vorba de cu-noașterea biologiei, de cunoașterea plantelor, deci de cunoașterea tal-nelor naturii — și aceasta înseam-nă un înalt nivel al agriculturii noastre și al lucrătorilor din agri-cultură”. Prin urmare, ceea ce a dat și va continua să dea unitate mun-cii va fi știința încorporată în ea, noile adevăruri ale acesteia. Carac-terul inferior al muncii nu este nici el un dat, cu atît mai mult astăzi el nu poate fi privit decît ca rezul-tat al unei gândiri, al lipsei spiri-tului înnoitor.

Calea tinerei generații spre mun-că, spre activitatea productivă, trece, în mod necesar, prin știința care se face sub ochii noștri, prin însușirea ei în cadrul școlii de to-ate gradele și profilurile prin spori-rea ei în varietate forme ale cer-cetării.

Caracterul deschis, dialectic, al conceptelor științei moderne recla-mă din partea școlii cultivarea spiri-tului metodologic interdisciplinar. Numai acest spirit științifico-meto-dologic va putea participa la însușirea marilor descoperiri și la spori-rea lor, pe de o parte, la spori-rea lor în acțiune, pe de altă parte. Nu-i de prisos să subliniem în această ordine de idei că dialectica materialistă joacă un rol de primă importanță în acest proces.

ION STROIE ■

„Piine” — tapiserie de Lia Andreiță

CAP LIMPEDE

lul Iemnos și prelucrîndu-l tot singur, profeso-rul Ion Neagu a ajuns la adevărate performan-te. Viorile sale sînt nu numai frumoase, ci și foarte reusite sub raport tehnic. Sunetul lor, de cea mai bună calitate, le însuflețește din cînd în cînd. Viorile de la Ne-hoiu au călătorit de-a căpătîi — una în localul Casci de cultură a sindicatelor din Buzău și alta la Brăila și credem că acesta este numai începutul unui drum meritat — către notorietate. Ion Neagu a-daugă de la un timo co-lective sale și frumoase obiecte din chihlimbar (materialul găsibil în a-ceastă zonă a țării), exe-cutate și ele cu finețe și gust.

● COLOCVIU. Tema celei de-a opta ediții a colocviilor revistei „Transilvania”, desfășurate la Sibiu în cadrul amplei manifestări culturale „Cin-binium '84”, a fost di-

bul centenar V. Voicu-lescu — P. Istrati. Lucră-rile colocviului, animate de un bun profesionalism și de un spirit polemic constructiv, au fost con-duse de Romul Munteanu. Au fost prezenti prof. Ioan Munteanu, pre-sedintele C.C.E.S. al ju-dețului Sibiu, Constantin Toiu, vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor, Mi-recea Tomus, redactor-șef al revistei „Transilva-nia”, secretarul Asocia-ției Scriitorilor din Si-biu. Dezbaterile care au avut loc în cele 3 zile ale colocviului — și la care au participat Con-stantin Noica, Marin So-reescu, Cornel Ungureanu, Mihai Zamfir, Ecaterina Taralungă, Mirecea Muțbu, Fănuș Băleșteanu, Mi-recea Braga, Anton Cosma, Mirecea Anghelșescu, Va-lentin Tăscu, George Muntean, Liliiana Ursu, Dan C. Mihăilescu, Lu-cian Chișu, Ion Pece, Mirecea Constantin, Con-stantin Barbu, Vasile Avram, Eugen Onu, Sever

Avram s.a. — au subli-niat elementele artistice și existențiale ce asigură actualitatea operelor ocol-doi scriitori, precum și cele mai eficiente meto-de de abordare analitică a acesteia.

● JURNALISTICĂ ȘI LITERATURĂ. Foarte frumoase și interesante suplimentele culturale sco-ate gazeta „Teleormanul”, sub titlul „Tribuna Te-leormanului”. Ultimul, ca și precedentele, se distin-ge prin diversitatea și, nu în ultimul rînd, calitatea unor bucăți care ar face cinste oricărei reviste „mari”. Escuri de eleva-ți, tinută precum cele semnate de Marin Leo-veanu sau dr. Mihai Do-garu, pagini aniversare, dar nu festive și cu adîncimi analitice („Ale-xandria, 150 de ani de ex-istență”, de Gh. Filip), bune reportaje literare („Anotimpurile Cîmpiei Burnasului” de Ion Spi-ru) se întîlnesc cu inter-esante articole de evo-

cări („Acasă la Marin Preda” de Alexandru Mardale) și de critică li-terară, cel denumit „Di-minecarea unei literaturi” făcînd, sub condeiul ver-satului critic Artur Sil-vestru, un rond asupra „literaturii de cîmpie”, în spotă asupra creației scriitorilor teleormaneni. În care documentația so-lidă și finețea observa-ției se logodesc în chip fericit. Notabile și poe-ziele, semnate de nume, unele cunoscute, ca Ion Segăreanu, Violet Coz-ma, Florin Buzan, Flo-rea Miu, Anton Tianu. Transcriem din poemul ultimului, intitulat „Pro patria”: „A trăi în accas-tă casă a soarelui / În-cercînd patina luminii cu inima / Cu singele co-plesit de seve și floare — / Iată pecetea mă-rețel de patrie”. Cam ne-glijență paginatia, dar asta face parte dintre lu-crurile care se pot re-bara. (I. P.).

Cronica literară

Literatura română și barocul

Înainte de a fi descoperit în literatura română o epocă de Renaștere, Dan Horia Mazilu credea și desigur mai crede că a existat la noi o etapă barocă (vezi cartea sa **Barocul în literatura română din secolul al XVII-lea**, Minerva, 1976), cercetare sistematică și la fel de serioasă ca și **Literatura română în epoca renașterii** de care ne-am ocupat, însă discutabilă. Reprezentanți ai barocului româ-nesc în secolul al XVII-lea ar fi Udriște Năsturel, mi-tropolitul Moldovei Varlaam, Miron Costin și Dosoftei. Udriște Năsturel a tradus din slavonă în limba română romanul vieții lui Buda adaptat la creștinism sub titlul **Varlaam și Iosaf** (apologie a ascetismului) care în seco-lul al cincisprezecelea dădea piesa de teatru a lui Ber-nardo Pulci **Barlaam e Giosafat**, iar în 1618 furniza lui Lope de Vega subiectul piesei **Barlan y Josafat** și din latină în limba slavonă cartea de mistică medievală din 1424 **De imitatione Christi** a lui Thomas a Kempis, amîn-două opere de interes în evul mediu, fără legătură directă cu Renașterea sau cu barocul (Dan Horia Mazilu crede că **Imitația lui Hristos** poate fi pusă în legătură cu Con-trareforma). Udriște Năsturel a mai făcut cîteva versuri la stema convenționale, după modele ale vremii, fără valoare artistică, ca și contemporanul său Varlaam, acesta mai îndemnat, autorul unui **Răspuns împotriva Cathismului calvinic** (1645), scriere ce s-ar putea alina și ea Contrareformei. Miron Costin a compus poemul **Viața lumii** pe tema deșertăciunilor (în motto figurează Eclesiastul), iar Dosoftei a tradus în versuri Psaltirea (1673), după probabilul model al lui Kochanowski, poet de Renaștere, și numai prologul la tragedia **Erofile** (1637) de Chortatzes, imitație după **Orbecche** (1541) de Ciambatista Giral-di-Cinzio.

Considerațiile despre baroc au fost reluate de Ioan Istrate în **Barocul literar românesc** (Minerva, 1962), după ce în 1975 mai apăruse **Literatura barocului în Italia, Spania și Franța** de T. Pulbere, în 1977 **Barocul ca tip de existență** de Edgar Papu și în 1961 **Clasicism și baroc în cultura europeană din secolul al XVII-lea** (volumul al II-lea în 1963) de Romul Munteanu. Ioan Istrate crede că primul impuls pentru o literatură barocă l-au dat cărțile populare, mai ales cele ilustrate, precum **Eroci-ritul** lui Cornaro (din 1650, tradus însă în secolul al XVII-lea), producerea romanului francez din 1432 **Paris et Vienne**, prefăcut în italiană, în 1621, de Angelo Albani Orvietano în **Innamoramento di due fedelissimi amanti**. Cît despre romanul lui Eliodor, tradus în fran-ceză în 1547, **Etiopica**, el a înriurit pe Tasso în **Gerusalem-ma liberata** (1580) și pe Cervantes în **Fersites y Sigis-munda** (1617). Nu se citează însă un roman baroc tipic cu reflexe în literatura română precum **Bertoldo** (1592) de Giulio Cesare Croce della Lira cu continuarea sa **Bertoldino** și altă continuare, **Cacaseno**, a lui Camillo Scaligero della Fatta. Noul autor elimină din discuție pe Udriște Năsturel și Varlaam și reține numai pe Miron Costin cu **Viața lumii**, pe Dosoftei (dubitativ) cu **Psaltirea în versuri** și prologul la **Erofile** și introduce pe Dimitrie Cantemir cu **Divanul și Istoria ieroglică** (se observă dorința autorului de a apăsa pe operele scrise în limba română), „ciudățenia” **Occisio Gregorii în Moldavia Vodae tragedice expressa** (atribuită de N.A. Ursu lui Samuil Vulcan) și poemul eroi-comic **Țiganiada** de Ion Buda Deleanu (Istrate consideră **Occisio** tot de acesta) care după cum se știe citează scrieri baroce precum **La Secchia rapita** (1622), de Tassoni, arcadice precum **Gli Animali parlanti** (1791—1801) de Casti, dar și autori anticl (Homar, Virgil) și de Renaștere (Ariosto, Tasso).

Avem sau nu avem o epocă de baroc în literatura româ-nă? Această întrebare și-o pune într-un articol, **O direc-ție literară controversată în literatura română**, în recenta sa carte, **Scriitori și direcții literare, II** (Albatros, 1984), Dim. Păcurariu. Într-o lucrare din 1975 **Orizonturile vieții în literatura veche românească (1520—1743)** pornind de la o observație a noastră că **Învățăturile lui Neagoe Basarab** fac „elogiul minții, adică inteligenței omenești” (**Istoria literaturii române, I, E.A.R., 1964, ed. II, 1970 și Istoria literaturii române de la origini pînă în 1830, E.S.E., 1977**), Doina Curticăpeanu arată că Neagoe „pledază pentru mobilizarea plenară a energiilor umane în vederea dobîndirii desăvîrșirii... aici pe pămînt”, opera-năzindu către „valorile clasice: măsura, cumpătarea, echilibrul” și fiind deci, susține Dim. Păcurariu „o splendidă operă de Renaștere, cu rădăcini în tradiția bizantină”, în care „meditația asupra fragilității și labili-tății lumii nu duce la ideea realizării speranțelor omului dincolo de moarte, precum în scrierile medievale sau în baroc”. Dim. Păcurariu infirmă părerea lui Edgar Papu că opera lui Neagoe și monumentul de la Curtea de Argeș demonstrează că „barocul avant la lettre se anunță perfect realizat la noi” la începutul secolului al XVI-lea (e deci protobaroc în Europa), fiind de acord cu Dan Horia Mazilu din **Literatura română în epoca renașterii**. Sintem obligați să precizăm, cum recunoaște dealtfel și Dan Horia Mazilu, că noi am înțeles elogiul minții la Neagoe nu în spirit renașcentist, ci numai în cadrul sfa-turilor ce urmăresc perfecționarea interioară, „înnoirea omului celui din lăuntru”, în spirit isihast, căci Neagoe sfîrșește elogiul minții cu fraza: „Cinstiți înțelepciunea ca să împărățiți în vece”, după cuvintele prorocului. Moti-vul **fortuna labilis** e cultivat, mai observă Dim. Păcu-rariu, de baroc, dar și de antichitatea clasică, de litera-tura medievală, ca și de literatura bizantină în genere, de Eclesiast: „Considerăm biblia o operă barocă?” Spre a nu cădea în greșeala asupra căreia atrăgea atenția în **L'intérieur et l'extérieur** (1966) Jean Rousset, de a în-țelege prin baroc un cuvînt magic în care investindu-se prea mult sens riscăm de a nu mai găsi nici unul, vom recunoaște în literatura română doar tendințe barochiste la Dimitrie Cantemir în **Istoria ieroglică** (roman cu măști de bestiaru caricatural și grotesc, în stil adambi-cat, inflorit, ritmat și adeseori ritmat, criptic, conglomera-t analogic ca în inventariile lui Giuseppe Arcimboldo, cum susține Ioan Istrate), la Buda-Deleanu în **Țiganiada** (parodie permanentă în registru burlesc a unor modele și subiect absurd, deoarece Țiganii nu mărșăluiesc spre fericire, vezi din nou Ioan Istrate), în parte la Petru Maior în ale cărui **Predicii** s-au detectat ecouri din orato-riul eclesiastic scesentese (baroc) Paolo Segneri (**Panegirici**, 1664, **Quaresimale**, 1679 etc.).

AL. PIRU ■

Generația Congresului al IX-lea cîntînd în atmosferă

„Așa precum este, așa va rămîne, / Brașovul vibrează c-un magic ecou / Atunci cînd «Deșteaptă-te frate române» / Din lacrimă face să iasă «Crai nou»».

Totuși, iubirea la Sibiu

Localități: Mirșa, 25 septembrie, orele 18, stadionul „Carpați”; Medias, 26 septembrie, orele 18, stadionul „Gaz Metan”; Sibiu, 27 septembrie, orele 18, stadionul „Șoimii”.

Atmosfera: bună în general, mai slabă în ultima parte, la Mirșa; bună, uneori foarte bună la Medias; excelentă la Sibiu.

Număr de spectatori: 5 000 la Mirșa; 15 000 la Medias; 20 000 la Sibiu.

Calitatea spectacolului: bună la Mirșa; foarte bună la Medias; foarte bună la Sibiu.

Noutăți: la Mirșa a revenit Sorina Hașigan. Prezențe locale la Medias — Simona Lăpădat, Ioan Cerchezan, Elek Laszlo, Olimpia Popa Matei. La Sibiu — surorile Blaga, grupul Riff (Florin Grigoraș, Lucian Fabre, Marian Humuzache, Nelu Ciocan), „Autostop” (Nicu Dolan, Adi Corlaci, Tiță Lăcătuș, Marius Aftenie), Mihai Munteanu și Sorin Itadu, grupul „Bruckenthal” (Willy Csaszar, Gheorghe Wotch), Gabriela Gîrlonța. Au revenit pentru o seară, Doru Ghiaja, Corul Universității din Sibiu cu solist: dr. Vasile Iacob.

Aportul organizatorilor: mulțumim întregului activ al județului U.T.C. Sibiu, tuturor celor ce printr-un efort prelungit pe toată perioada celor trei zile au contribuit la buna rezolvare a tuturor problemelor.

Cum a început spectacolul la Mirșa, a venit și ploaia. Parcă nici nu se mai poate altfel în acest turneu. De vreo cinci ori a plouat, în rafale scurte, după care s-a luminat și curoubeul s-a așezat deasupra capetelor noastre. Ne-am zis „Gata, pentru azi a fost destul, am scăpat”. Dar cum s-a lăsat seara, a început vîntul și o ploaie „sănătoasă” care ne-a înmuiat cu totul. Totuși am continuat, deși condițiile erau improprizii, în zăre se vedeau scurt-circuitate la stîlpul de înaltă tensiune, am rămas și fără curent la un moment dat, dar am continuat fiindcă știam că de rar venim în aceste locuri și că de mare nevoie au oamenii de aici de noi și în general de acte de cultură ce rar se abat prin aceste locuri. Spectacolul de data trecută de aici, memorabilul spectacol însă nu a mai putut fi repetat. A fost un spectacol bun, cu momente impresionante, cu oameni minunați ce și-au scos și hainele de ploaie ca să poată sugera un steag tricolor, oameni cărora nu le păsă de ploaie ci continuau să participe la actul artistic. Dar străduința noastră și a oamenilor buni din stadion nu a reușit să acopere în totalitate efectele zilei de salariu la Mirșa. Chiar la momentul de poezie oamenii buni din stadion ne-au cerut permisiunea de a-i înălțura pe cei care stricau o atmosferă ce încerca să se închege. Cu toate corecțiile operate nu a mai fost de data aceasta la Mirșa cum începusem să credem că este întotdeauna la Mirșa. Probabil că nu-i vom mai deranja pe acești oameni.

Mare, foarte mare dorința de cîntec a celor din Medias. Inițiative multiple, cunoscutul strigăt „de luptă”: „Aho, noi de voi avem nevoie”, atmosferă bună în ciuda ploii care a cernut asupra-ne toată seara semne evidente că toamna și-a intrat în drepturi. În mare formă micuța Sorina Hașigan, care în finalul recitalului ei a reușit ceea ce nu a reușit nimeni la Medias, să-i determine pe cei prezenți să scandeze „Sibiu, Sibiu!”. Organizatorii locali ne-au ușurat într-un fel sarcinile așezînd, inspirat, pe scenă un cort sub care să adăpostim sculele noastre și eventual chiar pe noi. De aceea la Medias nimic nu ne-a împiedicat să ținem unul din spectacolele noastre de tinuță. Dar la Medias am întîlnit și spectatori din Blaj veniți în număr mare aici. Pentru ei și nu numai pentru ei V. Moldovan a cîntat „Cîmpul Libertății”. Constantin Dragomir ne-a dovedit încă o dată că nici în muzică nu e fistică, iar Ionuț Văduva ne-a demonstrat că știe tot. Clapele electronice au scos cu miinile lui chiar și „Balada” lui Ciprian Porumbescu. Rar am făcut-o, dar este de datoria noastră să vorbim după aceste spectacole, desfășurate în condițiuni grele, pe ploaie în umezeală, despre echipa tehnică. Sunetul n-a suferit nici o modificare, cu toate problemele care se ridicau, datorită lui Roland Panteli, Sandu Petre și Costel Ionescu. Iar cu luminile lui Cristian Nemuc și Mircea Anghel parcă și ploaia arată mai frumoasă! Fără seriozitatea și profesionalismul ce-i caracterizează Cenaclul Flacăra și-ar fi

desfășurat cu greu activitatea. Eroică a fost pînă în final atmosfera, eroic s-a comportat și publicul din Medias venit în număr foarte mare la acest spectacol. Același eroism, aceeași atmosferă care ne determină să nu ocolim din drumurile noastre acest județ l-am găsit și la Sibiu.

Nu se făcuse ora de spectacol, ploaia (cuvîntul ploaie cred că va fi în acest turneu cel mai folosit) și totuși lumea venea întins către stadion. I-am întîlnit pe oameni în drum, erau cu haine de ploaie, cu sacoșe, care cu prietenul, care cu prietena, grupuri mai mari, mai mici, cu toții se îndreptau cu hotărîre, aveau treabă l, la stadion. Și a fost o seară mare la Sibiu. La o oră de la începerea spectacolului reacția tribunei e superbă. La cîntecele lui Gil Ioniță cei prezenți scandează „Păde”. Ploaia în continuare și lumea continuă să vină la spectacol. Se cere insistent trupa Totuși, de departe cea mai iubită trupă de rock la ora aceea. Cu toate auspiciile nefavorabile, ploaie, vînt, frig, toamnă în toată regula, spectacolul are o desfășurare de-a dreptul excepțională. A.P. le spune: „În condițiile foarte aspre faceți un gest de eroism intelectual”. Primim un porumbel, din partea fraților Stoică din Gura Riului care vor face la noapte 25 de km. pe jos și care ne cer „O șansă păcii”. Ați doresc ei, aceste tineri. „O șansă păcii”, după care probabil vor pleca mulțumiți că au fost prezenți și au adus cu ei simbolul păcii. Noua tribună, impunătoare prin construcția ei, e acum plină. Nici noi nu credem că pe o asemenea vreme va veni atîta lume. Dar Sibiu nu ne-a trădat nici de această dată, dragostea măturisită peste tot pe unde am fost, față de acest oraș minunat cu oameni minunați. Poezie. A.P. recită *Repetabila povară*. Făclii se aprind în memoria tuturor părinților noștri. „Ca o punte spre ziua de miine. Totuși iubirea”. Da, totuși iubirea e cea care îi ține pe toți aici. Doar dragostea este cea care îl ține uzi, pînă la piele, atîta timp, doar dragostea alimentează marile acțiuni umane. În Sibiu care de-a lungul timpurilor a adăpostit între zidurile cetății sale, în frățietate, atîția oameni adevărați, a sunat mai puternic ca oriunde „Colindul pentru președintele țării”. Alături de vocea lui Doru Ghiaja, într-un singur glas marea tribună de la Sibiu a cîntat și a scandat pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Superb spectacolul de la Sibiu. Adeseori scena a trebuit să-și oprească programul pentru a urmări respirația tribunei. Adeseori ne-am modificat programul în funcție de ce ne cereau cei prezenți. Modul în care știau să primească actul artistic, sacrificiile pe care le-au făcut, comportamentul lor de-a lungul uneia dintre cele mai memorabile nopți de toamnă ale cenaclului, a adus Sibiu, din nou, între orașele noastre de suflet, între stadioanele noastre campioane. Oricum va trebui să revenim cît mai curînd la Sibiu, pentru a încerca și pe timp cît de cît favorabil un spectacol pe măsura celor ce ne iubesc indiferent de sacrificiile pe care le-ar face. Căci ultimul spectacol de la Sibiu a fost un spectacol-sacrificiu, un spectacol care sub alte auspicii nu s-ar fi ținut dar care a avut loc și a fost unul dintre marile noastre spectacole, datorită dragostei ce le purtăm și datorită iubirii fără sfîrșit a celor prezenți, față de muzică și poezie.

DUCU BERTZI

Făgăraș, un munte de spirit

Localitatea: Făgăraș, 28 septembrie 1984, orele 18, stadionul din localitate.

Număr de spectatori: 15 000.

Atmosfera: foarte bună. Chiar dacă temperată la început, ea a sfîrșit prin a fi excepțională.

Calitatea spectacolului: foarte bună. Noutăți: prezențe locale — Mona Birlean, surorile Liliana și Simona Shoffend, Mihai Dalea (recitare).

Aportul organizatorilor: de excepție.

Ne încercăm un sentiment ciudat, cu toată experiența atîtor și atîtor manifestări, ne întrebăm, oare pînă cînd vom reuși să scoatem din același „show” mereu altceva și altceva? Iată o formă de eroism pe timp de pace, care, fără să forțez neapărat o comparație, mi se pare cel puțin la fel de grea precum a purta o armă; iar noi lucrăm cu un fel de armă, cu acel laser fin care este inteligența, exprimată prin cultură. Realizăm că, de fapt, într-o „piesă” cum este a noastră, cu scenariul scris de masele de oameni care o văd, rescrierea ei, de

către membrii trupei, trebuie să închidă feedback-ul și să facă simțită și prezența celui de „al treilea om”, care este spectacolul ca un tot (public și interpretă la un loc).

Ca o motivație la aserțiunile de pînă acum, primul „excepțional” rostit de către conducătorul cenaclului, se datorează, la Făgăraș, debutului Monei Birlean. Minute în șir, spectatori repetă refrenul cîntecului elevei de cincisprezece ani, „cînd strălucesc sub rouă / cărări de soare pline / frumoasă ești pădurea mea / și singură ca mine”. Căldura tonului Monei Birlean impresionează atît pe cei din tribune, cît și pe noi, cei din scenă.

Urmează, într-un firesc al spectacolului și frumosului, cîntecele Sorinei Hașigan, fetița de aproape șapte ani din Sălișteștea Sibiului, ce interpretează, cu o siguranță demnă de invidiat, piese grele ca „Pe la noi pe la Sălișteștea”, apoi cîntecele grecești „Stinapa” și „Maria” (cîntate în limba greacă), „Colindul Apusenilor”. Tribunele se cuprind de „acel farmec sfînt” și cîntă alături de această copilă, ca o promisiune că vor veghea ca nimic să nu întrerupă cîntecele copiilor noștri, ca nimic să nu le oprească glasurile ori sufletete. Un aer de pace ne învăluie, tare, dur ca diamantul și prețios asemenea lui. „Se poate să vă rugăm să vă simțiți bine?”, pleonasmul figurat, subtil plasat accentuînd fericit momentul de mare frumusețe pe care-l trăim. În noapte, undeva în tribune, se aprind brusc trei lanterne — roș, galben, albastru — ce par imponderabile ca spiritele celor trei martiri ai suferinței românești, ce veghează din adîncul vremii prin jertfa lor la devenirea nației. Atmosfera creată de tonul celor ce urmează; Gil Ioniță, cu vocea sa inegalabilă și caldă, dovedind un spirit nealterat, inspirat de candoarea vîrstei celor două fetițe dinainte, „scoate din mîncă”, parcă, un „Jurămînt la Putna” de neuitat. Tribunele se dezlanțuie, pîrînd un val de mare urcat în munți. Apoi, „Trăiască România” și „O șansă păcii” se așază firesc ca-ntr-o compoziție leșită din mîna unui maestru. Cerem un tren care să se umple de cîntecul Făgărașilor. Lovitura de teatru! Un tren lung suferă în clipa aceea, trecînd în viteză, „tîind orizontul diametral”, lăsîndu-ne certitudinea că, undeva, eterul a captat mesajul nostru.

Urmează momente mari. Sinceritatea își pune amprenta pe interpretările membrilor cenaclului și pe receptarea din partea spectatorilor.

Reșițeanul Cristian Buică, cu alură de carbonar modern, scrișnește pe note „Romanța de cîntat în permisie”, Valentin Moldovan tale aerul cu cuțitul vocii sale, apoi vine rîndul împăcării depline, bărbătești: cîntă *Poesis* — Eugen Băboi și Marius Bașu — profesioniști de finețe ai cinismului sentimental, ce par a cînta din interiorul unui arc voltaic. Definitiv tristul și tandrul Constantin Dragomir eternizează clipa visînd: „...dînt-un vis în altul mă petrec / restul vieții pot să-l pun la cec”, un fel de adio plătit cu suferințe veșnice.

Brusc, „Manifest pentru sănătatea pămintului” pecetluiește această jumătate de oră fierbinte. Adrian Păunescu prinde un feeling de nota 102 și în liniștea mormintăle vocea sa reverberază cuvînt de cuvînt în tribune. Dar, stupoare! Nu e reverberație ceea ce auzim. Din tribună, Mihai Dalea, timplar, recită în canon cu poetul poema acestuia. Invitat pe scenă, Mihai Dalea mai recită alte poezii ale lui Adrian Păunescu. Momentul este unic. Poezia urcă la rangul ce i se cuvine în cetate. Ca un respect al valorii față de valoare, conducătorul cenaclului părăsește lirica proprie și recită din Blaga, Bacovia, Esenin — împreună cu Ducu Bertzi — și în final „Oda în metru antic”. Am senzația că asist la depunerea jurămîntului de către un fel de noi recruți; „...înfășurat în manta-mi...”, tribunele în picioare, repetă vers după vers, „...ochii mei nălțam visători la steaua singurătății”, Eminescu e peste tot, „...ca să pot muri liniștit pe mine / mie redă-mă”, „...mie redă-mă, redă-mă, și ecoul pleacă în spații abisale.

Doru Stănculescu, încercat de cel unsprezece ani de cenaclu, ride cîntînd nemuritoarele „Hai, hai” și „Ecou de romanță”, ca un stegar al spiritului acestei manifestări culturale. Ride cu lacrimile muzicale ale sufletului — este felul lui de a-și cere iertare!

La dorința tribunelor, Raul Cârstea cîntă „Decembrie”, pe fundalul recitării din Bacovia a poetului Adrian Păunescu, Florin Săsărman „ridică” și el publicul

cu al său „Pleacă substantivele-n armată” pe versuri de Adrian Păunescu și apoi *Holograf*, trupă ce nu știe de glumă, realizează cea mai „mare” interpretare a piesei „Astronautul YX-579” impresionînd prin acuratețea și muzicalitatea deosebită a compoziției. *Krypton* și *Totuși* vin din urmă la „fotografie”, proclamînd rockul rege. Calea și către muzică mai deschisă, cerută de conducătorul cenaclului trupei *Totuși*, bine înțeleasă de către aceștia, dă posibilitatea solistului vocal Cristi Minculescu să-și dezvăluie valențe nebănuite ale voci sale de excepție prin intermediul piesei „Cosi picola”.

E tirziu. Încheiem. Mulți nu vor să plece, aclamă și cer continuare.

Reluăm șlagăre, cîntece populare, cîntece de țară și revoluționare, totul într-o omogenitate perfectă. Grupul *Partaj* — varianta feminină a *Poesis*-ului — cîntă cîntecul „La o cană cu vin”. Gil Ioniță cere să fie „lăsat să meargă pe bicicletă” și o și face cu vocație, Nica Zaharia colindă unei „galbene gutui”, Victoria Cătană bate „șapte vâi și-o vale adriar Vali Gereca își blamează cu drag, „Puștoaica” necredincioasă...

„Astă-seară a fost sublim. Mulțumim, vă mulțumim!” — este urarea ce ne însoțește la noul final al spectacolului de la Făgăraș.

AUGUSTIN FRĂȚILA

Bătînd aproape toate recordurile

Brașovul și-a adjudecat prima notă 101 din istoria cenaclului

Localitatea: Brașov, 29 septembrie 1984, orele 18, stadionul municipal.

Număr de spectatori: 30 000.

Atmosfera: fantastică.

Calitatea spectacolului: excepțională.

Noutăți: prezențe locale — Tamara Săjenev și Gabriela Gîrlănu; Cristian Stănculescu; Floriana Tănase; grupurile Metro AB (Delia Albu, Lenuța Tudoric, Nicolae Virsa, Nicolae Bundalici) și Experimental (Puiu Deligran, Nelu Iulian Traistă, Ion Lucian, Florin Traistă).

Aportul organizatorilor: excepțional, exemplar, definitiv-îndatoritor. Remarcabilă coeziunea echipei organizatorice, pregătită să răspundă cu promptitudine oricărei probleme ivite, acționînd unitar în folosul tinerilor și al culturii, privită aici în rînd cu celelalte sectoare de importanță. În aceste condiții ne este aproape imposibil să scoatem în evidență contribuția unuia sau altuia dintre cei implicați în organizarea acestei manifestări. Mulțumim întregului activ al organizației județene Brașov a U.T.C. pentru permanentul și inspirat efort depus spre buna desfășurare a manifestărilor noastre din județul Brașov.

Spectacolul de la Brașov a început cu mult înainte de ora stabilită. O mulțime înflăcărată, frumoasă și sentimentală, ne aștepta încă de la orele 16. Pregătiți „ca de o coridă” sau ca de o mare și unică sărbătoare a spiritului tînar, revoluționar. Niciodată (în aer liber) brașovenii n-au arătat un asemenea interes, surprinzîndu-i pînă și pe organizatori, față de această manifestare ce-și demonastră cu fiecare nouă confruntare cu publicul marile-i resurse mobilizatoare. La semnalul de începere încă nu apucaseră să sosească toți aceia ce aveau să umple pînă la refuz tribunele stadionului municipal. Mulți se aflau încă pe drum într-o veselă și inedită procesiune. Debutul este incendiar. Atmosfera atinge repede cote încă nerealizate vreodată. Între cîntecele „de temelie” ale cenaclului și ale muzicii tinere aduse aici de Doru Stănculescu și prezența micuței Lella Vaida (11 ani — vîrsta cenaclului) impresionînd prin căldură și tandră prospețime, generozitatea acestui public ni se relevă deplin. Din acest izvor de puritate sufletească revărsat acum cu o uimitoare forță, se revărsă preaplinul cîntecelor de țară și de pace atît de iubite, atît de patetic rostite. Prin ele, „generația Congresului al IX-lea” pune pe actul său de identitate pece-tea profundizării sale. Spectacolul tribunei este impresionant. Cîntă cîntă oa-

Retului Revoluționar

Primenitoare ce premerge Congresul al XIII-lea

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

„sar de pe locurile lor ca și cum cea să zboare spre ceea ce cîntă”. Pe ea, Carmen Antal și celelalte feminine partea de tandrețe a acestei imagerie. Publicul e partea ei de vigoare. În il este feeric. Stop-cadru acesta este ment. „Viitorului pentru a fi măreț obuia dovezi de măreție ale preului” și, iată, le are. Marile idei connează. Manifestarea aceasta este a teții prin expresie dar ea caracteriză de fapt o întreagă generație uma-generația acestui moment. Gheorghe șș se scrie: „Vi se adresează un ator trecut cu cîțiva ani buni peste ta tinerei generații. Cred că deși il, foarte mulți dintre cei prezenți au implinit vîrsta care reprezintă orirea socialistă a patriei noastre, ta de cînd la conducerea țării se află t tubitul nostru conducător, tovarășul olae Ceaușescu, cred că putem dedica t spectacolului celui de-al XIII-lea Con- și realegerii tovarășului Nicolae ușescu în funcția supremă de condu- partidului și statului”. Și tot ast- Aștept luna noiembrie pentru a certitudinea că alături de aceste a decenii de aur se vor mai aduna pentru binele nostru și al țării, pen-bineie păcii de care avem cu toții ic. Doresc în acest început de toam-auri— cu miros de gutui și piine a, lășug și pace compatrioților mei și t cu nume de zînă bună dintre Car- și Dunăre, putere și numai priviri ne președintelui Nicolae Ceaușescu. rmen Dăncilă). Intre „O șansă păcii” „Trăiască România” puntea de trecere n arc luminos de conștiință. Iniția- le sint grandioase și unitatea acestui lic ne potențează toate acțiunile. Dar ea este și garanția pentru bunul mers acestei manifestări în orice împreju- e. Dovada cea mai concludentă aveau dea atunci cînd o avarie la tabloul tric, avarie ce nu se datoră nimănui loar marii solicitări din rețea la care se aștepta nimeni, avarie ce putea fi ulă întregului spectacol și a cărei re- liere a necesitat întreruperea întregu- circuit electric al stadionului mai e de zece minute, a găsit un public știent de marea responsabilitate ce ortă trecînd prin cîntec și spirit aprins e mai grele momente ale manifestării. sturle admirabile nu s-au singulari- arcurul acestei manifestări. Ele fe o sevă din care au crescut și uziasmul și competența și coeziunea. au avut darul de-a iniția și tot ele ul de-a apăra mai apoi marile euce- ale acestei încrîncenări de spirit în lune. Dacă imaginea sonoră a acestei i a fost la un moment dat periclitată, oamenii buni, au știut să se apere ndînd în cor: „Nu se poate, nu se te”, ca banda radioului să-i imortalie- e altfel decît sint.

Împul și-a ținut o clipă respirația t cit să-și regleze pulsul în ritmul ăilor inimii toamnei. Pentru noi recut o oră. Una dintre cele mai moase. Dacă în curgerea sa timpul permite o oră de uitare, viața sa în fiecare clipă febrilitatea existenței n spectacolului triumfător al conștiin- or. „Jurămînt la Putna” este rostit e eterna aducere aminte că „fiecare ce doare trebuie căutat în fiecare te de țară”. Sub steaguri tricolore tă corul academic al marelui stadion șgovean. Cîntă Brașovul pentru Mol- va lăsîndu-ne muți de incitare: „Sin- o singură țară / Uitați-vă orînco- va / Intr-un Brașov fără seamăn / dealul cîntă Moldova”. A fost poate a mai frumoasă interpretare a acestui ttec în toată istoria cenaclului. E frig, t ar 4 grade peste zero și cu toate estea nimic nu pare a-i determina pe i cei prezenți să scadă ritmul parcă i ce în ce mai debordant. Pentru astă probă de sublim, efortul membri- cenaclului de-a realiza pe loc un întec pentru Brașov” (versuri Adrian unescu) vorbește de la sine despre liditatea comunicării. Nici un oraș din ne n-a avut atîtea cîntece cite a avut așovul în această seară, semn bun pen- a marele oraș muncitoresc, marele oraș dezvoltării agricole, marele oraș intelectual, pentru oamenii săi. Șapte va- nte muzicale au primit botezul publi- lui care a dat cîștig aceleia realizate u Duce Bertzi la mare luptă cu Alexan- u Zărnescu, Nica Zaharia, Holograf și plul Horia Stoicanu — Gil Ioniță. În- agă această manifestare de tinerețe a st și strălucire, a fost și durată, așa încît ublicul brașovean n-a putut scăpa prima otă 101 din toată existența cenaclului.

Momentele extraordinare au născut momente extraordinare. N-a fost o clipă de scădere nici a tonusului, nici a calității. Cum n-a fost (de la Iași încoace) o altă organizare mai implicată în actul artistic, activă și competentă, plină de soliditate, înțelegere și inițiativă. Marele solist al acestui spectacol a fost fără îndoială publicul despre care nici o superlativă apreciere nu este deplasată. Finalul manifestării ne-a întărit această convingere. Cîntecele populare ale românilor, renăscute acum în sufletul unei generații deschise, formau largi hore ale prieteniei. O dezlănțuire impresionantă îi surprindea pe oameni încercînd și reușind să fie ei înșiși. „Deșteaptă-te române”, apoi „Hora Unirii” incheie marile inițiative ale publicului luminîndu-ne privirea cu strălucirea acestei galaxii născute pe cerul libertății noastre. O imensă horă cobora din tribună îmbrățișînd scena. Semn de tandrețe și de multumire. Imaginea memorabilă a acestui stadion înfrățit sub „robia dulce a horelor” ocrotite de veghea tricolorului.

P.S.
Revizînd în memorie spectacolele Cenaclului Flacăra, A.P. a considerat că o dată cu eucerirea de către Brașov a primei note de 101 și un alt spectacol din trecut merită aceeași notă, spectacolul 1000 de la Galați.

Așadar, Galați 1983, retroactiv nota 101 lângă Brașov 1981 nota 101.

Formidabilul Buzău

Localitatea: Buzău, 1 octombrie 1984, orele 18, stadionul Gloria.

Număr de spectatori: 20 000.

Atmosfera: excelentă.

Calitatea spectacolului: foarte bună.

Noutăți: prezențe locale — Marilena Dobre și surorile Doina și Rodica Dragomir.

Aportul organizatorilor: cu totul remarcabil. Implicîndu-se cu dragoste și competență în desfășurarea acestei manifestări, prevăzînd la seară reală nevoie oamenilor, preîntîmpînd inspirat orice problemă ce ar fi putut apărea, tinerii activiști ai organizației județene Buzău a U.T.C. și-au demonstrat cu prisosință înaltele calități organizatorice. Mulțumim tuturor aceluia care și-au adus contribuția la realizarea celei mai frumoase întîlniri din cîte au avut loc pînă acum cu publicul buzoian. Nimic nu s-ar fi putut realiza dacă în organizarea acestui mare spectacol nu s-ar fi implicat cu o veche și reînnoită vocație utecistă conducerea județului Buzău însăși. Mulțumim cu plăcere.

Incepută într-o atmosferă generoasă, propulsată de înaltul spirit organizatoric ce așeza această manifestare sub zodia fertilității, întîlnirea cenaclului cu publicul buzoian va căpăta în scurt timp aspectul unei mari sărbători a spiritului tinăr, revoluționar. Stadionul din Buzău, cu marcea sa tribună și peluzele arhipline, semăna tot mai mult cu o imensă pasăre cu aripile pregătite de zbor. Scena de dimensiuni impresionante, așa cum merită deopotrivă cenaclul și publicul său, era o inimă ce pulsa de dorul înălțimilor. Un grup de aviatori ne transcriu urarea: „Cer senin, zbor deschis tuturor aripilor tinereții!”. Pornim. Cîntece mobilizatoare cresc spontan din aluatul sensibilității umane. Prin ele, întîmitatea fiecăruia se redimensionalizează la scara colectivității descoperindu-și resorturi neștiute. La Buzău, prima remarcă a fost prilejuită de extraordinara capacitate de redare artistică a sentimentelor istorice și politice, impunîndu-se tot mai vizibil ca o caracteristică fundamentală a acestei generații. Oamenii veniți din locuri îndepărtate, de la Brăila și Galați, de la București și chiar din Brașovul din care plecaserăm cu numai două zile înainte, se alăturau publicului buzoian în încercarea de-a trece prin voința lor o seară din bașal în antologic. Era și aceasta un fel de transcriere, la nivelul unui stadion, a ideii de unitate națională căci, cu deosebire, această comunitate nu era formată mai ales pe criterii de vîrstă ci încorpora în mod sublim generația unui împlinit ideal. Acesta era cadrul, aceștia erau oamenii — premisele hotărîtoare ale manifestării noastre. Fiecare cîntec este un nou prilej de bucurie, de participare entuziastă, de efuziune tinerească, de reafirmare a spiritului viu. După acel fantastic Brașov, halucinăm. Visam, ne-am trezit și acum visăm din nou. Același vis! Aceeași impresionantă frumusețe. Intre scenă și tribună fiecare moment e o îmbrățișare. Sintem totodată tei ce dăruiesc și cei ce primesc daruri. Iată, 40 de minute de poezie recitată de Adrian Păunescu într-o uimitoare diversitate de tonuri, cu blîndețe și căldură, cu patos și incisivitate, cu luciditate și convingere au fost o recompensă pentru felul în care publicul se implicase în desfășurarea acestui spectacol dar și un prilej al acestuia de a ne dăruii întreaga măsură a profunzimii sale. „Dor de Eminescu” este un alt ascendent al acestui minunat public. Se cîntă în picioare, se cîntă în le-gănare, se cîntă cu făcii în miini, se cîntă cu dăruire, profund și adevărat. Valorile

nepieritoare au darul să polarizeze noi valori. Experiența aceasta întreține un fascinant spectacol. Așa cum seva verii hrănește la înfinit delirul de culori al toamnei. Da, „toamna a venit / Minus înfinit / Ce a fost al meu, a fost și-al tău / Uite că ne-ascund / Intr-un loc profund / Oamenii de bine din Buzău”. Seara aceasta ar fi stat alături de aceea de la Brașov dacă ar fi existat mai multe inițiative sincronizate din partea tribunelor. Și cu toată această scădere, aclamă vibrînd într-un context în care conducătorul cenaclului vorbea despre patrie și despre datoria față de ea, despre eroism și despre pace: „Ceaușescu, Pace”, „Ceaușescu, Pace”, „Ceaușescu, Pace”. Minute întregi prin fiecare celulă a acestui organism cuprins de o intensă febrilitate. Se scandează „Ceaușescu și Poporul” cu convingerea că în această ecuație stă soluția unică a existenței noastre. Și încă, exprimînd o condiție vitală: „Să fie pace în lume!” Sub raport politic, este cel mai vibrant moment al cenaclului din ultima vreme. Imaginea acestor oameni ne face parcă să ne simțim „vîgule în fraza lor existențială”. Buzăul se inscrie astfel pe orbita cea mai de sus a exprimării conștiinței revoluționare. Sintem spectatorii unui incendiu spiritual. Cinci, șase cîntece se înalță concomitent, suprapunîndu-se în mulțime. Se scandează frenetic: „Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască Moldova, Ardealul și Țara Românească”. Și din nou: „Pace, Pace!” Axul unei politici juste și realiste cuprinde și acest punct binecuvîntat de univers. Faptul trece cu forță și convingere prin marea vocație a oamenilor dinspre politică spre istorie. Sub trîzări tricolore, „Treceți batalioane române Carpații”, „Deșteaptă-te române”, „Hora Unirii” sint sarea unei lacrimi eterne. Lacrimă de durere, lacrimă de izbîndă a unui neam încercat în istorie dar care a știut să-și depășească greul pentru ca astăzi să-și poată trăi nestingherit bucuria. I-am văzut pe oameni entuziasmați la șlagăre internaționale, dovada marii deschideri a acestei „generații fără prejudecăți” și tot astfel, într-o rară dezlănțuire de frumusețe, prinși la joc în ritmul cîntecelor populare, deschizînd astăzi în sufletele tinerilor o poartă spre întimitatea cea mai curată. Exceptional spectacol, mișnat public! Tot mai mult imaginea aceasta îmi reliefa în suflet o altă fără să știu prea bine de ce. Mă învîlvia ciudatul sentiment că mă află în un banchet școlar de absolvire și dintr-o dată am știut: tinerii aceștia absolviseră desigur înalta școală a spiritului revoluționar.

CONSTANTIN DRAGOMIR

Flacăra Tirgoviștei

Localitatea: Tirgoviște, 2 octombrie 1984, orele 18, stadionul din localitate.

Număr de spectatori: 10 000.

Atmosfera: bună.

Calitatea spectacolului: bună.

Aportul organizatorilor: foarte bun. Mulțumim tuturor celor implicați în realizarea acestei manifestări, întregului activ al organizației județene de tineret Dimbovița.

Sentimentul istoriei, ce de altfel nu ne-a părăsit o clipă pe tot parcursul turneului, reînvie pregnant la vederea „ruinurilor” fostei cetăți de scaun. Cum poate cineva să se îndoaie de continuitatea acestui popor pe teritoriul său cînd nu există oraș sau loc din această țară care să nu ateste prin documente ori vestigii participarea la măcar unul din evenimentele istorice ce ne-au marcat de-a lungul vremii? Cred că unul dintre marile merite ale cenaclului constă tocmai în refacerea acestui filon prețios de sentiment românesc care să lege noile generații între ele, indiferent de lo-

cul nașterii ori de naționalitate. Prin mesajul artistic, luînd valoarea acestuia ca element al unității indestructibile a românilor de pretutindeni, Flacăra mărșăluiește prin țară trăsînd o rețea fină, culturală, ca un sistem de pază cu înfrăoșii împotriva încercărilor de dezbinare de orice natură și proveniență.

Începem cu Daniel Dumitrescu; „Iubito vine toamna”, pe versuri de Adrian Păunescu, cîștigă teren de la spectacol la spectacol. Trupa din Nord, Emilian Onciu și Octavian Bud, acționează ca un comando spărgînd gheața și apropiînd tribunele de spectacol. Sigur că cineva trebuie să înceapă întotdeauna, atîta vreme cît nu s-au descoperit încă lucruri numai cu miez, fără început și sfîrșit. Tocmai de aceea cred că cei care deschid manifestările trebuie să fie oameni cu o mare mobilitate sufletească pentru a-și crea singuri atmosfera de care beneficiază apoi și ceilalți. Tribunalele reacționează prompt, înțelegînd parcă sarcina dificilă a primilor interpreți și cîntă împreună cîntecele lor. „Niciodată, niciodată, să nu uităm de cei mai triști ca noi”, răsună versurile revelate de vocea lui Bud; după care este rîndul spectatorilor să reia refrenul, ca un cor imens.

O remarcă specială pentru piesa „Sila”, versuri de Adrian Păunescu, compusă de Florin Șerban, cunoscut ca solist vocal al unor șlagăre internaționale, dar care, prin acest cîntec al său, dovedește posibilități cu mult mai mari. Este rîndul lui Horia Stoicanu, cu „Lapte de lupoiacă”, să încinte încă o dată atît pe cei din tribună cît și pe colegii săi, cîntînd dintr-o sensibilitate artistică aparte în care predomină firescul valorii și lipsa de ostentație a profesionalismului compozițiilor sale. Urmează Arpad Domokos. Tribuna cîntă într-un glas pe versurile lui George Coșbuc „Oltenii lui Tudor”. Apar drapelele tricolore luminate de făclii, pancarte pe care scrie „O șansă păcii”, „Lumină, Luptă, Libertate”. Tribunalele scandează „Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască Moldova, Ardealul și Țara Românească”. Se cîntă cîntecele de pace, de țară și revoluționare ale cenaclului, „Iancu la Tebea”, „Jurămînt la Putna”, „O șansă păcii”, „Toate femininele vor pace”. Încep să curgă biletele din public. Unul dintre ele aparține unui tinăr care s-a deplasat la Brașov pentru a vedea cenaclul la lucru în marea poartă a Carpaților și mărturiseste că nu mai are putere, acum, la el acasă, să cînte cu ceilalți, atît este de marcat de efortul vizionării spectacolului de la Brașov. Atmosfera crește cu toate că o ploaie torențială cade deasupra stadionului. De sub folii de plastic, umbrele ori alte improvizații de apărători, spectacolul continuă așa cum s-a întîmplat de atîtea ori în acest turneu.

Trupa Totuși electrizează stadionul cu rockurile sale, ba chiar se „autoelectrizează”, Căraș fiind obligat să se urce pe un scaun, izolînd astfel chitara care curentează. Intre Duce Bertzi și Măjay Gyözö, Valentin Văran spune povestea lui Zbranca, cu umorul lui frust, bănățean.

Trupa Flapo, în componență Alexandru Zărnescu, Jerry Schwartz, Romeo Beianu, Ionuț Văduva, acționează cu un lîlant al întregului show rîmînd cu modestie în planul al dollea, pentru a servi interesele spectacolului în primul rînd. Prin auzul lor fin și instinctul muzical desăvîrșit, trec pe rînd fiind acompaniați cu discreție și precizie, Duce Bertzi, Partaj, Vali Moldovan, Cristian Buică, Doru Stănculescu. Șlagărele incheie seara tirgovișteană care în ciuda vremii marte a constituit un bun cîștig de ambele părți.

AUGUSTIN FRĂȚILĂ

Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele: 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396.

O zi la Combinatul Fondului Plastic

În imediata apropiere a Casei Scintei, la nici 500 de metri, în stînga căii ferate care duce spre Constanța, se află **Combinatul Fondului Plastic**, o clădire ca mai toate celelalte, dacă n-am zări în chiar curtea sa câteva statui, printre care una, înaltă, din bronz, intitulată **Triumf**, o operă mai tirzie a lui **Oscar Han**, și-nfățișînd o femeie tînără, maiestruoasă cu brațele ridicate și-avînd în mîini o flacăra și-o cunună de lauri, iar alături la doi pași, o expresivă **Maternitate** aparținînd sculptorului **Paul Vasilescu**. Amino-două statuile așteaptă, de multă, de foarte multă vreme, un loc din care să domine aerul, spațiul. Prima, adică **Triumf**, și-ar dori, probabil, unul din noile cartiere ale Bucureștiului, sau, de ce nu, unul din marile orașe ale țării, Hunedoara, de exemplu, pentru că Hunedoara își dorește de mult, și merită, desigur, o statuie pe măsura eroismului muncii din acest oraș care, de curînd, a sărbătorit 100 de ani de foc neîntrerupt în vatra sa siderurgică. Cea de-a doua, **Maternitate**, intrucîtva mai abstractă, cu volume ritmate, geometrizzate, colțuroase și tăioase, concentrate parcă pentru a evidenția rotunjimea pîntecului născător de viață, aidoma rotunjimii bobului de grîu înainte de germinare, aidoma oricărei alte semințe, ar putea fi amplasată oriunde, în fața unui institut de cercetări agricole, sau chiar și-n fața unei maternități propriu-zise. Dar, firește, nu pentru aceste sugestii ne-am insinuat, ca să zicem așa, în viața și munca la zi ale Combinatului Fondului Plastic, întreprindere care, într-un fel sau altul, își asumă răspunderea frumosului din viața noastră de toate zilele. „A ne asuma pe deplin această răspundere, a ține să precizeze inginerul **Nicolae Păduraru**, directorul întreprinderii, este, totuși, un fel de-a zice, intrucît noi sîntem în postura unui intermediar. Mai exact spus sîntem mina de lucru care transpune în operă creația sculptorului, în marmură sau bronz, sau macheta unui decorator, ceramist sau sticlăar, sau, mai simplu și mai concret, fabricăm culorile, de apă sau de ulei, cu care pictorii și graficienii, o știe toată lumea, lucrează”.

Este, în spusele inginerului **Nicolae Păduraru**, nu doar un dram de adevăr, ci adevărul însuși dar este, totodată, și-o mare doză de modestie și, în rîndurile care urmează, vom încerca să le delimităm cît mai exact posibil.

Astfel, în atelierul de tapiserie, ca să respectăm chiar traseul reportajului nostru, ne-am minunat, acesta ar fi cuvîntul, deși am mai fi putut folosi următoarele sintagme: ne-a tulburat, ne-a emoționat, ne-a încîntat etc., nu numai priceperea, ci și talentul cu care citeva țesătoare, **Lenuta Haută, Rada Stoica, și Maria Georgescu**, transformau desenul — uriaș, într-adevăr, de 38,64 metri pătrați! — lui **Dimitrie Grigoras** într-o tapiserie de-aceleși proporții. Despre tapiserie vom spune doar atât: va împodobi peretele unei săli a **Muzeului memorial „Al. I. Cuza”** din comuna **Ruginoașă** și reprezintă, firește, momentul în care poporul îl alege pe **Alexandru Ioan Cuza** domn al Țării Române. În plus: lucrarea este nu numai impunătoare, ci și foarte frumoasă, dar vom adăuga că, din punct de vedere cromatic, tapiseria depășește desenul. Nu este această afirmație o acuză la adresa artistului — intrucît acurarea sau tempora în care este el executat, nu au valoarea cromatică a firului de lînă, mult mai rafinat, mai cald — ci recunoașterea, la superlativ, a talentului cu care țesătoarele transpun desenul. Talent și pricepere, adică muncă la rang de artă.

Și iată-ne într-o uriașă hală, recent construită și cu-adevărât mîndria combinatului, aptă să adăpostească-n spațiul ei lucrări din cele mai pretențioase. Acoperișul, sticlă prin care lumina intră în voie. Înălțimea, aproximativ 15—20 de metri. Lungimea, 70—80. Lățimea, aproximativ 30 de metri. Deocamdată, într-o parte a halei, un amplu mozaic alegoric care va împodobi una din fațadele **Întreprinderii de contactoare din Buzău**. Astăzi, **Vasile Celmare** și

Oameni care-și asumă clipa noastră de frumos

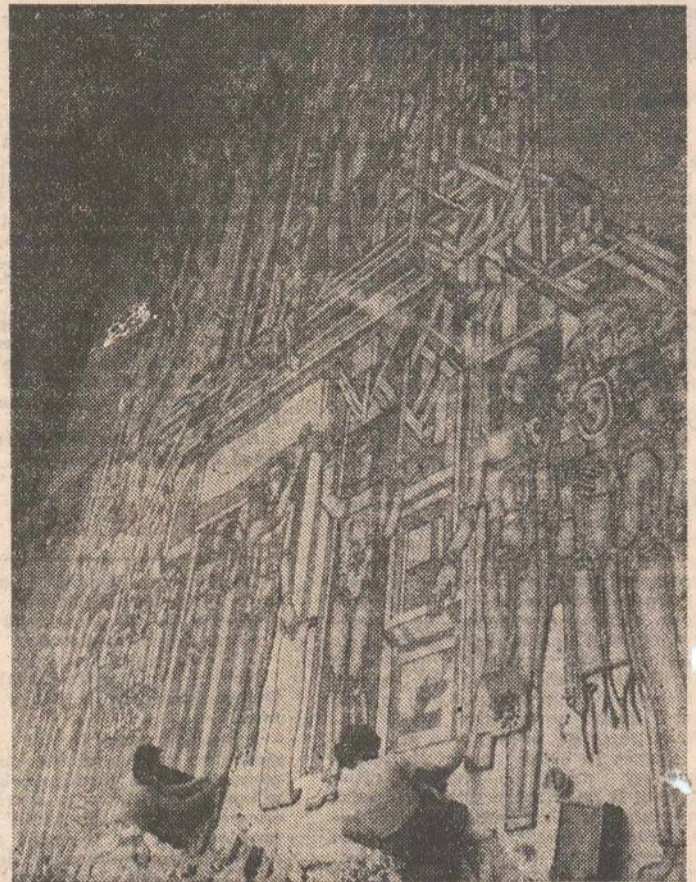
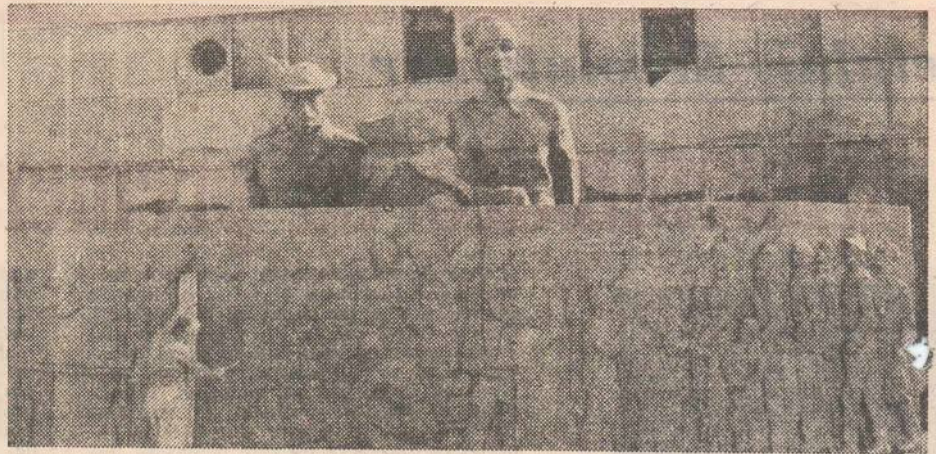
Fotografii de ELENA GHERA

Viorel Mărginean. Lucrează, dimpreună cu artiștii, care vin aproape zilnic, mai puțin azi, la această oră, un grup de proaspeți absolvenți ai **Liceului de artă „N. Tonitza”**. Fiind prima mare lucrare de-acest gen la care participă, interesul și pasiunea lor sînt, bineînțeles, la cote maxime.

Ne îndreptăm spre cuptoarele sticlărilor și-ale ceramistilor, dar, pînă s-ajungem acolo, ne oprim în atelierul de culori. În hală, o activitate intensă, susținută, dar, pentru că totul este minuțios organizat, atmosfera este, totuși, calmă, blîndă, nespectaculoasă, cu excepția malaroxarelor din inox, uriașe, înălțîndul cărora se pregătesc adevărate șarje de culori. În schimb, la sticlari, e forfotă mare. N-avem șansa de a-i întîlni pe **Silvia Radu, Dan Băncilă, sau Dionisie Popa**, artiști care vin aici aproape zilnic, participînd efectiv la reproducerea propriilor lucrări, dar avem satisfacția de a-i urmări îndeaproape, la lucru — lucru care vrea să însemne un veritabil spectacol-recital de prelucrare a sticlei incandescente — pe **Constantin Ursache, Gheorghe Șornea și Petre Orb**. În mîinile lor, sticla dansează, cîntă. Dintr-un boț de sticlă incandescentă, nu mai mare decît un pumn de copil, se nasc forme dintre cele mai curioase și mai armonioase, totodată, lungi, ovale, rotunde...

Intr-altă curte a combinatului, cea care leagă atelierul de turnătorie cu cel al cioplitorilor din piatră, zărim elementele, deocamdată dispersate, ale unui

impunător monument dedicat **Independenței**, de **Constantin Schirlu**, și care așteaptă să fie montat la **Turnu Măgurele**. Chiar și descompus, monumentul impresionează, mai ales prin dramatismul basoreliefulor, dar și prin grupul ostașilor români avîntați în atac, amintînd parcă de celebrul **Atac de la Smîrdan** al lui **Nicolae Grigorescu**. În atelier, la turnătorie, **Gheorghe Cionoiu, Ion Parpalici, Haralambie Stanciu și Nicolae Vilcu** fac intense pregătiri pentru a demara turnarea basoreliefulor altui monument, cel al sculptorului **Pavel Bucur**, care va nemuri, în punctul **Straja al Canalului Dunăre — Marea Neagră** eroismul celor ce-au înfăptuit „magistrala albastră”, tulburătoare cîntec a „epocii Ceaușescu”. Alături, la inox, echipa maestrului **Marin Chiriță** și ea pregătită pentru a turna corpul mare al monumentului. Peste drum, cum s-ar zice, în atelierul cioplitorilor în piatră, printre blocuri de marmură, de travertin și lucrări în ghips, i-am întîlnit pe **Liviu Smedoiu**, un tînăr sculptor crescut și format chiar aici, la combinat (și este cazul să notăm că, în cadrul combinatului, lucrează, cu plan de producție și creație bine definitivat, alți cinci artiști plastici, sticlari și ceramisti, precum **Radu Popovici, Ștefan Mocanu, Petre Dăncilă, Constantin Vasile și Gaspar Barabș și Ștefan Armanu**. Eforturile lor și-ale celorlalți cioplitori în piatră sînt consacrate în clipa de față transpunerii în marmură a unor minunate basoreliefuri pe care familia sculptorului **Mae Con-**

stantinescu le-a păstrat, prin cine știe ce minune, și le-a dăruit, iată, **Muzeului de artă din Tulcea** pentru a împodobi fațada acestui din ce în ce mai interesant muzeu.

La poligrafie, secție care ar putea concura, prin artele și cataloagele sale de expoziție, cu oricare întreprindere similară, și la secția corpuri de iluminat, unde se află în fază de finalizare noul set de elemente ale candelabrului ce va lumina holul **Teatrului Național din București**, am notat doar numele celor care, ca și în secțiile și atelierelor de pînă acum, muncesc în numele frumosului nostru de toate zilele: **Vasile Malanca, Maria Vișan, Alexandru Moldovan, Elena Dobre, Mireea Roșca**.

„Sîntem, aveți să ne declare, în final, directorul **Combinatului Fondului Plastic**, inginerul **Nicolae Păduraru**, după cum ați constatat, pregătiți să facem față unor sporite comenzi și, din punctul nostru de vedere, vom contribui cu toate forțele și cu tot talentul oamenilor noștri, meseriași de artă, la amplele lucrări ce urmează a se efectua în noul centru civic al Capitalei. Știm, nu va fi ușor, sînt necesare forțe sporite, lucrările sînt extrem de pretențioase, prin înalța lor finută artistică, dar eu personal am încredere în oamenii noștri, în talentul întregii sculpturi române. Vă invităm, atunci și acolo, pentru un nou reportaj”. Vom onora, fără doar și poate, această invitație.

VICTOR NIȚA

Literatură și muzică

(Urmare din pag. 9)

zica o artă de ajuns. Trebuie să luăm muzicii bunul ei, spune, de nu mă înșel, Mallarmé. Simbolistii tind spre o artă a totalității ființei și spre o sinteză a mijloacelor de expresie, și toate acestea nu se pot realiza fără o apropiere a poeziei de muzică, Wagner, ca teoretician al artei totale, devine un model căci el a unit, în operă muzicală, drama, poezia, dansul și plastica. Muzicienii sînt mai reticenți în privința acestor alianțe. Privită din interior, muzica este un univers suficient sînsi. Ea nu are nevoie de poezie pentru a mulțumi spiritul. M-au surprins, citînd într-un rînd convorbirile lui **Bernard Gavoty** cu **George Enescu**, aceste propoziții: „O artă este o lume închisă, un templu magic, în care nu simți nici nerăbdare, nici dorință de a evada. De ce să caut la **Hugo** ceea ce găsesc la **Beethoven**?... Și **Mallarmé**, care gîndea poezia ca o muzică, iar muzica „ultimul și cel mai desăvîrșit cult uman”!

Muzica este, în fond, o vocație de taină. **Barthes** ne atrage atenția (în **L'Obvie et l'Obtus**) că există două feluri de a te apropia de muzică: interpretînd-o sau ascultînd-o. Există, în consecință, două muzici: (1) muzica pe care o cîntă și (2)

muzica pe care o ascuți. Cea dintîi este musculară, scriptică, cea de-a doua e pasivă și aproximativă. Ascultat, **Schubert** este minor, cîntat este magnific, notează **Barthes** în cunoștință de cauză: semioticianul cîntă la pian pe **Schubert** și **Schumann**, romantici minori... Această preferință spune ceva despre sensibilitatea intelectualului **Barthes**. Îi place enorm **liedul** și se mîndrește că face parte din grupul restrîns al schumannienilor parizieni. În privința celor două muzici rămîne însă de discutat. Ei, oare, adevărat ca un compozitor să fie o dată minor și altă dată magnific? Se poate, desigur, dar asta depinde nu numai de receptor: depinde într-o măsură considerabilă de lectorul intermediar care este interpretul. Căci acest fapt trebuie remarcat cînd e vorba de relațiile noastre cu muzica: prezența inevitabilă și decisivă a interpretului, primul lector și, de bună seamă, lectorul preferențial al textului muzical. Fără el notele nu devin sunete, iar sunetele nu capătă o ordine muzicală. Depindem de acest prim cititor, compozitorul și noi. Fără el miracolul nu se înfîșoară. În mica fabulă a lui **Poulet** din **La conscience critique** trebuie să introducăm atunci un element nou: într-o cameră obscură se află un pachet de foi mîzgălite și (fant nou în raport cu opera literară), în imediata vecinătate, un instru-

ment muzical; cineva pătrunde în camera în care se află aceste obiecte inerte și transformă totul într-o lume de sunete; este interpretul/lectorul care face această minune. Contactul cu opera literară este nemijlocit. Oricare dintre cititori poate pătrunde în camera obscură și poate da un corp și un sens foilor mîzgălite, dar nu orice amator de muzică poate să dea un corp și un sens muzical notelor ce zac pe masă. Este nevoie, în cazul muzicii, de un mesager care cunoaște codul muzical și-l traduce pentru noi, ceilalți. De-abia de aici înainte se produce propriu-zis întîlnirea noastră cu muzica, într-o sală de concert sau în intimitatea unei camere.

Cît despre interpret, el poate avea bucuriile sau dramele lui. **Barthes** vorbește de ferveoarea spiritului care descifrează un text muzical. E, desigur, ferveoarea unui amator superior. Interpretul de profesie are, adesea, alte reacții. În convorbirile citate, **Enescu** mărturisește că nu-i nici o plăcere să îi virtuoz. Un cronicar muzical îi făcuse, după un concert, un portret entuziast, întrebîndu-se în finalul articolului: „Și la ce se gîndește, oare, în timp ce cîntă și ce simte în clipa cînd ne dăruiește bucurii atît de intense?... Marele violonist îi răspunde acum: „O nesfîrșită plictiseală, scumpul și entuziasmul meu comentator, o spun cu toată sin-

coritatea și cu riscul de a vă dezamăgi...”

O nesfîrșită plictiseală!.. iată prin ce lucruri triste poate să treacă muzica. Și noi, cei de pe margine, privim cu exaltare miracolul ei și credem că ne aflăm în prima dimineață a lumii. Cum este cu putință ca „miracolul frigului artificial” (trăit și pregătit cu osirdie de interpret) să devină un miracol fără alte atribute pentru cel care ascultă aceste ciudate combinațiuni de sunete care spun ceva plăcut și înalt?! Muzica face în așa fel încît spiritul nostru nu se simte inutil în univers. Ne face, oare, muzica mai bună, mai pură? Ne pregătește, oricum, pentru starea de contemplație care este o formă superioară de cunoaștere. Muzica ne împacă, în mod miraculos, cu lumea. Mă opresc aici: simt că am devenit om de literă. Nu voiam, în fapt, să spun decît că muzica este o creație în bucurie.

P.S. Dialogul despre literatură și muzică a avut oarecare ecou și, printre semnele de simpatie pe care le-am primit, se află și o tulburătoare scrisoare trimisă de **I. Igroșianu**, spirit fin și erudit, care-mi atrage atenția în chip cordial că, înaintea lui **Proust**, muzica a intrat în preocupările lui **Rousseau** și ale altor scriitori de prim rang. Are întru totul dreptate și analiza pe care o face acestui subiect este remarcabilă și merită să fie publicată. Îmi iau îngăduința să-i sugerez acest fapt.

atelier literar

G. Dumitrescu

Leon Ursă : Deocamdată, sint doar niște versificări, conștiințioase, relativ îngrijite, foarte tributare manualelor școlare, convenționalismelor de tot soiul. Uneori, par să se ivească și niște sunete mai distincte, purtătoare de speranță („Culoană”). Să vedem, în continuare.

Suzana Boiu : E și un zvon de poezie, uneori, în piruetele dv. delectabile (adesea, prea aproape de facilitate și inconsistență). Sint încă necesare exerciții de respirație lirică, de compoziție, de minuie a cuvintului. Reveniți.

Diana Zlaczki : Un jet inițial de oarecare forță și perspectivă (deși, încă foarte tulbure, impur, greoi) pe care însă pune stăpînire, foarte repede, „disciplina” sterilizantă, nivelatoare, a convențiilor, a locului comun, a vorbelor tocite, inexpressive etc. Să vedem ce mai urmează.

Alina R. : E-n regulă !
N. G. Muscelanu : Versurile sint modeste, fără substanță, fără perspectivă. Prozele, neconcludente, scrise într-un stil teribil de afectat, nefiresc, împiedicînd cu totul asimilarea și, deci, aprecierea critică.

Oana Kadar : Nimic de reținut. Lucru de inerție, nonșalanță, diletantism, compunerii mărunte (și prea numeroase), indifferente, în marginea banalității. E nevoie de o ambiție a depășirii, de la un text la altul, de conștiința creației, de repere majore, în poezia lumii, spre care să tindeti arzător, cu fiecare cuvînt așternut pe hîrtie, e ne-

voie de o conectare pasionată, neîntreruptă, la circuitul viu al creației contemporane, de confruntarea permanentă cu valorile, tendințele și devenirile ei etc. Nu se poate face poezie adevărată ca un tricotaș la gura sobei, mulțumit, domestic, suficient, între un „pui de somn” și altul !...

Em. Petrescu : Lucruri greoaie, indigeste, într-o acută lipsă de inspirație.

C. Stamate : Ne-a bucurat mult revenirea, aducîndu-ne și un buchet de pagini frumoase, de un lirism lin și profund („Veghe”, „Aș vrea”, „Dintre frunzișuri”, „Cin-tecul”). Din cite înținem minte, răspunsul precedent (nu-l avem la îndemînă) n-avea nici o altă semnificație în plus, față de aceea a vorbelor cuprinse. Pu-teți să renunțați, fi-rește, la paranteze, dar să nu vă mai ascundeți fără „preaviz” (deși Buciumul trebuie să fie, la ora asta, plin de vrajă și ispită, sub rugina toamnei...).

„Jurnalul meu. Raluca.” Așa se intitulează un manuscris ajuns la noi, care nu poartă nici o semnătură (ca, de altfel, nici scrisoarea care-l însoțește). Îi răspundem autorului mai ales pentru a-l ajuta să-și explice de ce scrisorile sale — cum se plînge — nu ajung la destinatar și pentru a-i aminti, lui și altor numeroși corespondenți, că iscălirea (citeați !) a scrisorilor și manuscriselor e nu numai o măsură de prudență, ci și o elementară obligație de bună-cuviință. Despre paginile trimise nu-i pu-

tem spune, din păcate, lucruri plăcute : ele sint stingace, rudimentare și nu vădese nici un fel de aptitudini pentru trebu-rile literare.

Georgescu Antim : Versurile rămîn la nivelul versificărilor modeste, fără ecou. Mai degrabă, în proză ar fi ceva, par-că, dar mica schiță, cu un aer cam publicistic nu ne permite încă să tragem o concluzie.

Toma Gabriel Simion, **Marius Comănescu,** **Gavril Merlă,** **Constantin Mihăilă,** **C. Stuparu,** **Ion Dunăreanu,** **Ioan R. Mihai** (ceva, în „Din temniță”), **Florinel Rîmniceanu,** **Mariana B. Magaci,** **Roxana Andrei,** **Viorel Singer,** **M. Tudor,** **Ina V.,** **Barbu Sandu,** **Gh. M. Bucureșteanu,** **Hesus, I. Nichifor Ban,** **Cerasela Toduț,** **Nicolae Noja,** **Tinca Troană,** **Costel Rădulescu,** **Denisa Gulea,** **Claudiu Rebegea,** **Radu Ștefan,** **Alexandru Dorin,** **Ionica Voicu,** **Emil Cazangiu,** **Antoaneta,** **Octav Margot,** **Marcel Roma,** **Daniela Buzetoiu,** **Traian Trifa,** **Bianca Manolescu,** **Dumitru Gh. Neculea,** **Ioan Cioca,** **Ana Tatu,** **Dumitru Pavelescu,** **Marina Bianca Ciobotaru,** **Liliana Pa-naete,** **Glumetul,** **Ioan Proca,** **Pavel Niculete,** **Tudose Grigore,** **Marina Culcer,** **Dimitrie Naiman,** **Constantin Vasilescu,** **Constanța Angelescu,** **Ti-ta Dombrovă,** **Alecu Antonescu,** **Gheorghe David,** **Nicoleta Ventura,** **Ilie Farmec,** **Lina Barbu,** **George Diculescu,** **Panait Roșu :** Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

RETORICĂ

Vreau să-mi însoțesc tatăl în timp ce visează să văd cum poate el rupe aripile fluturilor cu respirația eu care am umblat desculț prin cuvinte și nu am descoperit decît aurore, vreau să văd cum se poate ațipi o pădure, călătorînd.

vreau să mă trezesc dimineața în banca întii la școala luminii să hoinăresc în preajma instituțiilor unde pot învăța bunătatea și zborul poate îmi va veni să strig că arborii mi-au furat inocența, vreau să discut cu lucrurile despre un nou alfabet ce nu ar mai permite în poeme ochelarii fumurii pentru minciuni, vreau să descenez pe toate zidurile umbra adevărului.

V. PETRESCU MĂRGEAN
RĂTĂCITORUL

Rătăcitorul dormea
lingă o fîntînă
secată și visa
că se află în sala
de mese a unui
anumit han seniorial

o cană cu bere
ii aurea măruntaiele
fata de la tejghea
avea ochii
ca două găuri pentru obel

rătăcitorul dormea
lingă o fîntînă secată
de el se apropia
un rege încoronat
cu tulpini de trandafiri

DAN EMILIAN ROȘCA
VEGHE

Stăteam pe o piatră
rotundă și caldă
pe muntele roșu
arcuit ca un val ;
mă simțeam
de parcă spărsesem cerul
și priveam pămîntul
de sus, în toate
ungherele lui tănuite.
Stăteam
cu genunchii la piept
pe piatra aceea
rotundă și caldă
așteptînd vîntul
cu ochii închiși
să mă poarte
fulg al norocului
oricît și oriunde.

CATRINEL STAMATE

APEL

Iubito cu cercei de aur
Și cu păr lung vopsit de-aur
Te-aștept în parcul fără nume
Din uriașul nostru burg
Încet supune-te oglinzii
Probează-ți rochiile-n dungi
Cu false picături de singe
Vopsește-ți unghiile lungi
Din cer coboară-te cu liftul
Încuie-ți mobila de nuc —

Te-aștept în parcul fără nume
Lingă statuia lui Coșbuc.

VIOREL MUNTEANU

INSECTAR

Ca un ac ascuțit
o rază
mă străbate
fixîndu-mă pe pinza
albastră a mării

GAVRIL BALE

DIN ADÎNCUL TĂCERII

Cine ești tu ? zise noaptea.
Eu sint lumina ta, răspunse nebunul.
Cea mai strălucitoare stea
din adîncul tăcerii, mai zise
nebunul după un timp ;
și noaptea se făcu nevăzută

MARIUS SĂRBU

PĂSĂRI MINERALE MIGRÎND

Nu un om
Nu unul anume
Și nici măcar o anume stea
Cum să iubești
Iată au ieșit (sfîntă naivitate !)
Macii și spiritele la soare
Trecem accelerate prin gări părăsite
Are picioare lungi nepăsarea
Băscălia, falsul simț al ridicolului
Doamne ce de sfiori și sfiorari în sfera
aceasta minuseală

Ce de baloane de săpun pe cer
Cer rătăcit în miros de petrol
Și de cărbune de pămînt
Păsări minerale migrînd neconștient
În care predomină lucirea gheții
Păsările păsări le-am împăiat
Ou împăiat
Ou împăiat
Nu un om
Nu unul anume
Iată dragostea mea
Iată dragostea ta
Înnădite le-am putea da viitorului
să le fluture sus — știudard.

DIMITRIE LUPU

George Bălăiță :

(Urmare din pag. 9)

Vorbea puțin și avea ochi limpezi și foarte reci, apropiați de rădăcina nasului. Teii erau în floare, toată pădurea. Cum stăteam întins pe o lavită îngustă și înaltă și priveam tavanul de birne afulmate de care atîrnau, lingă peretele opus, un bici împletit și o foarfecă uriașă pentru tuns oile, mi-am amintit brusc tavanul vîruit din casa bunicii mele. Îl privisem deseori în adolescență din patul lat, moale și adînc. Era curat dar peste măsură de coscovit, nenumerate straturi succesive de var, zeci de ani la rînd. Erau acolo toate formele de relief posibile. Gata să adorm, atunci, în casa bunicii (mi-am amintit în casa morarului, după ațîția ani, eram trecut bine de treizeci) mi-am spus : mare plictiseală și oboseală pentru un scriitor să descrie tot ce vede în tavanul ăsta, și n-are încotro, el trebuie s-o facă, puah... Chiar așa ! Am sărit de pe lavită, am găsit hîrtie și creion și am umplut cîteva pagini cu „descrierea” odăii morarului. Era un fel de desen hiperrealist de care eram foarte mîndru. Nu lipsea nimic, iar detaliile aveau o fosforescență care mă ametea... Dar în pragul usii l-am văzut pe morar. Rinjea ?... Acasă, am recitit cele trei cărți publicate pînă atunci, uitate de mine ca și de toată lumea !... În destul de scurt timp am scris fără întrerupere, noapte de noapte, cîteva mii de pagini. Din care am coagulat apoi, într-un an și jumătate, **Lumea în două zile.** A rămas atîta „material”, încît și mai repede, aproape în grabă, am extras primele părți din **Ucenicul neascultător**. Este aproximativ aceeași lume, dar altă problematică, alt tip de construcție, alte ritmuri, sintaxa chiar își modifică articulațiile, își schimbă accentele. Mă preocupă autonomia părților într-un sistem unitar, organicitatea structurilor, ca și perfidia cu care jocul suprafețelor poate sugera volumul acolo unde domnește un gol perfect. Căile firescului sint cele mai sigure... „Propria identitate” ? Cred că sint în ea, dar departe de a-i cunoaște limitele.

— Proza dumneavoastră este expresia luxuriantă a unei extraordinare febrilități stilistice. Este pofta de joc artistic echivalentă cu pofta de adevăr ?

— Pofta de joc a artistului este pofta de adevăr.

„Jocul” este un mijloc prin care mintea artistului se exprimă, așadar, o formă specifică. Jocul nu este scop în sine. Cînd este așa, rezultă „joaca”, băscălia, nepăsarea. Între altele, în **Lumea în două zile**, încerc un răspuns la întrebarea cumplită : pînă unde se poate glumi ?

Adevărul așteaptă să fie luat în primire. Adevărul este ursul infernal din nuvela lui Faulkner. Adevărul este Balena Albă din tragica viziune a lui Melville. Adevărul e setea oarbă de pămînt din

sufletul lui Ion și nevoia de iubire din ființa Celui mai iubit dintre pămînteni. Adevărul nu se lasă cu ușurință vînat. Este o fiară care se opune cu îndrăjire. Lăsați o clipă literatura și gîndiți-vă la aventura fiecărei zile trăite. Se lasă adevărul mîngîiat în creștet, dă el din coadă, se gudură supus ?... Dar scriitorul (cel născut iar nu făcut) are o armă sigură : talentul său. Cu ajutorul talentului, scriitorul reușește să spună (spună) adevărul. Numai așa. Voința poate clinti muntii, dar nu reușește să scrie un roman. Publicitatea, oricît de abilă, scrisă sau orală, poate fabrica un scriitor, dar numai pentru un sezon. Talentul include conștiința și caracterul. Cînd nu este așa, e vorba de un impostor. Sau un demagog. Există babe care fac gimnastică și mosnegi încă tineri care predică teoria lipsei cu necesitate a talentului. Talentul este o slăbiciune care te împiedică să spui adevărul. Care trebuie rostit în stare pură, sobru, sumbru și fără talent... Tre-cîndu-se, cu bună-știință de altfel, peste un loc comun : adevărul literaturii este literatura adevărată. Parafrazîndu-l pe Apostol (fericit interpretat în finalul unui roman celebru la noi) : dacă într-un roman literatură nu e, nimica nu e...

— Vă este recunoscută venerația pentru Bacovia. (În paranteză fie spus : un poet al hipersensibilității, care place enorm tocmii marilor purtători de energie). Cît este coeficient de nostalgie locală aici — v-ați născut în Bacău — și cît este afinitate de profunzime ? Pentru că, cel puțin aparentele prozei dumneavoastră infirmă o atare legătură de substanță.

— Va trebui cîndva să mi-l explic pe Bacovia într-o carte. Cred. Am aflat destul de tîrziu de el. La liceu, pe vremea aceea, ca și despre Argezei, numai din parodiile lui Popirceanu.

Nu cunosc un alt autor la care „peisajul”, amănuntul concret, banal, nesemnificativ în aparență, măruntele obiecte domestice să provoace o mai mare energie creatoare. În monotonia bacoviană se ascunde o paradoxală viteză de reacție. În ciuda măștilor „moderniste” lirismul lui este de esență eminesciană, obținut însă prin mijloace aș zice opuse : număr redus de cuvinte, linii naive, pete de culoare crudă, un rafinament fără scop, ca al copiilor sau primitivilor. Imensitate, vesnicie / Tu haos care toate aduni. / În golul tău e nebunie / Și tu ne faci pe toți nebuni. / Imensitate vesnicie / În fața ta sunt cel mai laș, / Iubesc o fată din oraș / Învață-mă filozofie... Față de uzina de cuvinte Argezei, micul atelier în aer liber al lui Bacovia poate pune în discuție o mulțime de prejudecăți academice.

— I-a fost cumva teamă „Ucenicul neascultător” de „Lumea în două zile” ?

— Lumea în două zile este un roman închis. Ermetismul lui este de natura cubului. (Nu a sferei. Sfera e antipatică. Prea dă iluzia perfectiunii. Și este imprezvizibilă. Este în exclusivitate un produs al mecanicii cosmice. Pe cînd cubul este o invenție a minții. Cubul este gîndit.

Sfera e ivită din neant. Și, la urma urmei, are pielea prea întinsă !) Ucenicul neascultător este un roman deschis. Tendința lui este piramida. Văzută „egiptean”, ca un ansamblu de cuburi. Deocamdată, în construcție.

— Cu ce vă simțiți dator față de opera dumneavoastră ?

— Risipesc prea mult timp în afara cărților mele. Sint în urmă cel puțin cu două. Criza de timp nu e o condiție toc-mai ideală de lucru dar te pune în starea de „n-ai încotro”. Asta stimulează, ori-cum ! Sigur, literatura nu se face numai duminică. Este una dintre cele mai grele profesii. Dar... Ideea mea de scriitor (artist) este a unui profesionist desăvîrșit care nu scrie tot timpul ! Sint încă atîtea lucruri de făcut în lumea vie străbătută de gîndul morții. Niciodată nu va ști ce trage mai mult în balanță : „viața” lui sau „opera” lui. El trebuie să se identifice cu cît mai mult pentru a rămîne el însuși. Cărțile îl cer cu totul. Îl vor robul lor. El însă nu se vinde nici chiar lor... Între această idee și ce cred că pot să fiu eu însumi, există cu cîștigul și pierdere mea. Senin, pe cît cu puțință. Nu mai sint chiar așa de convins ca în tinerețe că prozei îi stă mult mai bine persoana a III-a decît persoana I. Dar o prefer, în continuare, pe a III-a. Deși cealaltă e mai insistență ca pe vremuri.

— Dacă despre imaginea pe care o are asupra lumii scriitorul George Bălăiță știm fiecare, mai mult sau mai puțin, din cărțile sale, nu știm cum se vede lumea din biroul dumneavoastră de la editură, din biroul lui Marin Preda.

— Marin Preda este un mare scriitor. A fost un caracter puternic. Viața lui a fost dedicată literaturii. El este un reper de moralitate profesională pentru mulți dintre noi. Prestigiul lui a însemnat aproape totul pentru bunul mers al editurii, contează și acum mult. Este o sursă nu lipsită de primejdii să-i urmezi la editură, loc rîvnit de mulți și numai de-acuma...

Dar, din biroul care a fost al lui Marin Preda, eu trebuie să văd „lumea” cu ochii mei. Și o văd.

— S-a vorbit adeseori despre curaj în literatură. Se poate vorbi — și în ce termeni — despre curaj în munca de conducere editorială ?

— Există directori de profesie. Am cunoscut pe vremuri un asemenea om. Era directorul unui teatru de provincie. Școala puțină. Multă experiență de viață. Totul despre teatru. Se născuse în culise. Rareori, un mai abil și eficient manager. A murit. Eu nu sint, firește, director de profesie. Sint doar scriitor, cum rînjeam noi în tinerețe : un biet artist ! Curajul ? A rămîne eu însumi. Soluția ? Încă o dată : calea fără echivoc a onestității și corectitudinii profesionale. Editura stă deschisă tuturor scriitorilor, tuturor generațiilor, tuturor tendințelor literare. Editura nu-mi aparține și, cu atît mai puțin vreunui „grup” sau altuia literar.

Ideea literaturii ca element activ în plan politic și social este de mult o

necesitate înțeleasă. Cele mai bune cărți pe care le avem pînă acum vin din asimilarea acestei atitudini, nu din eludarea ei. A fi actual în spiritul literaturii și nu obligatoriu în „tematică” sau „subiect”. Marii clasici sint indiscutabil actuali prin problematica general umană, dar și prin sondații timpului trăit de ei, și care astăzi încă trezește interesul. Fiindcă opera (și acum o spun cu toată gura !) e singurul drum de acces între efemer și eternitate, atîta cît putem gîndi eternitatea. Sigur, nu este recomandabil pentru un editor să impună colaboratorilor teme, idei, subiecte. Dar este de datoria lui să atragă atenția asupra fluctuațiilor la un moment dat, pe piața literară, cîtă este ea la poi. Într-o eventuală sinteză a romanului românesc postbelic vom găsi destule spații goale, denivelări, aglomerări nejustificate. Se ajunge acolo că, la un moment dat, toată lumea scrie numai despre unul și același lucru care, după semne obscure, se schimbă din cînd în cînd, dar tot așa, în coloană. Sau mi se pare mie ?... Probleme gingașe, de ce să nu le spunem pe nume ?...

— La ce întrebări nu ați aflat încă nici un răspuns ?

— La cele care privesc anul 2000. Deși pare atît de aproape draguțel de sfîrșit de mileniu nu-mi spune nimic. N-am nici o idee despre el. Ca și cînd n-ar face parte din viitor. Ca și cum ar fi mult în urmă. Și cînd te gîndesti cîte pariuri se pun în contul lui. Am un prieten, fost coleg de școală, plin de păcate și virtuți, falstaffian în felul lui, care, spune el, pune la meaz toate viețile lui trecute și viitoare, numai să bea un sprîț la revelionul lui 2000. Dacă sint și eu la masa aceea, vă invit, veniți cu familia, cu prietenii și cu familiile lor. Voi face la fel. Va fi petrecere de pomină. Plătește prietenul meu, avocat de geniu, cu o clientelă nu tocmai pe măsură, din banii lui albi adunați pentru zile negre...

— Dumneavoastră veți implini la anul ce adevărat 50 de ani ? Și chiar credeți că au trecut 20 de ani de la Călătoria ?

— Au trecut numai zece. Eu am o întîrziere de zece ani în „dezvoltarea mea generală” ! Trec în planul personal de perspectivă pentru următorii zece ani, deci, o carte cu un titlu original : „După douăzeci de ani”. Păstrați însă, vă rog, discreție absolută. Nu trebuie să afle nimeni.

Dar ascultați ce spune Hokusai, la 65 de ani, în legătură cu virstele artistului : Abia la șaptezeci și trei de ani am înțeles oarecum structura adevăratei naturi a animalelor, a ierburilor, opacilor, păsărilor, peștilor și a insectelor. Prin urmare, la virsta de optzeci de ani voi mai face încă unele progrese, iar la nouăzeci voi pătrunde taina lucrurilor. La o sută de ani voi ajunge desigur la un stadiu minunat, iar cînd voi avea o sută zece ani, tot ce voi face, chiar și un punct, sau o linie, va fi viu. Îi rog pe cei care vor trăi atît de mult cît mine să vadă dacă mă voi tine de cuvînt...

Un muzeu in labirint

Refuzul tragicului

3.

Nicolae Grigorescu
Autoportret

Grigorescu povestește undeva: „De cite ori mi s-a întâmplat, cind nu aveam culoarea la mine, să văd un colț de natură admirabilă. Mă uitam la ceas ca să revin a doua zi, exact la aceeași oră, să lucrez. Veneam și nu mai era nimic. Erau copacii, era valea și aceeași lumină era, dar nu mai eram eu același.” Aceeași senzație ne-o dau pinzele sale pictate spre sfârșitul vieții. Motivele sînt cele cunoscute, dar ele arată acum altfel; Grigorescu nu mai e același. Albul, care avea înainte doar un loc de onoare, tînde aici să devină absolut. Parcă o arșiță a corupt culorile, le-a vlăguit, le-a stins, le-a dat un soi de uzură, de oboseală luminoasă în care idilismul se instalează din ce în ce mai comod. Cum se explică această metamorfoză?

Cea mai la îndemînă explicație care se poate da (și s-a dat) este una medicală. Și ea are cu atît mai multe șanse să pară credibilă cu cît conține o parte de adevăr. E indiscutabil că boala de ochi a lui Grigorescu, o presbiție care-l împiedica să vadă bine ce picta, a avut rolul ei în ultimii ani ai picturii, petrecuți la Cimpina, cind sănătatea lui s-a înrăutățit. Știm că Grigorescu a alergat pe la toți marii oculiști din Europa și că n-a izbutit să corecteze efectele acestei maladii optice decît parțial, întrebîndu-și ochelari cu două focare, de care se folosea alternativ, unul cind privea motivul, altul cind așeza pe pinză culoarea. „Bătrînul de la Cimpina” s-a resemnat, s-ar zice, să picteze aproape fără culori, îmbolnăvînd lucrurile de alb, scaldîndu-le într-o boare albicioasă și silind chiar umbrele să devină alburii. Dar această explicație, plauzibilă pînă la un punct, are un cusur grav; cusurul tuturor verdictelor care nu se oprește la o distanță cuvințioasă de artă pentru a nu transforma misterul estetic într-o banală problemă clinică. Prea des, într-adevăr, explicațiile pur medicale într-un domeniu în care slăbiciunea poate deveni uneori forță au avut prostul obicei de a ignora complexitatea actului artistic, parcă pentru a ne sugera că nu există genii sau talente, ci bolnavi, că nu există taină, ci numai diagnostic încă nestabil. De ce a preferat Van Gogh culoarea galbenă? Fiindcă galbenul era pentru olandez, cum a spus-o singur, culoarea iubirii? O, nu. Expertul care nu crede în iubire, ci numai în malformații și în fiziologii impure, suride. Pe el motivarea respectivă nu-l convinge. E bună pentru profani și pentru poeți, dar, vai, în ce-l privește nu-și poate permite să fie romantic. De ce a pictat El Greco siluetele persoanelor sale alungite anormal? Forme care zboară? Sete metafizică? Mofturi. Speculații. Adevărul e mai banal. El se numește: astigmatism. Tot o boală de ochi. Și astfel ne vedem în pericol de a învăța istoria artei într-un cabinet medical, într-un mod care să ne vindece de admirație și de emoțiile artistice.

O altă explicație ar fi că bătrînețea uzează. Nu mă pot opri să zîmbesc, recunosc, de cite ori aud de termene limită pînă la care poți aspira să spui ceva în artă, după care ușile eternității se închid, concertul se cîntă fără tine, trenul gloriei pleacă, n-ai decît să regreți că nu te-ai prezentat punctual. Mă rog. Mai greu e să zîmbesc cind aud că vigoarea artistică scade cu anii. Dacă ideea că un destin se ratează necucerind gloria pînă la un anumit număr de ani e numai de o scandalosă ingenuitate, ignorînd, de pildă, că miracolul Goya a irupit la peste patruzeci de ani dintr-o carieră, pînă atunci, cam mediocră, prejudecata că vigoarea artistică scade, logic, cu vîrstă (cazurile reale care pot fi citate în sprijin nu justifică nimic, nu pot impune o regulă) e de-a dreptul un abuz. Ea pune în fapt semne de egalitate între artă și alergările la curse, inchiupindu-și că forțele creatoare slăbesc asemenea mușchilor. Să ne mai amintim că Michelangelo la optzeci și opt de ani sculpta o Pietă înfinit mai tulburătoare decît cea sculptată la douăzeci și trei de ani? Sau că Rembrandt bătrîn și știrb, cu o scufă de clovn pe cap, cu obrazul cotropit de riduri e mai impunător decît veselul Rembrandt tînr care închină în cinstea noastră o cupă cu vin de Rhin? Sau că Titian la nouăzeci de ani...? Dar ce rost au exemplele? Discuția pe acest tîrîm nu mi se pare serioasă. Eșecul nu ține de vîrstă. Numai moartea e un eșec. Bătrînețea e altceva. N-are oare dreptate Ortega y Gasset că trăiești în măsura în care dorești să trăiești și mai mult? deci, în măsura în care nu-ți accepți limitele și dorești să-ți împingi orizontul mai departe? În clipa cind orizontul se fixează, spune Ortega, înseamnă că s-a anchilozat și că noi am început să îmbătrînim. Ceea ce se poate întîmpla și la treizeci de ani și la șaptezeci. această „fixare” țînînd de cu totul altceva decît de procentul de colesterol din artere.

Mai rămîne o posibilitate. Că în idilismul perioadei de sfîrșit a lui Grigorescu triumfă limitele viziunii lui. Arta zăută în timp „ora ce lipsește de pe cadran”, cum ar spune Mallarmé, or, în pinzele din ultimii ani ai lui Grigorescu ceasornicul bate o oră pe care am mai auzit-o la el însuși, și chiar de mai multe ori, și chiar cu un ecou mai prelung. Succesul e transformat în rețetă și indulcît. Fenomen care nu trebuie pus doar pe seama presiunilor unui anumit gen de public care l-a împins pe pictor să-și idilizeze motivele (și au fost destui dispuși să creadă că Grigorescu e specific pentru că a pictat care cu boi), ci se explică, în parte cel puțin, prin maturizarea vulnerabilității unei viziuni care refuza deliberat tragicul așternînd deasupra numai ceruri transfigurării.

Delavranța exagerează totuși, cred, considerînd că Grigorescu „a deschis calea artiștilor de talent și tot el a închis-o, bineînțeles pentru citva timp, deoarece pasionînd lumea de pictură, el a pasionat-o și pentru apoteoza bucolică”. Numai epigonii, cu venerația lor mimetică și sterilă, au amenințat să închidă această cale.

OCTAVIAN PALER ■

Biblioteca in aer liber

Cavalerul din Los Angeles

Sună plăcut: cavalerul din Los Angeles, cavalerul din orașul ingerilor, din orașul fermecătoarelor Ecaterina Szabo și Simona Păuca (afiate acolo de curind, într-o scurtă vizită „de aur”, împreună cu colegii lor sportivi și cu colegele lor de școală), din cetatea atîtor pelicule magnifice care (are dreptate Poețul) a transformat transmisiunile Olimpiadei în niște filme de tip Hollywood (ceea ce e o nenorocire... suportabilă), din locul atîtor povești frumoase, uneori cinstite și demne, altele cu finaluri roz-bombon și ticăloși de ciocolată... Cavalerul despre care va fi vorba e eroul unui ciclu de romane și trăiește într-un Los Angeles pe care-l socotește corupt și murdar (deși îl acceptă cu o iubire decepționată, pentru că e orașul lui), într-un Los Angeles cu polițiști care fie că folosesc ca unealtă a dragostei lor de dreptate pistolul și măciuca, și bat și mint și torturează și iau mită și trăiesc bine, fie, încercînd să rămînă cinstiți, se abrutizează în slujbe mărunte sau cad la colțul străzii găsiți de un glonte care nu s-a rătăcit ci s-a atins ținta.

Philip Marlowe se numește cavalerul (care nu întîmplător poartă numele unui mare poet englez, Marlowe, contemporan cu Shakespeare). Este personajul principal al romanelor lui Raymond Chandler, un „biet” autor de romane polițiste ce este — în ochii celor ce l-au citit atent (și nu sînt ei chiar atît de puțini: se numără cu milioanele) — unul dintre cei mai talentați romancieri ai lumii din epoca 1940—1960, comparabil cu Hemingway. Asemănări: ura împotriva a tot ceea ce seamănă cu fascismul și teroarea, dragostea pentru omul sărac și nedreptățit, pofta de aventură, umorul, căldura umană. Și, în primul rînd, talentul, un talent uriaș. Pentru că Raymond Chandler care, după ce a făcut nu știu cîte meserii, s-a apucat foarte tîrziu să scrie romane, a fost un mare artist. Cîntărilor scenarist ce lucra la adaptarea unela dintre cărțile lui și i-a telegrafiat întrebîndu-l cine e, totuși, în romanul pe care-l ecraniză, ucigașul, Chandler i-a răspuns tot telegrafic „habar n-am!”. Pentru că, în *Astă-seară*, Marlowe, în *Somnul de vece*, în *Rămas-bun pentru vecie*, cele trei romane de excepție ale lui, traduse și în ro-

mânește, e greu să afli — și nici nu ești prea curios să știi — cine e vinovatul, care-s mobilurile lui etc. Nu, Chandler, pe care nimeni nu-l mai contestă (după moarte!) ca pe cel mai important autor de romane polițiste modern, Chandler, un as al suspansului, era prea puțin preocupat de intrigă. Alte două lucruri îl interesau: personajele (inclusiv atmosfera în care trăiau) și stilul. Eh, bătrînul cuvînt stil, pe care atît de des îl uităm și care, într-o operă literară e — cum să spun mai pe ocolite? — nimic altceva decît totul, singurul element rezistent și la timp și în spațiu. Chandler a fost scriitor adică un om ce reia de o mie de ori aceeași frază sau aceeași scenă pînă ce i se pare că ea a încetat să fie lamentabilă pentru a deveni un lucru temeinic, bine gîdit și bine făcut. „Presupun, scria, că toți scriitorii sînt nebuni, dar pe cei care au cit de puțin talent îi simt dominați de o teribilă onestitate”.

Am terminat de citit modesta carte a profesorului american Frank MacShane, tradusă în franceză și intitulată *Raymond Chandler, gentlemanul din California*. Rareori vizitat de idee, dar întelegînd să-și servească fidel eroul a cărui viață o povestește, probul MacShane ne pune la dispoziție numeroase date, precum și fragmente din scrisorile și interviurile romancierului. Cel ce s-a născut la 23 iulie 1898 la Chicago și a murit la 26 martie 1959 în localitatea La Jolla (după ce încercase de mai multe ori să se sinucidă pentru că-i decedase soția, o femeie cu douăzeci de ani mai în vîrstă decît bătrînul scriitor) a scris, într-un deceniu și jumătate de activitate literară serioasă, numai cîteva romane. Au mai fost traduse în românește *Fereastra de sus* și — în almanahul revistei *Flacăra* — *Doamna din lac*; cred că un singur roman nu a fost încă tălmăcit la noi, cel ce ar putea fi intitulat *Enigmă pentru păguboși*. Un păgubos este în fond și cavalerul din Los Angeles, detectivul particular Philip Marlowe, un om între două vîrste, sărac, trist, singuratic, pe care îl poți angaja, pentru cîteva dolari, să-și riște viața în apărarea celor nedreptățiti. Iar dacă uita să-și plătești sau dacă în final îiiei puținii bani înapoi, oftează și ridică din umeri plătisit. Cu condiția să nu-l jignești, pentru că, în acest din urmă caz, te bate. Spune Chandler: „Nu-i refuz autorului de romane polițiste dreptul de a-i dăruia detectivului orice personalitate (filozof, poet, pasionat de ceramică, egiptolog sau specialist în toate sectoarele științei)... Ceea ce nu suport e aura de noblețe care nu corespunde mese-

riei și care nu e decît o expresie a snobismului ascuns al autorului...” Pe snobi — bogătași de cele mai multe ori, dar nu în exclusivitate: există și un snobism al coafzelelor — Marlowe îi detestă. Inteligența și umorul său (un umor viril și amar) sînt necruțătoare. El e brutal (nu numai aparent), nu înjură dar își bate joc de (aproape) toată lumea, folosește și amenințarea, și pumnul, și pistolul; nu e un detectiv de salon și nu se apără de revolverele asasinilor profesioniști cufundîndu-se într-un fotoliu adînc, bindu-și în liniște ceașca de cacao și punîndu-și la lucru „micile celule cenușii” ale creierului, ca Hercule Poirot, eroul atît de simpatic al Agathe Christie. Nu, Marlowe trăiește în altă lume, cea a crimei organizate, a banditismului, a Mafiei, iar la fotoliile prea confortabile se uită bănuitor: ele sînt bune doar pentru doamnele în vîrstă; altfel pot fi un semn al mult detestatului snobism. Pe un distins domn care-l primește în timp ce o domnișoară îi face manichiura, îl întreabă politicos dacă, în timpul prețios ce-i rămîne după îngrijirea minilor, își dă pe unghiile de la picioare cu oă aurie, și se mai înterează dacă aceasta e singura domnie-sale ocupație și ce venit îi aduce. Adevăratul detectiv — scrie Chandler — „nu se însoară niciodată, nu are cu adevărat o viață particulară și nu cunoaște decît nevoia de a minca, de a dormi și de a avea un loc unde să-și țină hainele. Forța sa morală și intelectuală provine din faptul că nu cîștigă nimic în afara onorariului, un onorariu pentru care, dacă va fi în stare, îl va apăra pe nevinovat, îl va sprijini pe disperat și va distruge răul. Faptul că trebuie să facă toate acestea pentru o sumă mică, într-o lume coruptă, îl face total deosebit de semenii lui.”

Nevoia de generozitate, de dragoste, de umor, de dragoste, nevoia de a vedea cum lucrează un om bun și inteligent (e aci o tautologie: nu poți fi bun, în lumea de azi, dacă nu te ajută și inteligența) e pe deplin satisfăcută de romanele lui Chandler. Care era perfect conștient că nu suspansul conținea în cărțile lui, ci ceea ce numea „emoția poetică bine controlată”. Nu mă jenez să afirm că așez în rafturile bibliotecii cele trei mari romane ale lui Chandler alături de cele mai bune cărți americane, românești, sovietice, franceze ale epocii lor, o epocă deloc săracă. Iar pe bătrînul Chandler (debutant în roman la cincizeci de ani!) îl iubesc ca pe bunicii mei.

FLORIN MUGUR ■

Iubirea de frumos

Sud-estul Europei la Heidelberg

Opt zile excepționale de pe 2 pe 8 septembrie a.c. de la șapte dimineața pînă la 10—11 seara aproape zilnic cu o mică pauză la prînz și o ieșire la Speyer la mijloc săptămîinii, am fost părtașul ca invitat al Universității din Heidelberg al savantului profesorul patrolog A. M. Ritter conducătorul actual al Seminarului sud-est european plămuit acum 14 ani de către marele învățat cunoscut autor de cărți profesorul Friedrich Heyer sufletul de fapt pînă astăzi cel care adună planuie și îndrumă pe calea cercetării și imparțialității această corăbioară de aur ce poartă nestemate ale tradiției țărilor sud-est europene printre care este și țara noastră.

Nu știu dacă la ora de față în lume mai există un astfel de colectiv de învățați încheșat din mai multe țări europene care să conferențeze la un înalt nivel științific problemele vitale ale existenței istorice a spiritualității istoriei și culturii țărilor din sud-estul Europei.

Am fost de față de dimineața pînă seara la aceste prelegeri în care spiritualitatea istoria noastră aproape zilnic era în dezbateri desvîluindu-i-se noi frumuseți și adevăruri fiind de fapt și noi implicați cu istoria noastră adînc în istoria Europei răsăritene și mai departe în istoria omenirii.

Un astfel de seminar în Europa în veacul trecut n-ar fi fost cu puțință. Interesul spiritual pentru lumea din răsăritul Europei a crescut o dată cu redescoperirea spiritualității bizantine, fructul acestui veac intensificat și amplificat după război în ultimele decenii.

Nu numai că suntem ascultați dar propria noastră istorie ne este cunoscută în amănunt de către savanți străini care ne-o apără și justifică în spiritul adevărului cum...noi înșine n-am putea-o face cu aceeași forță de convingere. Cînd Friedrich Heyer vorbește despre daniile domnilor români de jertfa lor pînă la Sinai și Ierusalim despre tipografiile noastre ce tipăreau Cartea vieții altor limbi aflate la strimtoare, glasul său de savant sună ca o denie de slopete la Putna ce te temple de ferice, sau cînd alt învățat Paul Philippi profesor la universitatea germană dar sibiian de origine face o „Pladoarie pentru o mai mare istorie românească” apărînd cu argumente ce impun tăcere Scheii Brașovului ne vom întreba cîți dintre noi o știm face astfel dacă nu istoria altora pe a noastră măcar.

Iată-l pe doctorul Athanasios Micholas din Atena care a scos o carte în Grecia de curind despre România conferențînd cu diapositive color în fața unui auditoriu plin de cărturari despre frumusețea spirituală a țărilor noastre de la obrazul Voronețului la cel al copilului de la sinul maicii sale de pe stradă de la ochii frescelor la cei ai lui Clcopa sau ai miresei în alb în fața istoriei spiritualității bizantine devenită românească pînă dincolo de veacuri.

Nici unul dintre noi nu putea vorbi atît de convîngător despre prinosul spiritual românesc de astăzi cum a făcut-o acest tînr grec Athanasios Micholas cu discernămint și adînc atașament. Asemenea oameni sunt mult mai mult decît prieteni ai țărilor noastre, frați ai noștri pe care Nicolae Iorga îi aducea în istoria națională cu nume și opere ca pe cei de acasă.

Profesorul Ritter savant patrolog actualul conducător al seminarului pe cit de ancorat în acrobția științifică a documentului este tot atît de înflăcărat țînînd

în focul discuțiilor savante cu argumentul amețitor al celui ce se mistuie pentru adevărul Logosului devenit istorie.

Mă speriasem de intervențiile mole înflăcărâte pînă ce l-am văzut pe Ritter osos roșcat și tînr navigînd în extaz pe creștele poetice care dau sens ultim teoriilor întru arderea de sine. Iubirea de adevăr iubirea de oameni, iubirea de aceste popoare sud-est europene care au suferit enorm dar care au susținut și întretinut unitatea Europei din ungherul lor unde stau de veghe pînă astăzi Iubirea este sufletul acestor savanți este mireasma acestui seminar care ne adună laolaltă pe cei din țările balcanice să ne cunoaștem mai bine unii pe alții să ne ascultăm propria istorie povestită de alții să știm înainte de foate cit de multe ne unesc cit de mult am suferit și izbindi laolaltă. Căci este epoca apropierii între neamuri. Acest seminar implineste tocmai această excepțională menire de-a ne face unii altora cunoscuți de-a ne cunoaște între noi, noi înșine cei din sud-estul Europei.

Învățați sași cum este Hermann Pitters de la Sibiu care a ținut un referat deosebit de important anume asupra editărilor de către Honterus a manuscriselor de tradiție bizantină patristice aflate în Moldova și Țara Românească și care au facilitat cunoașterea lor de către vestul european au un rol deosebit de pozitiv în acest dialog.

Despre comunicările noastre ale celor din țară anume lăstate la urmă ale învățatului Vasile Coman a profesorului Emilian Popescu bizantinolog sau a lui Albu Zoltan ori dr. Ioan Leb ca și prezența lui Alexandru Zub de la Iași sau despre comunicarea lui Victor Iliescu și a altora inclusiv a mea, poate cu alt prilej.

Am vorbit doar despre cîteva dintre cei peste cincizeci de participanți la congres din șapte țări europene, majoritatea cu comunicări. M. Hauser-Marly din Elveția a vorbit despre Kart Barth și Dumitru Stăniloae două lumi în apropiere două tradiții ce se completează. Din Belgia s-a încercat să se afle originea unui grup etnic așezat în vestul Galiei în secolul al VI-lea venind din răsăritul Europei probabil din zona Bacăului românească. Comunicarea învățatului belgian ar merita o confruntare cu istorici și filologi români. Propusese să fie invitat la noi un astfel de om să-și expună descoperirea în fața unui forum științific românesc. Ar trebui să vorbească pe larg despre savantul de renume mondial H. W. Wolff prezent la seminar, despre Johansen din Danemarca și alții.

Seminarul din doi în doi ani întrunit publică într-o serie de acum comunicările noi importante care intră practic în bibliografia de ultimă oră asupra sud-estului Europei.

Cîtorit și ajutat să funcționeze de către Universitatea din Heidelberg prin sufletul lui Friedrich Heyer acest omuleț extrem de modest cît Heidegger ca un țărăn din Balcani prin lucrarea lui A. M. Ritter acum și a altora fără preocuparea cărora în amănunt seminarul n-ar fi ajuns la a șaptea ediție; sigur comunicările participărilor sînt ținute în limba germană chiar dacă nu se țin numai în țara ce l-a pus pe drum. Peste doi ani seminarul se va ține la Budapesta. Pregătirile comunicărilor trebuie să se facă din vreme. E vorba de propria noastră spiritualitate de propria noastră istorie. Iar pentru aceasta nici un efort nu-l zadarnic niciodată.

IOAN ALEXANDRU ■

septembrie 1984 Heidelberg — București

P.S. În textul nostru de săptămîina trecută se va citi corect Zersplitterung.

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

„LUPOAICA“

Cine vizitează azi Bucureștiul cu greu poate să descopere și să admire în toată splendoarea ei Statuia „Lupoaița“ cu cei doi gemeni adoptivi Remus și Romulus, amplasată în micul parc din preajma Liceului „I.L. Caragiale“, într-un loc dosnic, acoperit de boscheți. Cred că locul acestui simbol al latinității noastre, al apartenenței românilor la ginta latină, nu a fost bine ales. După

opinia mea, cel mai potrivit amplasament ar fi în Piața Romană, în inima Capitalei, acolo unde se intersectează mai multe străzi și bulevarde importante și unde, firește, afluența publicului este mult mai mare. Propun deci forurilor în drept să studieze cu atenție și bunăvoință schimbarea actualului amplasament al Lupoaiței. (Ing. Petre Stanciu, București, Calea Moșilor nr. 294)

Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități

■ Transcriem întocmai scrisoarea **Varvarei Rublinceanu din Rimnicu Vilcea**: Am un frate de 45 de ani, căsătorit, tată a doi copii, care a fost operat în ziua de 16 februarie a.c. de cancer renal. De la Spitalul Fundeni ne-a fost dat imediat acasă, spunându-mi-se că este în faza de metastază și mai are de trăit cel mult două săptămâni. Disperată, am reușit să iau legătură cu dr. Iulică Voinea. Am aplicat tratamentul recomandat și, în nici trei săptămâni încheiate, fratele meu și-a revenit, a început să aibă poftă de mâncare, a luat aproximativ 16 kg în greutate, VSH-ul a scăzut vertiginos de la 100 la 12. Merge din nou la control la sfârșitul lunii iunie și, după 24 sedințe de cobalto-terapie, minune: fratele meu s-a făcut bine și acum e sănătos. Am scris toate acestea pentru a dovedi și eu că tratamentul doctorului din Arad are un neașteptat efect și îl constituie un mare și neîndoielnic succes în lupta împotriva cancerului.

■ **Pensionarul cefierist Gheorghe Predescu din Timișoara, str. V. Lupu nr. 28**, ne anunță că, în ziua de 19 septembrie a.c., dumnealui împreună cu fratele său gemăn Constantin Predescu, domiciliat în București, str. Valsului nr. 6, au împlinit respectabilă vîrstă de 72 de ani. „Vă scriu — spune el, vîntre altele — cu rugămîntea de a găsi și pentru noi un colțor în prestigioasa dv. revistă, spre a ne face bucuria de a anunța evenimentul. Ne-am născut în anul 1912, într-o familie de oameni săraci cu opt copii.“

Publicăm cu multă plăcere vestea, urînd celor doi gemeni septuagenari Petrescu la mulți ani, numai sănătate și fericire!

■ **Regionala de cai ferate Brașov, pentru Ioan Fugărețu din Tg. Mureș**, ca răspuns la scrisoarea adresată revistei Flacăra: Cercetînd la Stația Brașov-triaj faptele relatate de dv., a reieșit că, la data de 28.01.1984, nu ați semnat condica de prezență. La întocmirea foi colective de prezență și prestații, cum era și firesc, ați fost trecut absent. Din declarațiile partidei de manevră cu care ați lucrat la data respectivă a reieșit însă că ați fost la serviciu și ați prestat cele 12 ore la manevră 8 din stație. Față de această situație, s-a dispus Stației Brașov-triaj să rectifice pontajul și BFS Tg. Mureș să vă achite drepturile bănești cuvenite.

■ În urma unor demolări efectuate pe străzile Sf. Petru-Tei, Păstorului, Calafat și Kepler din sect. 2 al Capitalei, încă de la data de 12 aprilie 1984, posturile telefonice instalate în locuințele cetățenilor nu au mai funcționat. S-au făcut sesizări, în scris și verbale, la Direcția de telecomunicații a municipiului București, dar nici azi, după 5 luni încheiate, nu am primit un răspuns ferm iar telefoanele noastre continuă să nu funcționeze. În schimb, în baza facturilor emise, banii la abonamente ne-au fost încasati sistematic lunar. (Niculae Făgăraș, București, str. Sf. Petru-Tei nr. 51).

Supunem această situație atenției conducerii D.T.M.B., cu rugămîntea de a analiza și lua măsurile cuvenite.

■ **Uniunea județeană a cooperativelor agricole de producție Iași**: La scrisoarea unor muncitori care au lucrat la secția confecții metalice din cadrul C.A.P. „Victoria“, județul Iași, prin care reclamă revistei că nu li s-a restituit garanția de plan, vă comunicăm că oamnenii au dreptate. S-au luat măsuri și, cu sprijinul băncii agricole, s-au recalculat drepturile cuvenite muncitorilor respectivei secții și li s-au achitat pe data de 10.07.1984.

Nu ni se arată însă, în răspuns, dacă s-a luat cumva vreo măsură cu cei vinovați de întirziere. Pentru că, în mod sigur, un vinovat există. Poate chiar mai mulți.

■ **D.P.M.O.S. București, Oficiul forte de muncă**, referitor la scrisoarea lui Vasile Radu

din București, șos. Olteniței nr. 181, prin care solicită sprijinul revistei Flacăra în obținerea unui loc de muncă pentru soția sa, ne face cunoscut că Nicolina Radu a fost încadrată la Întreprinderea „Danubiana“, începînd cu data de 7.09.1984, într-o funcție corespunzătoare pregătirii și dorinței sale.

■ Ne scrie **tehnicianul Ion Pătru de la I.M. Mirsa-Sibiu**: Din frumoasa salbă de poduri și viaducte ce ridică șoseaua deasupra Oltului, parcă pentru a aminti că OMUL, prin munca și inteligența lui, l-a dominat și respectat dintotdeauna, două viaducte, situate între Căciulata și Lotrișor-Vilcea, îți atrag în mod deosebit atenția. Citești și parcă nu-ți vine să crezi că aceste ingenioase construcții au putut fi denumite astfel: „Viaduct Puturoasa“ și „respectiv „Viaduct Puturoșița...“ Din respect pentru bravii constructori, nu li s-a putut găsi alte nume?! Într-adevăr, e vorba nu atât de gust sau de... miros, cit mai ales de o slabă inspirație.

■ **Consiliul popular al județului Olt, Comitetul executiv**, ne înștiințează că aspectele semnalate revistei de Ioana Diana și Diana Voica din Valea Mare, județul Olt, se confirmă. În timpul verificării efectuate împreună cu organele locale de partid și de stat, s-a stabilit să fie luate măsuri educative de influențare a cetățenului Voinea Ștefan, iar în cazul în care continuă să tulbure liniștea peentelor, organul comunal de miliție va proceda la sancționarea acestuia în conformitate cu prevederile legale. De menționat că numitul a fost judecat de comisia de judecată a consiliului popular comunal și sancționat cu o amendă de 1.500 lei.

■ La capătul drumului Vilcea-Sibiu, în cartierul Hipodrom III, chiar la intrarea în municipiu, se află blocul 113 în care subsemnatul locuiește împreună cu încă 87 de familii. Este un bloc mare, cu zece etaje, dar din 1978, de cînd a fost dat în folosință, constructorul, I.J.C.M. Sibiu, n-a găsit timpul necesar pentru tencuirea exterioră a imobilului și finalizarea unor lucrări rămase neterminate, ceea ce face ca, mai ales iarna, în apartamentele noastre frigul să pătrundă nestingherit, coborînd temperatura pînă la 12 grade, aproape imposibil de rezistat. (Petre Ion, Sibiu, Calea Cisnădiei, bl. 113, sc. A, ap. 6).

Propunem un schimb de locuință între I.P. și directorul I.J.C.M. Sibiu. Nu înainte însă de a afla și părerea consiliului popular județean...

■ În legătură cu scrisoarea cooperatoarei Sabina Repeziș din București, trimisă de noi UCECOM spre temeinică soluționare, **Uniunea Centrală a Cooperativelor Mesteșugărești, Direcția D.O.C.P.L.**, răspunde că petenta și-a dat acordul de a lucra la Cooperativa „Încălțămîntea manuală“, urmînd să se prezinte pentru perfectarea formalităților de angajare într-un loc de muncă ce corespunde calificării sale.

■ Fac apel la dumneavoastră și vă rog din suflet să mă ajutați în îndeplinirea dorinței mele arzătoare, care nu-mi dă pace nici zi nici noapte, anume să-mi găsească sursoara pe care o tot caut de ani și ani de zile. Tot ce știu despre ea e că se numește Petrescu Antoneta și este fiica Mariei și a lui Victor Petrescu, și-l născută la 10 martie 1956 în orașul Tg. Jiu. În anul 1961 auzisem că încă se mai afla în Tg. Jiu, pe str. Tudor Vladimirescu nr. 47, dar n-am izbutit s-o găsească. Doresc s-o vad și s-o îmbrățișez măcar o dată în viață. E ultima mea șansă. (Nicoleta Furdul, Hunedoara, bd. Mihai Viteazul nr. 15, bl. B 2, ap. 65).

■ Urmare articolului „O sugestie care ar merita luată în seamă“, apărut în Flacăra nr. 25, **Institutul român de standardizare** ne comunică, printre altele, că: cele prezentate în articol referitor la depășirea debitelor de calcul luate în considerare la proiectarea barajului Siriu sînt reale, în luna

februarie a.c. înregistrîndu-se vituri care au depășit debitele calculate; studiile hidrologice pe baza cărora s-a elaborat proiectul nu au fost, într-adevăr, actualizate, țînd seama de viiturile înregistrate în perioada 1971—1984; standardele de stat în vigoare permit o încadrare corespunzătoare a asigurărilor de calcul atît a lucrărilor hidro-technice definitive, cit și a lucrărilor provizorii, dar numai în condițiile în care studiile de prognoză hidrologică ce stau la baza calculului sînt corecte. În scopul asigurării unei protecții bazate pe ultimele date hidrometeorologice, I.R.S. a solicitat Consiliului Național al Apelor — forul tutelar al instituțiilor care a proiectat barajul cit și al institutului care efectuează studiile hidrologice — să dispună actualizarea acestora.

■ **Inspectoratul comercial de stat Cluj**, ca răspuns la sesizările adresate redacției de Morar Alexandru și Pop Vasile din Dej, ne face cunoscut cu au fost efectuate controale în unitățile comerciale și, acolo unde s-au găsit nereguli, vinovații au fost sancționați conform prevederilor legale în vigoare.

Corect ar fi fost să se arate și cine sînt vinovații, ce sancțiuni li s-au aplicat și ce alte măsuri s-au luat pentru a preveni în viitor deficiențele. Altfel, răspunsul este formal.

■ **D.P.M.O.S. Gorj**: Petentei Valeria Covrig din Tg. Jiu, str. 8 Mai, bl. 7, ap. 5, i s-a oferit loc de muncă la Fabrica de confecții din Tg. Jiu. Urmare a sesizării adresate prin intermediul revistei Flacăra, s-a luat legătura cu conducerea fabricii și, chiar în prezența solicitantei, directorul unității a fost de acord s-o încadreze imediat ca muncitoare confecționeră, ceea ce corespunde calificării și dorinței sale.

■ Cu privire la scrisoarea adresată revistei de Aneta Romaniuc, **Consiliul popular al Sectorului 1** răspunde că apartamentul 42, din imobilul situat în bd. Bălcescu nr. 18, a fost atribuit altui beneficiar și că pentru rezolvarea situației locative a petentei s-a aprobat apartamentul liber din str. Paris nr. 4, aflat la parter și alcătuit din două camere cu dependințe.

Răspunsul însă nu precizează și motivul schimbării apartamentului pentru care femeia primise inițial o comunicare semnată și parafată de același consiliu popular. Așteptăm deci și această utilă precizare.

■ Se apropie sezonul frigos și, prevăzătoare, **Constanța Tudor**, femeie în vîrstă, domiciliată în București, str. Rumeoară nr. 30, a făcut demersuri pentru a-și procura lemne pentru foc, însă așa cum ni se plî-

ge într-o recentă scrisoare — întîmpină greutăți de netrecut din partea unor funcționari de la depozitul I.S. Combustibilul, care nu vor să țînă seama de programare și refuză să-i elibereze lemnele, spunîndu-i că are o calitate neglijabilă și să revină peste 30 de zile. Femeia a uitat să ne spună despre care depozit anume e vorba, dar credem că I.S. „Combustibilul“ București nu va întîrzia s-o ajute și așa.

■ Neplăcută, foarte neplăcută surpriza de care a avut parte **muncitorul Iustin Popa de la I.M. Cugir**! „În cursul lunii iunie — ne scrie cu indignare omul — am cumpărat de la magazin o garnitură de mobilă tip „Bucin“, preambalată și sigilată, fabricată de C.I.L. Tg. Jiu. Abia acasă, după ce am dezambalat-o, am constatat cu uimire că aproape toate piesele componente prezentau defecțiuni de fabricație. Am sesizat imediat conducerea întreprinderii furnizoare, aceasta a trimis la fața locului un delegat care a constatat defectele, a întocmit chiar un proces-verbal și a plecat, nu înainte de a mă asigura să n-am nici-o grijă că garnitura îmi va fi schimbată. De atunci tot aștept, dar nimeni n-a mai dat nici-un semn de viață, conducerea C.I.L. Tg. Jiu, în frunte cu directorul său, rîmînd impasibilă la repetatele mele apeluri scrise.“

Sigur că, măcar acum, apelul va fi recepționat și la C.I.L. Tg. Jiu, redeșteptînd și acolo o mai mare răspundere pentru fiecare produs care iese pe poarta fabricii.

■ **UJECOOP Suceava**, referitor la rezolvarea scrisorii lui Ioan Savin din comuna Horodniceni: S-au verificat cele sesizate de cetățean și, de comun acord, s-a stabilit ca pentru cantitatea de 93,8 kg iepuri de casă predată de acesta la achiziții să i se faciliteze cumpărarea a 200 kg tablă neagră și 800 kg ciment, mărfuri de care are nevoie în gospodăria sa și care i-au fost puse imediat la dispoziție.

■ „Subsemnatul **Petre Brezoiu** și soția mea, bătrîni în vîrstă de 82 și respectiv 88 de ani, domiciliati în București, str. Soldat Tomovici Stelian nr. 6, cu lacrimi în ochi vă aducem la cunoștință o mare pacoste care a dat peste noi. În luna mai, anul acesta, s-au prezentat la noi în casă doi inși ce păreau soț și soție, Valeriu Nedeia și Georgeta Ana Pătru, rugîndu-ne umili și stăruitori să-i primim la noi în spațiu, că ei se obligă, sub cuvînt de cinste să ne îngrijească în puținele zile cite mai avem de trăit. Mai de voie, mai de nevoie, i-am acceptat dar, de îndată ce s-au văzut cuibăriți în casa noastră, au început să ne ceară pensia, să ne insulte și să ne șicaneze, făcîndu-ne viața un calvar. Abia acum am aflat că ei nu au nici buletine de București și nu lucrează nici-căieri. Am sesizat circumscripția de miliție, dar cum simt că vine sectoristul, dispar și apar abia după aceea. Sînt niște indivizi dubioși și răi, capabili de orice.“

Rugăm miliția sectorului 2 să intervină urgent și eficace.

■ Mă numesc **Bivolaru Ion** și sînt un om infirm, nu am picioare, așa cum arată și „certificatul medical nr. 2169 din 13.07.1978. Vă rog din tot sufletul să mă ajutați să obțin și eu un cărucior pe roțile, special pentru invalizi. Sînt dispus chiar să-l plătesc, numai să mi se rezolve această cerere vitală pentru mine și să mi se dea răspuns la domiciliul meu din Ploiești, str. Rîșnovenilor, bl. 57, ap. 106, drept pentru care vă mulțumesc.

Facem apel la Ministerul

Muncii, în speranța că acest om necăjit va fi ajutat.

■ O regretabilă incorectitudine se pare că s-a produs recent la Liceul Industrial nr. 2 din orașul Moinești. Așa cum ne semnaleză **Neculai Văcaru** din localitate, str. Lunca nr. 23, jud. Bacău, după ce fiul său, Marius, a reușit la examenul de treapta II-a, cu media 7,79 pentru clasa de fizică-matematică, „tovarășii directoroare l-a scos pe băiat din clasă, fără nici un motiv temeinic, aducînd în locu-i o elevă care a reușit doar cu media 6,50. Strădanile de a găsi dreptate au fost tratate cu indiferență.“

Dacă așa stau lucrurile, este un grav abuz și o inechitate. Rugăm Ministerul Educației și Învățămîntului să analizeze situația și să ia măsuri în consecință, cu atît mai mult cu cît nu e singurul caz ce ni se semnaleză.

Pagină realizată de MIHAI STĂNESCU

Poșta redacției

■ **Moise Tiucă — Valea Mare — Pravăț (Argeș)**: Nu vi s-a luat în calcul vechimii în muncă perioada la care vă referiți, deoarece declarațiile martorilor nu au dovedit cu acte oficiale că au lucrat cu dv. în același loc de muncă, ci tot cu declarații de martor. ■ **Aurelian Gorilescu — Sibiu**: Acțiunea-i în judecată ■ **Irimia Buture — Buhuși**: Răspunsul a fost corect ■ **Vasile Ciotău — Rădăuți**: Femeile încadrate în muncă au dreptul la indemnizație din cadrul asigurărilor sociale pe perioada concediului de sarcină și lehu-zie chiar dacă nașterea are loc după încetarea contractului de muncă, cu condiția ca de la această dată și pînă la naștere să nu se depășească termenul de 9 luni ■ **Dănilă Antochi — Vicovu de Sus (Suceava)**: Cu gradul III I.O.V.R. nu aveți dreptul ■ **Ilie Predescu — Cernișoara (Vilcea)**: Vă așteptăm la redacție la secția Problemele omului ■ **Mihai Bunica — Brașov**: Nu ne ocupăm de obținerea de priorități la autoritism ■ **Tudorel Pascu — Garoafa (Vrancea)**: În situația dv., vă puteți recalifica numai la locul de muncă, într-o meserie recomandată de medicul specialist ■ **Stan Paraschiv — Plăsoiu (Brăila)**: Revențiți, precizînd gradul de invaliditate ■ **Rodica Bușulan — Vedeia (Argeș)**: Detașările cadrelor didactice se soluționează de către inspectoratele școlare județene în condițiile legii.

■ **V.R.** — Brașov: Cereți relații la notariatul municipal ■ **Costache Zaharia — Secuienii (Bacău)**: Întrucît ați depășit vîrstă de 60 de ani, nu mai puteți fi expertizat medical pentru a fi încadrat în grad de invaliditate ■ **Maria Moraru — Corabia**: Trebuie să depuneți o cerere însoțită de carnetul de muncă original, fișa copie de pe carnet și adeverință privind sporul de vechime neînteruptă în aceeași unitate de care ați beneficiat în ultimii 5 ani de activitate ■ **Maria Burlacu — Ruginoasa (Iași)**: La Întreprinderea de produse ortopedice și de protezare din București ■ **Constantin Craiu — București**: Sînteți obligat la plata cheltuielilor comune, dacă durata găzduirii a depășit 15 zile în cadrul aceleiași luni calendaristice ■ **Mihai Bordeanu — București**: Medicul specialist este în măsură să vă prescrie medicamentul adecvat.

MARGA NEDELEA

● „Flacăra“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țîn zilnic între orele 10—13.

Obiectiv și subiectiv În sfera serviciilor

• Deturnarea cu camionul • Cum se renunță la garanție • O expoziție de văzut • Ploua vine pe nivele

Un han în derivă

Hanul „Cerna” de la Baia de Aramă a fost început acum mai bine de zece ani și, din motive mai mult sau mai puțin obiective, a fost dat în folosință în decembrie 1983. Facem precizarea că, deși la data respectivă el a fost deschis publicului, de drept ar fi trebuit să rămână încă închis, deoarece nu avea autorizație de funcționare. „Graba”, dacă se poate numi așa, s-a datorat bunelor intențiilor ale conducerii locale care a dorit neapărat să vadă clădirea terminată și îndeplinindu-și destinația. La o „gestație” atît de lungă era aproape firesc ca un copil să se nască infirm. Mai înțiii, hanul a fost amplasat la intrarea în oraș, aproape de șosea, unde sunt zgomote și praful. La numai cîteva metri, de cealaltă parte a drumului, se află o lizieră care ar fi constituit un cadru ideal. Construcția începută de I.C.P.I. București a fost plasată Șantierului 3 Craiova, iar în urma desființării acestuia a trecut la mică șantieră județene care au secții de construcții, patronate de IJECOOP. Evident, fiecare constructor s-a simțit împovărat de „amprente” lăsate de precedentul. Clădirea în fine ridicată — prevăzută cu parter plus două nivele, avînd 20 de camere cu două sau trei paturi, un restaurant și un bar cu aproape 100 de locuri și o braserie — arată, la prima vedere, onorabil. La data inaugurării neoficiale (înțelegem că recepția nu a fost încă făcută), ea prezenta următoarele vicii: canalizarea fusese executată deficitar, centrala termică rămăsese neizolată, spațiile frigorifice lipseau, instalația electrică improvizată funcționa fără contor, pe vechea organizare de șantier, nu exista personal calificat. Localul, prevăzută la categoria I cu remiză, din lipsa numeroaselor dotări a fost nevoit să renunțe la remiză. Deci, din start, mai multe handicaturi. Era nevoie, așadar, de un om energic și cu experiență care să pună unitatea pe picioare, chiar să-i șlefuiască un renume. Vadul nu este tocmai rău, și ca ar fi putut aduce beneficii importante. Ce e drept, șeful unității, Crăciun Trăilescu, s-a zbatut ceva, fără un entuziasm exagerat, dar pe măsura trecerii timpului, elanul său a scăzut, căzînd parca și el sub fatalitatea acestei neferte unități. În ceea ce privește spațiile de cazare, dacă instalația de canalizare a fost cit de cit remediată, unele obiecte sanitare sunt de calitate inferioară sau montate defectuos. Faianța lipsește, țevăria e vizibilă și arată neplăcut. Mobilierul, adus în pripă, și mocheta fără gust nu au nici un specific local. Televizoarele, prevăzute cu antenă de cameră, nu au mufe, avînd un rol pur decorativ. Constructorul a predat un singur rînd de chei, iar oaspeții uituci, plecînd cu cheia, au lăsat unele camere definitiv blocate. Unii dintre aceștia și-au arătat „nemulțumirea” degradînd mobilierul, arzînd mocheta etc. Cu toate acestea, nu s-ar putea afirma că vreo cameră oferită la închiriat arată a ruină, dar confecționarea unor chei sau lipirea mufelor la televizoare, s-ar putea realiza într-o singură zi. Iată un aspect: nefuncționarea și neincluziunea televizoarelor la cazare, coboară încercînd prețul ei. Și astfel de mici încasări se adaugă în ultimă instanță planului. Dar, marea problemă o constituie restaurantul. În lipsa personalului de specialitate s-a apelat la serviciile unui „inițiat” care făcuse armata la bucătărie. Acesta nu știa nici măcar să tranșeze carnea. La capacitatea localului ar fi fost nevoie de patru bucătari și un șef. La fel se întîmplă și cu „barmanul” care nu se pricepe să prepare o băutură, lîngă el stricîndu-se kilograme de lămii. Servirea se face și ea după ureche, totul are un aspect improvizat. Aprovizionarea lasă mult de dorit. UJECOOP-ul parcă nici nu vrea să audă de acest copil nelegitim. Deficiențele pornesc chiar din contractare și nici contractele nu se respectă. De exemplu, în iulie, s-au adus doar 6 000 de sticle de bere, ceea ce la scara orașului s-a consumat în două-trei zile. S-a făcut o instalație de bere la halbă, dar nu vrea s-o prela

nimeni. S-au trimis aici numai vinuri locale, ieftine, care nu pot atrage clienții și nici ridica beneficiile localului. Responsabilul s-a descurcat negustorește, mai „deturnînd” cîte un camion de mărfuri din Gorj. Treaba, deși legală, e anormală și nu poate dura la infinit. Din construcție, localul nu a fost prevăzută cu un depozit de mărfuri și a fost necesară modificarea planului. Numai carnea, adusă direct de la abator, este suficientă, dar neexistînd spații frigorifice, ea e păstrată la alte unități din oraș. Din acest motiv nu se pot aduce pește, păsări, lactate etc. Responsabilul se plîngea că a făcut adrese la UJECOOP, iar aceasta la „Frigocom”, dar totul a rămas o bălăcie birocratică și nu funcționează nici un frigider. Cit privește construirea unei ghețării naturale, cită nici pînă acum SANEPID-ul n-a stabilit locul. E de mirare că într-un oraș mic, în care instituțiile sunt „peste drum”, iar organele locale receptive, nu s-a ajuns încă la o înțelegere. Ce să mai vorbim de gospodăria anexă care necesită fonduri iar aici nu se face planul. Pentru neîndeplinirea lui, personalul a fost redus drastic, afectînd inevitabil servirea. La Baia de Aramă însă, clienții locali nu sunt prea pretențioși. Dar cu fărîșia și paharul goale n-ai cum să-i atragi. Trebuie deci recepționată clădirea, remediate toate defecțiunile, iar localul aprovizionat cum trebuie. Din păcate, pe la jumătatea lui septembrie, restaurantul și braseria se închisese. Mai urma să se pună la căt și pe spațiile de cazare ca unitatea să decedeze înainte de a se naște cu adevărat. Cine o salvează?

IULIAN COSTANDACHE ■

Un oraș mic cu probleme încă mari

În materie de prestări servicii, locuitorii unui oraș mic, bunăoară Rîșnov, au față de cei din orașele mari, reședințe de județ sau capitală, și avantaje dar mai ales dezavantaje. Unul din avantaje ar fi acela că oamenii se cunosc între ei. Un meșter bun este căutat, pe cînd unul nepriceput este ocolit, chiar cînd este singurul din breșla respectivă și n-are concurență, și cu timpul se autodisființează. Într-un anonim călduț n-are cum să se ascundă. Dintre dezavantaje, aici ne referim firește exclusiv la Rîșnov, fiindcă ele tîm de spiritul gospodarilor fiecărui oraș, putem aminti gama insuficientă de servicii, aprovizionarea cu materiale și piese de schimb de regulă după ce orașele mai mari în grad și-au luat partea leului din depozit. Să exemplificăm intrînd inconștient sau nu prin diferite unități de prestări servicii din orașul Rîșnov, circa 20 000 locuitori, 3 întreprinderi mari: Întreprinderea de piese de schimb, Chimica și Fabrica de mobilă, alte multe mai mici, școli, spital, casă de cultură, C.E.C. diverse magazine etc.

Reparații coasuri—Optică. Cooperativa meșteșugărească „Solidaritatea”. Închis, gestionarul în CM.

Sifoane. Program de servire a populației cu sifoane: luni, miercuri 15—18; sîmbăta 12.30—18. Aici se mai îmbuteliază sucuri care „nu se servesc la populație”.

Tot Cooperativa meșteșugărească „Solidaritatea”—Blănarie—Cojocărie. Îl găsim și după ora de program pe Alexandru Rusu, șef, meșter și muncitor. Atelierul este pe strada Florilor. Meșterului i s-a dus vestea de bun. Așa se face că la atelierul din Rîșnov își comandă cojoace cetățeni din București, Constanța, Brașov, din mai toate părțile. Cînd ai niște piei, vrei să fii sigur că din ele iese un cojoc pe cinste, cu care mai poți să faci un tur prin centru cu fruntea sus. Probleme? Se găsește greu ață de mătase.

Reparații Radio-TV din strada Republicii 24, aparținînd de Cooperativa de producție, desfășurare și achiziții mărfuri. Meșterul Albert Kovacs lucrează în domeniu de 35 de ani. În Rîșnov, de 12. Deși o indicație, care

seamănă mai mult a sfat, a conducătorii U.J.C.C. Brașov este ca să nu se mai repare aparatele mai vechi de 10—15 ani, pe Albert Kovacs nu-l rabdă inima să trimită oamenii înapoi cu te levižoarele din prima serie sau cu aparatele de radio care au avut menirea să aducă în casele oamenilor vești chiar din timpul războiului. Le răzbește și pe acestea. Probleme? Una singură însă permanentă, piesele de schimb. Lipsesc: lămpi, tranzistori, bobină de deflecție, module, tuburi cinescoape de 51 și 61, condensator de filtrație 2X100, rezistență de wataj. Unele nu se găsesc de luni de zile. Bobina de antenă, care costă exact 6 lei, nu se găsește de mai bine de trei luni. Tuburile cinescoape se aduc tocmai de la București cu mașina. Și ar mai fi o problemă. În Rîșnov nu se mai rezolvă garanțiile. Unii renunță la garanții preferînd să bașe mîna în buzunar decît să ducă televizorul sau radioul la Brașov. Alții, mai ambițioși, plîmbă televizoarele cu trenul, dus și-ntors, la Brașov. În loc să

nea. Apare și Miliade Oanea. Din 6 cazane, cite merg? Doar 3. După grafic, centralele termice trebuiau să fie gata la 1 septembrie. Iarna trecută cel mai bine au dus-o cei din Asociația locatarilor din Florilor pentru că Miliade Oanea și-a gospodărit mai bine combustibilul. De ce Miliade Oanea e nemulțumit? De ce își caută dreptatea, nu a lui, ci a tuturor locatarilor din asociație? Pentru că din fondul de rulment de 452 000 lei, banii celor care au înțeles rosturile unei conviețuirii civilizate, 148 000 sînt fraudă, 180 000 întreprinderi neplătite din care 110 000 pleacă de la domiciliu și pe cale de urmărire. În curînd, dacă lucrurile merg în același ritm și organele în drept nu se implică, fondul de rulment se va termina, orice sac își are fund și atunci de unde plata în avans a căldurii și apei calde, pe care ICRAL o pretinde? Chiar de unde? Alte probleme? Nu prea se găsesc bitum și carton asfaltat. Prin unele terase plouă. Asta se întîmplă chiar și la blocuri noi de nici doi ani date în folosință. Truștul de

Centrala de prelucrare a lemnului. Se desface aici, într-unul singur din cele vreo 30 de magazine de mobilă ale Bucureștilor, cam 20 la sută din fondul de marfă afectat Capitalatei, în valoare de o jumătate de milion de lei pe zi. În spațioasa clădire (4 000 m.p., cîndva primul sediu al expozițiilor naționale ale economiei noastre socialiste), e un flux continuu de vizitatori, în special cupluri tinere, logodnici sau proaspăt căsătoriți, amatori de lucruri frumoase și trainice pentru căminul care le va veghea existența. Îi vezi pășind cu sfială prin vasta sală, căci eleganța interiorului, a modului în care sînt expuse mobilele, impune și adesea intimidă. Au de unde alege, căci vreo 50 de fabrici de mobilă din toată țara își trimit aici lucrul lor, prezentat selectiv, prin, în medie, 150 de tipuri de garnituri și 150 de piese de mobilier disparat. Uneori clienții ezită, prea multe obiecte frumoase năvălesc peste ei, le e greu să se hotărască între o bibliotecă „Bonanza” sau una „Nina”, dar aro cine să-i sfătuiască, dacă acceptă intruși în gustul lor. Un director competent și pasionat al profesiei, ing. Mihai Popescu, responsabil unității de vreo opt ani, adică de la înființarea ei, secondat de un colectiv pe măsură, din rîndul cărui îi vom numi aici pe Gheorghe Păun, Ecaterina Manolache, Gheorghe Florescu, Aurel Matei, Cornelia Udriu, Anica Munteanu, ascultă, răspund, sfătuiesc cu atenție și cuvință, nu bagă marfa pe gîtul celor mai slabi de inger. (Mai sînt, desigur, și excepții, mai sînt niște șoferi de camioane și niște manipulatori ori montori de mobilă, niște inși bruneți care, cînd îți aduc acasă garnitura comandată, nu vor să plece fără bacșiș. Pe „dovada de primire” a mărfii înmînată clientului, acesta e invitat ca, în astfel de cazuri, să sesizeze conducerea unității, indicîndu-i-se și telefonul la care o poate face. Și fiindcă sîntem la capitolul „dovadă”, o dovadă a modului serios în care întreprinderea înțelege să-și onoreze comenzile este și faptul că, pe aceeași hirtie, o rubrică se intitulează „talon pentru obiectii”. Dacă mobilă în cauză are vreun cusur, clientul e în drept s-o refuze, scriindu-și pe acest talon motivele.

Această întreprindere-talon de prezentare și desfășurare a mobilei împlineste și alte rosturi, unul fiind testarea gusturilor cumpărătorilor, soldată cu firescul raport înaintat Centralatei, altul avînd în vedere toate activitățile branșei la țirguri și expoziții din țară și din străinătate. Acum, toamna, e anotimpul țirgurilor, drept care unitatea noastră are, și-aici, destul de lucru. S-a ocupat de prezentarea mobilei la marea expoziție de lîngă Casa Școlii, iar acum pregătește ce e de pregătit pentru „TIB-1984” și pentru țirgurile internaționale de la Lyon și Milano.

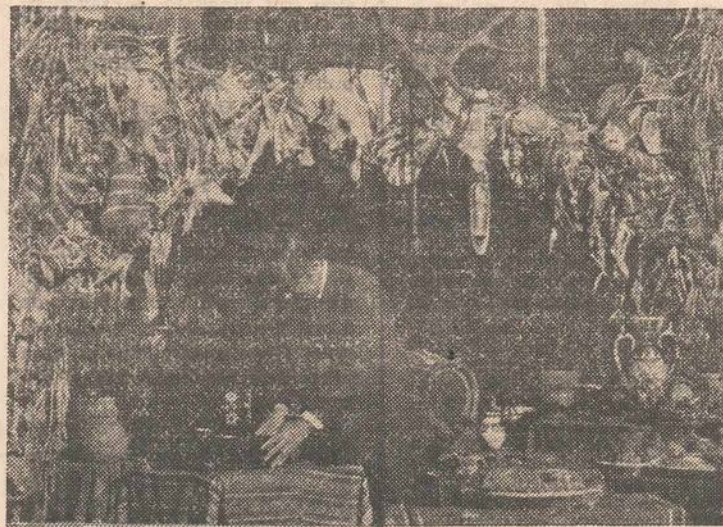
Vom mai nota că în Pavilionul H lucrează nu numai comercianții de mobilă, ci și tehnicienii ai domeniului, ocupați cu testarea de care vorbeam mai sus și, implicit, cu sugerarea liniilor directoare ale producției în materie. Și vom încheia invitîndu-vă, stimați cititori, să poposiți și aici dacă nu să și cumpărați, căci, vorba proverbului, „țirgul supărare n-are”. Ce puțin așa ne spune directorul Mihai Popescu și, pînă la proba contrarie, n-avem nici un motiv să nu-l credem.

ILIE PURCARU ■

Uneori, reparăm clientul și apoi aparatul

O vorbă înțeleaptă spune că o problemă formulată corect e pe jumătate rezolvată. Într-o mulțime de domenii, însă, dacă nu cumva în toate, cheia oricărei probleme e chiar formularea ei. În depanarea aparatului radio și tv, în orice caz. Trebuie să recunoaștem că, înaintea unui aparat electronic ori electric defect, cei mai mulți dintre noi ne sim-

Invitație la o cană cu must

Duminică, în mod oficial, în Capitală s-au deschis mustăriile. Cea de la restaurantul „Olimp”, de pe șoseaua Colentina, de ani la rînd a ocupat locul 1 pe Capitală. Anul acesta? O să vedem! În orice caz aici, de citeva săptămîni, întregul colectiv (responsabil Ion Nedelcu), a reușit să facă o mustărie așa cum se face la carte. Se poate admira o întreagă colecție de artizanat (multe exponate vechi cit veacul), este confecționat un foisor pentru păstrat pastramă, sdrobitor și teasc pentru struguri. Pe lîngă toate acestea (lista este foarte mare și ar necesita un foarte mare spațiu tipografic), de curînd, a fost achiziționat un gramofon la care se pot asculta melodii care au fost îndrăgite de către bunicii noștri. Este, desigur, o invitație pe care acum — toamna — nu putem s-o refuzăm, la o cană de must autentic și la o muzică venită dintr-un alt anotimp...

Aflăm, la închiderea ediției, de la Direcția Comercială a Capitală că, în această toamnă, spre deosebire de alți ani, în mai multe puncte, ale orașului s-au deschis mustăriile. Cu must adevărat făcut chiar din struguri și chiar în fața consumatorilor și cu tot ceea ce trebuie. Desigur, se înțelege, toate organizate într-un cadru adecvat unde poți să te simți bine. Mustăriile în care să se bea must și nu alteva. Mustării așa cum se pomenește în tradițiile toamnei la români... Sintem asigurați că și cea de la Broțeci este foarte frumoasă, și cea de la Brădet și cea de la Hanul lui Manuc și că serviciile din această toamnă, vor fi de calitate superioară. Grăbiți-vă, deci, că mustul fierbe!

SORIN POSTOLACHE ■

fie transportate materialele și piesele de schimb s-a preferat varianta evident avantajoasă pentru reprezentanța de a obliga cumpărătorii să bată drumurile sau, și mai eficient, să renunțe la drepturile din perioada de garanție. E 28 septembrie, ora 7 și jumătate. Sîntem într-un hol. În stînga este atelierul de cîsmărie în care lucrează Ioan Minjînă, în dreapta sediul ICRAL. Pînă în urmă cu o lună aranjamentul a fost taman invers. Ioan Minjînă a fost convins să facă schimb, să ocupe camera mai mare dar mai igrasioasă pe care o ocupa ICRAL-ul. La două birouri lucrează Reveica Ghiță, constatatoare, și Dan Proca, maștru și șef de secție. În picioare, vorbind tare și apăsător, șeful de echipă instalații Teodor Cocoran încearcă să convingă că Centrala termică din Florilor e gata și discuțiile din scara trecută se datorese caracterului dificil al președintelui asociației de locatari Miliade Oa-

construcții Brașov nu prea lucrează cu răspundere aici, iar ICRAL, beneficiarul lor de drept, este la recepții total neabgătat în seamă. Este părerea șefului secției Rîșnov, Dan Proca. Sincer să fim, șeful secției ni s-a părut colesit de problemele care par că dau năvală peste dînsul, acum în prag de iarnă.

OPREA GEORGESCU ■

Țirgul supărare n-are

Pe malul Herăstrăului, în fața restaurantului „Miorița”, se află cel mai mare, mai modern, mai elegant și mai cunoscut magazin de mobilă din București și din țară. Este magazinul „Mobilă”, Pavilionului H, patronat de

CU SIMȚUL DATORIEI
FAȚĂ DE CETĂȚEAN

țin complet neajutorată. O seamă de defecte știu să le rezolve prietenii. Se cunoaște doar că nu există om să nu aibă un prieten priceput la toate. În fine, după ce e reparat de prietenii, aparatul de radio, casetofonul sau televizorul stricate sînt duse la cooperativă.

E instructiv să stai cîteva ceasuri la ghișeul de primire al unei unități specializate în depanare. Primul și cel mai important lucru pe care îl afli aici e că majoritatea cetățenilor sosiți cu probleme, nu știu să pună problema. De fapt, nici nu prea au cum.

Ca și cum un aparat de radio n-a fost dintotdeauna ceva foarte complicat, tipurile recente de aparate pentru muzică și imagine sînt descurajant de complicate. Ca să le minuiase, un om trebuie să fie instruit. Chestiunea e: cit de instruit?

„Știi, spune Ion Ștefan, unul din cei mai buni meșteșugari ai domeniului, în foarte multe cazuri trebuie să reparăm mai înții clientul și după asta aparatul. E o vorbă, desigur, dar plină de miez. Probabil că nu există meserie, la care clientul să nu aibă mai multe suspiciuni, privind corectitudinea celui care asigură serviciul, ca meseria de depanator. În orice caz, nu există meserie în care suspiciunile să fie mai puțin întemeiate ca în meseria noastră. Lucrez în branșă de 32 de ani și pot să spun că un lucrător competent este întotdeauna și un om cinstit. Cinstea și competența merg mîna în mîna. Nu-i mai puțin adevărat însă că clientul nostru, care-i stăpînul nostru, are citeodată tendința — din cauza unor meserii lipsite de probitate profesională — să-i judece pe toți cu aceeași cuvinte și aceeași unitate de măsură. Clientul e stăpînul nostru dar e preferabil un prieten”.

Unitatea nr. 42 Radio Progres „Smîrdan” e cea mai mare și, fără îndoială, cea mai calificată formație de lucrători de depanatori din Capitală și din țară. Cum despre cineva cunoscut se spun multe, e ușor să facem, printr-un test indirect, proba meritelor și a lipsurilor. Proba

se face în felul următor: dacă ai un aparat, pe care, din cauza dificultăților de depanare, propriu-zis ori a lipsei pieselor de schimb, ți-l refuză toți, poți fi sigur că toți te vor sfătui „să încerci în Smîrdan”.

„Da, spune George Trifu, șeful unității, ne bucurăm de faima unui loc unde se repară orice. Dar știți cum e cu faima... Se zice despre noi că avem norocul unui vad comerical, Smîrdanul fiind o stradă în inima Pieței Unirii, dar se cam uită că vadul ni l-am creat. Nimeni nu-ți dă clienți; clienții ți-i câștigi. Avem 20 de lucrători și în trei aceștia un Ion Ștefan, un Segal, un Viorel Olteanu, apoi Neaga Cristian și alții, meșteșugari al căror nume e cunoscut în lumea destul de mare a pasionaților de aparatură radio, cit și numele unor firme”.

La „Smîrdan” se muncește cam 12 ceasuri zilnic. Solicitarea e foarte mare. Lumea e grăbită și lumea vrea să apese pe buton și totul să fie perfect. Maistrul Vasile Dumitru, elev pînă nu de mult al firmei „Ion Ștefan”, știe că în puține domenii se lucrează cu atîtea... imponderabile ca în electronică. „Avem un plan de producție mare și, iată, îl tot depășim. Trebuie spus că mult timp consumăm cu lămurirea clienților noștri. Aparatura nouă e sofisticată. Alte unități aleg numai lucrările care le rentează, noi ne-am făcut un titlu de onoare din a nu refuza nimic. E și un soi de orgoliu al meseriei. Avem aparate și de prin '32. Apar, e drept, tipuri noi, însă oamenii se atașează de lucruri. Se pierde din vedere faptul că, la trecerea a 8 ani de la fabricarea unui aparat, nu se mai cumpără piese de schimb. Din sutele și mîile de aparate aflate acum în reparație la noi, jumătate au mai mult de opt ani. Pentru a procura piese de schimb, am deschis un centru de achiziții și desmembrări, astfel că am asigurat cam 80 la sută din piesele de schimb necesare. Cert este că mai mult de o treime din defecte se datorează nepriceperii proprietarilor. Aparatul, de regulă, nu se strică singur, ci e stricat de cineva. De ce insist atît asupra conduitei clientului? Pentru că toată această aparatură electronică produce și niște obligații la omul care o folosește. Ca

omul să fie edificat asupra corectitudinii cooperativei, îi dăm, odată cu bonul de comandă, și telefonul nostru — 15 93 41 — număr la care el se poate informa asupra prețului. Cetățeanul poate accepta prețul sau poate să retragă obiectul. Așa e civilizată. Avem destule probleme cu plata așa-numitei verificări. Ca să-i spunem cetățeanului ce defect are aparatul, nu trebuie ca un lucrător de al nostru să munească, să-l demonteze și să constate defectiunea? Oamenii acceptă că, de pildă, un consult la medic înseamnă consum de muncă și competență, dar e uitat că pentru consumul de timp și competență al unui specialist în electronică trebuie, de asemenea, să plătească. „Păi, domnule, dar nu i-ai făcut nimic. Mi-ai spus doar ce are!”

Observațiile noastre, care subiective, care obiective au argumentul citorva ceasuri petrecute la ghișeul de primiri din Smîrdan 30, un loc cu du-te-vino, cu persoane grăbite și nervoase, care vor să li se repare pe loc, dacă e posibil, sau ieri aparatul de radio sau casetofonul. Să ne ierte, deci, cetățeanul dacă părem a nu-i ține parca, dar am văzut în rafturile unității zeci și sute de aparate uitate, pur și simplu, aici, de dumnealui, fapt care ne lămurește, încă o dată, asupra zicalii „mare-i grădina...” Cîteva sute de oameni, prin urmare, își aduc radiourile la reparație și le abandonează... În același timp, unii țin cu tot dinadinsul să li se facă noi note aparate care au trăit două războaie mondiale...

TUDOR OCTAVIAN ■

Adevărul ca o capcană

Scrisoarea cetățeanului Vergu Ștefan din București, Aleea Zărandului nr. 4, pare de la bun început a unui revoltat neputincios față de măruntele nedreptăți ce i se fac de fiecare dată cînd calcă pragul unui restaurant. În seara zilei de 27 august, pe la ora 21, intră cu soția într-o berărie de pe Șos.

Pantolimon, vizavi de str. Fintinica. Pe ușă citește „Ultima comandă se ia la ora 22.30”, dar nu este servit. Merge la bar unde găsește 5-6 ospătari la șuetă care-l înconjoară amenințători. Omul caută argumente, e încă devreme, însă nu i se dă nici măcar o sticlă de vin pentru acasă. Ba, mai mult, un individ solid e gata să-l arunce-n stradă, ne scrie cetățeanul și ne propune un test pe care-l și facem, chiar la berăria cu pricina.

Localul nu mai e de mult o simplă berărie, desi firma cam asta arată, se numește Restaurantul Căprioara. Destul de cochet, mese curate, mochetă pe jos, restaurantul nu are vad prea bun și de aceea puținii consumatori sînt clienți permanenți din cartier. Atmosfera e chiar intimă, ospătarii se îmbrățișează cu clienții, o mică orchestră cîntă infocat dar fără vocație „șlagăre”. Pe ușă nu scrie altceva decît că ora închiderii este 22.30, așa încît cetățeanul nostru s-a înșelat teribil. Nu-i mai puțin adevărat că, desi ultima comandă ar fi la ora 22, după 21.30 mai poți fi servit doar dacă ești frate cu ospătarul. Două seri la rînd imi aleg masă pe lângă ușa care dă spre bar și bucătărie. Pot fi ușor observat dar, în prima seară, sînt servit abia după un sfert de oră. Am cerut același lucru — vodcă, băutură care, de fiecare dată, nu mai este și sînt nevoit să accept coniac, prețul lui fiind într-o seară de 25 lei, iar în alta doar 20. Intră cam multă lume la bar. Un individ brunet iese cu o sacoașă din plastic plină cu carne tot încercînd s-o ascundă într-o geacă verde. Vorbește cu „nea Costel”, ospătarul care peste zece minute avea să refuze o comandă de trei fripturi pe motiv că a plecat bucătăreasa. Și nu e decît 21.40. În cea de-a doua seară, sîmbătă fiind, localul e ceva mai plin. Se bea vin iar berea se dă numai pentru acasă, dar pe mîla terasă de-afară șeful de mîla în persoană servește cu bere trei tovarăși. Nu-i nici nouă și jumătate și ospătărița mă anunță că nu mai are nimic de vinzare. Insist, șeful de sală e

prompt, dar numai cu mine. Alți trei clienți, mai „timizi”, vin și pleacă fără să fie serviți de către aceeași ospătăriță și din aceleași motive. Ceva mai tirziu, ospătărița Vărășteanu Petruța avea să motiveze că barmanul Colimitra Dumitru n-a mai vrut să-i dea nimic. Întreb: „Vodcă nu mai aveți?” „Ba da, zice responsabilul Aurică Nicolae, probabil că s-a terminat ce era la bar și barmanul a omis să-mi mai ceară”. „Bine, zic, dar, imediat după ce mi s-a adus coniacul, o ospătăriță a trecut cu vodcă”. Responsabilul se înmoaie: „O fi avut ea vreo rezervă (!), și-apoi încercăm și noi să mai vindem și ce nu se cere, avem destulă marfă greu vandabilă în stoc”. Desi localul nu-și prea face planul (din cauza aprovizionării, crede responsabilul), vinzarea încetează după 21.30, iar cînd sînt serviți, clienților li se oferă altceva decît ar dori. Cum să-i atragi? Doar cu... muzică? Îi arăt responsabilului scrisoarea cetățeanului Vergu Ștefan. Nu cunoaște cazul. În schimb, șeful de sală Boroda Gheorghe, care este și pensionar, își amintește că a avut probleme cîndva cu trei bărbați dintre care unul beat și insistent: „Voiau vin pentru acasă, dar noi nu putem da decît cu sticlă la schimb. Avem o circulație în sensul acesta, și astfel obligăm ospătarii să nu ne creeze minusuri la ambalajele din sticlă”. (În treacărt fie spus, ospătării chiar vind fără sticlă la schimb, cînd vor.) Își mai amintește și că un alt consumator ce se afla întimplător la bar a intervenit în favoarea ospătarilor, dar nu i s-a permis să se amestece. Istoria mă incită. În scrisoare, cetățeanul Vergu Ștefan chiar ne pune în gardă: la o eventuală confruntare „vor spune cu toții cei 5 ospătari că eu am fost beat și am vrut să-i bat”. Îi caut la telefon. Răspunde soția și îi cer amănunte: „N-a fost cu mine, era cu un cumnat și... o cumpărată” Erau deci trei!

Așa, adevărul se arată mereu numai pe jumătate și doar fața nevăzută îl poate întregi.

ION NAVALICI ■

— „Noi nu sîntem la centru”, auzi pe cite cineva care vrea să spună, justificîndu-se neputincios, firește, că la ei e mai greu, posibilitățile sînt mai restrînse, noul răzbește mai căzînit, monotonia nu e chiar atît de ușor de învins, trebuie să te mulțumești și cu mai puțin, orizontul e mai îngust... „Înțelegeți”, încearcă neputinciosul să te facă complice cu trista lui remanere, „Facem și noi ce putem...” Și, într-adevăr, ce fac ei e foarte puțin sau mai nimic, cu ochii lipiți foartă ziua de geamul autobuzului care trece spre „centru” sau al trenului care se grăbește și el din stația lor spre „centru” și cu gîndul să ajungă iute acasă și să tragă obloanele lipsei lor de ambiție și de mîndrie elementară.

Nu sînt mulți, dar nici puțini, cei care mai cred că „centrul” rezolvă totul și că lor nu le rămîne decît să oțeze liniștinindu-se că dacă nu sînt „la centru” nici șansele lor de acțiune, de afirmare, de angajare nu pot fi puse în discuție, rămîndu-le doar datoria somnolenței leनेse și a slujbei cu incetîntorul. „La noi, mai zicea cineva din tagma asta, a neputincioșilor, și timpul trece mai greu, să știți dumneavoastră, și citeodată te apucă și un urit...” Ei bine, de data asta l-am înțeles, o cumpit uritul neputinței, al măcinării vieții la marginea ei, între parantezele resemnării, și nici nu cred că poate fi o pedeapsă mai mare pentru cine se mulțumește cu justificările și se liniștește cu ele, în timp ce viața adevărată și mare și curajoasă și plină de cloot curge nestăvilită și puternică și cucerește.

Păguboasa mentalitate după care dacă nu locuiești „în centru” sau „la centru”, mai corect spus, nu ta poți realiza în viață și viața ta nu-și poate afla rostul ei cel adevărat și șansele tale de reușită și de izbîndă sînt măcar atenuate dacă nu chiar anulate, ocrotiți o nemernică lașitate și o jalnică mulțumire cu firimiturile de la un ospăt care chipurile ți s-ar fi refuzat.

— N-am avut noroc, îmi spunea o cunoștință, altfel dotată și care pornise în viață cu mari perspective, vreau să spun cu calitate și cu o pregătire temeinică și care pe drum amorfise și se blazase și se cuibărise somnoroasă la adăpostul mai

sus-pomenitelor justificări. „N-am avut noroc, m-a dat la țară, și la țară, de...” zice cunoștința mea, adică la țară ce poți să faci, cum poți să te impui, să te afirmi, să arăți cine ești și ce poți?!

Păguboasa mentalitate după care dacă nu locuiești în București sau în capitala județului sau măcar în orașul mai mare al unei provincii, te paște provincialismul, nu-ți poți valorifica aptitudinile și trebuie neapărat să ajungi la concluzia falsă a unei așa-zise împăcări cu soarta care nu ți-a fost prea surizătoare, nu e chiar atît de rar de întîlnit și, din nefericire, nu e străină nici unor oameni mai

Opinia unui alegător

Centrul sîntem noi

tineri a căror energie creatoare le-ar da dreptul și i-ar obliga la o privire mult mai activă și mai optimistă asupra vieții. Topolovățul Mare e un sat, pînă la urmă, la marginea țării, destul de îndepărtat chiar și de capitala județului și, iată, el e azi unul din centrele cele mai vii ale agriculturii noastre socialiste, viața lui e una din cele mai trepidante, pentru locuitorii lui, țărani sau ingineri sau medici sau profesori e o mîndrie să se revendece de la universul lui și adevărul e că progresul lui material și spiritual, și ție chiar, e unul din cele mai semnificative pentru progresul țării întregi în epoca socialistă. Dar performanțele care au făcut ca puternica lui cooperativă și președintele ei să fie distinși cu titlul de Erou al Muncii Socialiste și ca înalte distincții să fie acordate de către șeful statului însuși chiar acolo, în sat, aceste performanțe s-au impus la capătul unei munci cu adevărat eroice, și mai ales străbătută de o mare, de o mistuitoare credință că ael sat de cîmpie poate să devină un autentic centru al lumii și pămînturilor bogate

bănățene și a și devenit. Ingerul Josu, președintele de azi al Cooperativei Topolovățul Mare, a fost în urmă cu două decenii un simplu șofer. Și iată că rămas aici în sat, departe de buzorul centru al tuturor justificărilor neputinței, el s-a realizat pe deplin, viața lui e o reușită model pentru lumea socialistă, nimic și nimeni nu l-a putut împiedica să fie inginerul doctor, erou al muncii socialiste, de azi. Condiția lui de viață, ea și a tovarășilor lui de muncă, ingineri sau medici sau țărani e una din cele mai demne și mai bogate; viața n-a fost niciodată pentru el monotonă la Topolo-

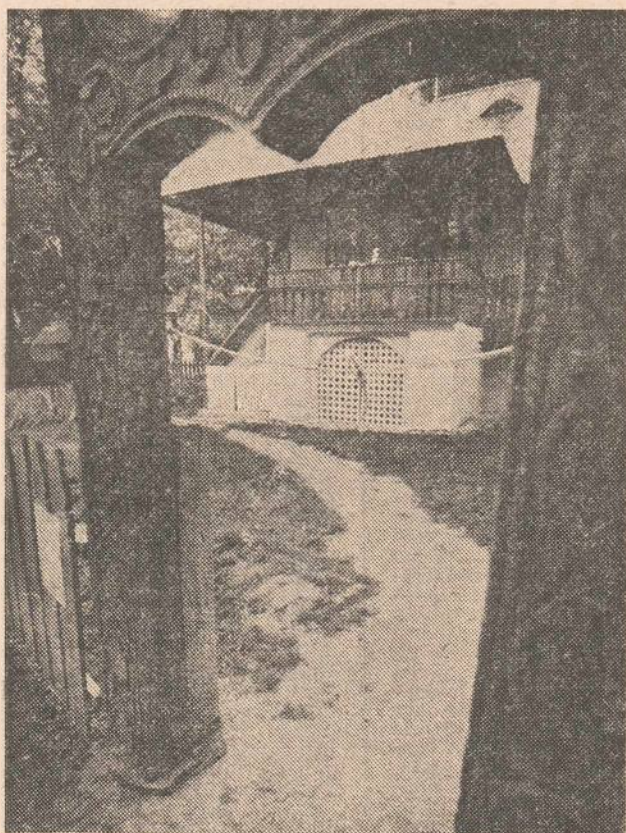
voșată ridicol de contactul viu, deschis, curajos, bărbătesc cu viața care, ca și noi, cei ce constituim universul ei, nu poate fi nici ea nici mai vie, nici mai bogată, nici mai interesantă decît sîntem noi înșine.

Poți să trăiești foarte bine în plin centrul unei mari capitale de județ și să te afli, de fapt, datorită concepției de viață care te diriguiește, la marginea cea mai margine a societății și să dormi pînă la sfîrșitul sfîrșitului fără nici un ideal decît al somnului lenez și poți să trăiești și să muncești la capătul țării și viața ta și munca ta să-ți dea satisfacția de a te afla cu adevărat în centrul lumii. Centrul adevărat este acela pe care îl construim noi înșine, cu idealurile noastre, cu speranțele noastre, în slujba cărora înțelegem să nu precupețim nimic cu pasiunea noastră pentru demnitatea condiției umane și pentru izbînda acestei demnități.

Vreau să vă spun, în încheierea acestor însemnări, că prima mea vizită la Topolovățul Mare, în sediul cooperativei agricole, în biroul inginerului Josu, în sala de consiliu a cooperativei, m-a emoționat și m-a făcut să mă simt foarte înțenit. Și veneam de la București, din centrul centrului, ca să zic așa, nu era prima dată cînd intram în biroul unui conducător de mare întreprindere de mult nu mă mai impresionau ranurile, și totuși la inginerul Josu, în birou, am fost emoționat. Mă aflam în fața unui om care nu numai că nu avea și care, sigur că nu a avut, niciodată, complexul sau prejudecata „centrului”, dar care era pe deplin conștient că munca lui și a tovarășilor lui îi dădeau dreptul să mă primească pe mine, un bueroștean, de la înălțimea acestei munci și a rezultatelor ei de excepție. Eram, într-adevăr, emoționat ca un provincial care vine la centru. Civilizația la care s-a ajuns în această comună de cîmpie, de la marginea țării, e mai mult decît convingătoare — e tulburătoare — pentru ideea că adevăratul centru se află acolo unde omul vrea și știe și e capabil să fie el centrul vieții. Iată și marea șansa pe care socialismul o oferă constructorilor lui.

DINU SARARU ■

• 312 monumente arhitectonice • Nevoia de manifestări • O expoziție •

O plimbare prin Muzeul satului, într-o dimineață de duminică de septembrie, când cad feeric și liliac bătrine frunze peste bătrine ulițe străjite de arbori bătrâni și de bătrine case-podoabe de artă, este o sărbătoare a spiritului. O sărbătoare este însuși acest sat-muzeu din inima Bucurestilor, care peste puțină vreme va implini o jumătate de veac. De aproape o jumătate de veac — înfloritor și măiestru veac! — stă teafăr aici, unde gândul lui Odobescu s-a împlinit prin opera tinerilor sociologi români condusi de Dimitrie Gusti, care certificau la modul major existența școlii sociologice de la București prin crearea acestui așezământ de etnografie și istorie socială unic în epocă, unic în lume. De aproape o jumătate de veac stă teafăr și neclintit sub ireparabila goană a timpului, ca o carte de căpâti, ca supremul certificat de noblete al ființei noastre, la fel de important, dacă și nu mai important decât Columna Traiană, Columna însemnând pentru noi obârșia, Muzeul satului însemnând dăinuirea. Marea, tulburătoarea noastră dăinuire în spațiul carpato-danubiano-pontic, adică actul nostru existențial, adică acea carte de căpâti, cu file de piatră, de lemn sau de lut, cu începuturi de rînd marcate prin monumente, prin majsuculele arhitectonice care se află aici cu sutele și care te încintă prin maiestruozitatea lor. Stă mindru și neclintit aici, în vecinătatea Arcului de Triumf, pe o axă ce taie în două inima Capitalei, deci a țării, pierzîndu-se în nesfîrșirile Cîmpiei Române, dînd seamă prezentului și viitorului despre statornicia noastră istorică, despre statornicia noastră de cuget și faptă. „Căci noi locului ne ținem, / Cum am fost așa rămînem“.

E prezentă aici, pe numai 10 hectare, toată țara cea veche de plugari și păstori. În mișcarea ei milenară, în brazdele pe care le-au tras transhumantele din Carpați la mare, acele măiestre punți care au dat neamului nostru unitatea de teritoriu și spirit. E o idee, observa cineva, care crește de la primul stîlp bătut în Maramureș, de la prîsna înaltă a casei de Neamț sau de Năsăud, pînă la acoperișul casei de cîmpie care repetă, în relieful său, amintirea muntelui de origine, dînd întregului unitatea de armonioasă ființă, de casă unică a unui întreg popor.

E cea mai mare expoziție etnografică națională deschisă publicului, și publicul, vizitatorul-pelerin al acestui altar de istorie și de artă, îi trece pragul cu emoția

săvîrșirii unui firesc act de închinare la trecutul de slavă al neamului. E un muzeu care-i pasionează pe mulți, numai străinii ce-i trec pragul ajung la peste 300 000 pe an!

Și azi, duminică 30 septembrie, muzeul e plin de lume. Mulți străini, veniți să petreacă o clipă de vesnicie între peretii prea grei de artă ai satului românesc. Cele 312 monumente arhitectonice în aer liber (42 tipuri de locuințe, reprezentînd toate zonele etnografice ale României, cum și alte instalații rustice: mori de vînt, pive, dirste etc.) sînt contemplate cu sfiala și cu emoția cu care contempli o casă-templu, un așezământ-sanctuar de artă. „Ca și cum inima nu ti-ar bate în piept / ci adînc sub pămînt, undeva“, cum zice Blaga.

Din păcate, doar vreo 14—15 din cele 312 monumente sînt deschise publicului, restul (un „rest“ care înseamnă exem-

de azi, și vom vedea îndată de ce), îi căutăm pe muzeograful de serviciu. O parte din ei sînt ocupați, îi conduc pe străinii care admiră muzeul pe toate gamele exclamatiilor, de la cele solemn-retinute (un grup numeros de nemți) la cele expansiv-gălăgioase (un grup numeros de ruși); ceilalți muzeografi nu-s de găsit. Cine dă explicații publicului? Ni se răspunde că, desigur, muzeograful, dar „numai cînd vizitatorii vin în grupuri mari“. Dar solitarii, cei veniți să vadă cit de frumos, de somptuos cad bătrînele frunze pe bătrînele ulițe, cei veniți să afle cum a izbutit acel Mogos din Gorj, în veacul trecut, sau moșeanul Cobuț, cu un veac înainte de el, să-și încheie casele ca pe niste corăbii, cu lemnul atît de viu și de faldic încît, își spui, acusi-acusi o să scoată muguri? Solitarii, care sînt cei mai mulți, căci satul-muzeu îndeamnă la reculegere, la visare, la reverie, ce nu se

giosi străini te-ai crede chiar într-un sanctuar. E liniște și fiindcă în duminica asta nu-i, ni se spune, „nici o manifestare“. Anii în sir ne-am obișnuit cu aceste „manifestări“, veritabile sărbători ale „Cîntării României“, ne-am obișnuit cu splendidele spectacole folclorice, oferite de țărani-artiști cum nu sînt alții, cu demonstrațiile artizanilor populari (olari, cojocari, țesători de covoare și scoarțe, sculptori în lemn etc.), cu expoziții-vitrine ale genului popular românesc strîngînd pe rafturile și sub cristalele lor capodopere de duh și mireasmă. Sînt, e drept, în pavilionul central, două expoziții: o frumoasă și bogată expoziție de artă populară și artizanat din Chile și o săracă și simplă expoziție românească despre „etno-ambientalul contemporan“. (Bine măcar că s-a renunțat, cel puțin deocamdată, la acea tristă experiență a „expozițiilor mixte“, făcute în colaborare cu reprezentanții artei zise „culte“, precum „Locul, fapta și metafora“, despre care am mai scris în „Flacăra“, și, mai recent, „Vatra“, aberante tradiției, străine sau chiar potrivnice culturii și artei rustice a românilor cu neavenite stridente „exotice“, ca să spunem numai atît, într-un peisaj care-i al nostru, care ni-l scump, care ne definește). Printr-o indiscreție a uneia dintre lucrătoarele de aici aflăm că anul acesta aile muzeului vor rămîne pustii, fără cîntăreți, dansatori, lăutari, rapsozi, fără mesterii ai lemnului, ai țesăturilor sau ai ceramicii. Să fie de vină vremea? Poate că după plecarea noastră (ora 18) în muzeu o fi început să ningă.

În rest, în muzeu era frumos, v-am spus ce frumos cădeau frunzele, poate că și fulgii care ne-au așteptat plecarea au fost frumoși (în locul asta nu se poate altfel, ce nu-i frumos rămîne la poartă), iar ochiul de fin și sensibil cristal al aparatului minuit de colegul nostru, artistul-fotograf Paul Agarici, un expert și un pasionat al frumosului din natură și viață, a fixat pentru dv. cîteva dintre scenele zilei și cîteva din acele monumente ale vechimii și dăinuiri noastre la care nu vom osteni să ne închinăm.

Am plecat în amurg, îngîmînd din Blaga: „Uite, e seară. / Sufletul satului filfite pe lingă noi, / ca un miros sfios de iarbă tăiată, / ca o cădere de fum din streșini de paie, / ca un joc de lezi pe morminte înalte“...

ILIE PURCARU ■
Fotografii de PAUL AGARICI ■

O duminică în Muzeul satului

plare dintre cele mai pretioase, precum casa din Moșeni Oașului, durată la 1780 din vreo 30 de tone de stejar falnic, ce vor fi fost tineri pe vremea descălecatelor, sau casa lui Mogos din Ceaurul Gorjului, și ea încheiată din birne, lucrată numai din bardă și cu podoabele mișalite cu răbdare de cariu, ori casa din Drăgușul Făgărașului, casă-cetate, cu prîsna înaltă pusă pe temelie de bolovani etc., etc.) e ferecat sub zăvoare grele. De ce?

O muzeograf e de părere că „e destul ce vedem“, că, zice dînsa, „casele sînt destul și pe dinafară“. De acord, dar uneori (e drept, mai rar) o casă poate să fie doar coaja oului, ascunzînd sufletul sau aurul gălbenușului. Inventarul muzeului numără peste 30 000 de obiecte-unicate de artă, unde să le vedem dacă nu în aceste case?

În lipsa directoarei Jana Negoită, plecată în Italia ca să împărtășească specialiștilor de acolo experiența satului-muzeu din București (experiența celor de ieri, a lui D. Gusti, a lui Victor Ion Popa, a lui Gh. Focșa ș.a., poate mai puțin a celor

practică „în colectiv“, se opresc la cele 14—15 case deschise și le iscodesc pe tovarășele care crosotează în pragul lor (muzeografe, ghizi, paznici?) despre una-alta. Ne oprim și noi la o casă, cea din Goicea Mare, județul Dolj (secolul XIX), cercetăm frumosul interior și-i punem tovarășei care-o veghează cea mai simplă întrebare cu putință: „Cînd a fost adusă în muzeu casa asta?“ Răspuns: „Nu știu“. Întrebare: „Ulciorul pe care l-am văzut înăuntru, pe o masă, nu pare din Dolj, n-o fi cumva din Olt?“ Răspuns: „Nu știu“. Poate că-i doar o întâmplare, ne spunem, și ne oprim la casa din Sant, satul „grăniceresc“ al Năsăudului, în pragul căreia o fată cu ecuson pe piept discută volubil, rîzînd, cu un frumuseț tinăr blond. Repetăm întrebarea dintîi, primim următorul răspuns: „Nu știu, poate prin 1930. Sau prin '31. Sau prin '32—'33“. Inutil să mai cerem alte detalii.

E liniște în Muzeul satului, o dulce și parfumată liniște de sfîrșit de toamnă, de n-ar fi cei cîțiva prea expansivi și gălă-

Lichidarea subdezvoltării, cerință fundamentală a progresului popoarelor

UNIVERS

● O excepțională premieră chirurgicală ● Spaniolii așa cum sînt ●

Poziția României, concepția și aprecierile președintelui Nicolae Ceaușescu, privind asigurarea păcii, realizarea dezarmării, destinderii și cooperării internaționale

Poziția României, concepția și aprecierile președintelui Nicolae Ceaușescu privind asigurarea păcii, realizarea dezarmării, destinderii și cooperării internaționale este un document de mare însemnătate prezentat de ministrul român al Afacerilor Externe în ședința plenară din ziua de 28 septembrie a celei de-a XXXIX-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite și se bazează de un vast interes din partea lumii politice internaționale. Expunerea, de mare forță sugestivă și pregnanță, primitivă cu un real interes se constituie într-o adevărată cheie pentru crearea unui climat pașnic, pentru pacea lumii. Reprezentând concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, Poziția României demonstrează o dată mai mult consecvența politicii sale externe, spiritul creator, de inițiativă, temeinicia soluțiilor propuse, expresie a unui profund umanism ce animă întreaga politică a țării noastre. Prin Poziția României, concepția și aprecierile președintelui Nicolae Ceaușescu privind asigurarea păcii, realizarea dezarmării, destinderii și cooperării internaționale, țara noastră propune lumii un model de dezlegare a celor mai complexe situații, un mod de conviețuire între popoare, pentru triumful păcii și înțelegerii pe planetă. Iată principalele puncte din Poziția României la Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite.

*) România consideră că trebuie să se pună capăt neîntirziat procesului de amplasare a rachetelor nucleare în Europa și contramăsurilor anunțate de Uniunea Sovietică. Intrucât instalarea armelor de mare forță destructivă pe continentul european este un fapt care privește toate popoarele Europei, este necesar ca toate statele continentului să participe creator, activ la realizarea acestor acorduri și înțelegeri privind eliminarea rachetelor de pe continentul nostru.

*) Țara noastră și președintele ei, pronunțându-se ferm pentru stoparea cursei înarmărilor, în primul rînd a celor nucleare, consideră că se impun multiple măsuri, inclusiv realizarea unei coteluri în mersul negocierilor pentru dezarmare, aflate de mai mulți ani într-o stare de totală stagnare. De aici derivă necesitatea ca U.R.S.S. și S.U.A. să reia tratativele

în domeniile armamentelor nucleare și să ajungă la o conferință cu participarea tuturor statelor posesoare de asemenea armamente, în vederea opririi producerii de noi arme nucleare, a trecerii la reducerea treptată, pînă la eliminarea completă a acestora. De asemenea, România consideră că trebuie să se intensifice negocierile pentru ajungerea neîntirziată la un acord general acceptabil privind interzicerea și distrugerea armelor chimice.

*) Realizarea unei Europe unite, fără arme nucleare, un continent al păcii și colaborării între toate statele, indiferent de orînduire socială trebuie să constituie țelul tuturor concluzărilor între delegațiile participante la Conferința de pace de la Stockholm în așa fel încît să se ajungă neîntirziat la întărirea încrederii și securității în Europa. De asemenea președintele Nicolae Ceaușescu apreciază că tratativele de la Viena, privind reducerea armamentelor și trupelor în centrul Europei, după cum se pronunță pentru dezvoltarea colaborării cu toate statele din Balcani și transformarea acestei regiuni într-o zonă fără arme nucleare și fără baze militare străine.

*) România consideră că sînt necesare negocieri serioase pentru încetarea competiției militare de înarmare în spațiul extraterestru, pentru respectarea strictă, de către toate statele a obligațiilor asumate în baza acordurilor internaționale în vigoare, pentru folosirea spațiului extraatmosferic în scopuri exclusiv pașnice, în interesul întregii umanității.

*) În fața reprezentanților tuturor țărilor lumii, România a afirmat, cum a făcut-o de atîtea ori, prin glasul președintelui ei, că Organizația Națiunilor Unite trebuie să acționeze cu cea mai mare răspundere pentru încetarea conflictelor militare și pentru soluționarea tuturor problemelor litigioase dintre state numai pe calea tratativelor și a altor metode de reglementare pașnică, pe baza principiilor fundamentale ale dreptului internațional.

*) În domeniul problemelor economice internaționale, România propune ca eforturile să fie concentrate în direcția găsirii căilor pentru angajarea unor tratative reale, în cadrul O.N.U., între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare,

în scopul depășirii crizei economice mondiale și rezolvării echitabile a problemelor subdezvoltării.

*) În vederea instaurării unei noi ordini internaționale, România consideră necesară lansarea unor negocieri globale, într-un comitet special, după experiența Conferinței privind dreptul mării, fie în cadrul unei Conferințe O.N.U. cu participarea tuturor statelor în vederea elaborării unui Program de măsuri pentru ajutorarea țărilor în curs de dezvoltare precum și a unui Tratat general privind noile principii ale relațiilor economice internaționale. În mod deosebit se impune găsirea unei soluții radicale, globale, în problema datoriilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare precum și reevalonarea generală a datoriilor acestora pe o perioadă mai lungă, cu o dobîndă redusă sau chiar fără dobîndă.

*) În concepția României se impune o reorganizare a sistemului monetar internațional pe baze noi, echitabile, precum și asigurarea unui cadru larg, neîngrădit țărilor în curs de dezvoltare la cuceririle științei și tehnologiei moderne și a unui transfer substanțial de tehnologie către aceste țări, care să corespundă nevoilor lor specifice de dezvoltare. Se impune impulsivitatea în cadrul U.N.C.T.A.D. a negocierilor inițiate în vederea elaborării și adoptării codului de conduită privind transferul de tehnologie.

*) În cadrul efortului de restructurare a relațiilor economice internaționale și de instaurare a unei noi ordini economice internaționale, un rol deosebit de important revine extinderii și adîncirii cooperării economice între țările în curs de dezvoltare, întărirea solidarității și unității lor. În acest sens, România se pronunță pentru organizarea unei conferințe la nivel înalt a acestor țări, în vederea stabilirii unei strategii comune pentru negocierile cu țările dezvoltate.

*) Marcarea în 1985 a Anului Internațional al tineretului sub deviza **Participare, dezvoltare, pace** este o expresie a înaltei responsabilități cu care este investită în această privință, tinăra generație, menită să aducă o contribuție de mare importanță la dezvoltarea economico-socială a fiecărei țări.

De pe toate meridianele

Juan și Maria

Publicația madrileană **Cambio-16** publică unele date mai puțin știute despre spanioli. Astfel, un sfert din populația masculină a Spaniei poartă numele de Juan (adică, pe românește, Ion) sau Jose (Iosif) și, în mod corespunzător, 25 la sută dintre femei se numesc Maria sau Carmen. Jumătate dintre spanioli sînt de statură mijlocie, 23 la sută sînt înalți și numai 22 la sută sînt scunzi. Contrar legendei care circulă în Europa referitor la culoarea neagră a ochilor spaniolilor, lucrurile se prezintă, în realitate, astfel: 5 la sută au ochii verzi, 6 la sută — vi-neți, 9 la sută — albaștri, 62 la sută — căprui, și doar 18 la sută negri. Cei 38 de milioane de locuitori ai Spaniei sînt răspîndiți foarte inegal în țară: de la 10 locuitori pe kilometru pătrat în Sorla și în alte regiuni, la 597 în zona Barcelonei și la 20 000 în Santa Coloma de Gramanet. În capitală densitatea este de 5 250 de locuitori pe kilometru pătrat, iar pe întreaga Spanie — care este una dintre țările vest-europene cele mai slab populate — 75 de locuitori pe kilometru pătrat.

Transplant de piele „cultivată”

În cazul unor arsuri sau al altor afecțiuni pe porțiuni mari ale pielii, se procedează de obicei la transplant de piele, luată fie din zonele rămase intacte ale accidentatului, fie de la o altă persoană. Acest procedeu ridică însă probleme foarte greu de rezolvat dacă distrugerea pielii s-a produs pe o mare parte, de mai bine de 50 la sută, din suprafața corpului. În această situație este clar că nu se mai poate lua pielea de la același individ (care și așa a rămas cu foarte puțină), iar pielea de la alții, pe lingă că e greu de obținut, se întimplă să fie și respinsă de organismul bolnavului. Din aceste motive s-au căutat soluții noi. Și iată că deja s-au obținut rezultate promițătoare. După cum citim în **International Herald Tribune**, recent, într-o clinică din Boston, au fost salvați doi copii, în vîrstă de 6 și respectiv 7 ani, cărora le arseseră 97 la sută din piele, prin metoda implantării de țesut epitelial „cultivat”. Tehnica aceasta consistă în recoltarea unei bucăți foarte mici de piele de la cel accidentat și în mărirea suprafeței ei, mai întîi în eprubetă, pe urmă pe benzi de tifon. În cazul celor doi copii, s-au recoltat de la subsoară și din partea de jos a abdomenului 2 centimetri pătrați de piele care a fost pusă la „crescut”, proces ce a durat cîteva săptămîni. Evident, a trebuit ca medicii să rezolve problema menținerii în viață a copiilor, fără involucș epitelial, pe toată această durată. În cele din urmă au fost obținute două bucăți mari de piele, fiecare în suprafață de 0,8 metri pătrați, care au fost implantate copiilor. În noua piele nu s-au format glande sudoripare sau rădăcini ale firelor de păr, dar, după părerea specialiștilor, aceasta nu constituie o problemă. Pe corpul micilor pacienți au început deja să se formeze cicatrice, procesul de vindecare se desfășoară normal. Premiera chirurgicală de la Boston înseamnă, fără îndoială, un succes de seamă. Medicii se referă însă la această realizare cu o necesară și firească prudență, considerînd că, înainte de a fi validată, metoda trebuie verificată pe un număr mare de pacienți.

ION CODRU ■

Unul dintre romancierii britanici cei mai citiți astăzi în toate țările globului este, desigur, Graham Greene. Recent el a acordat un interviu postului de televiziune BBC, prilej cu care a apreciat că ar fi o lipsă de modestie să se includă printre cei mai mari scriitori ai lumii. „Cred că sînt unul dintre cei buni, dar adjectivul mare este prea tare. Dacă te gîndesti la Balzac, Tolstoi sau Dickens, nici unul dintre autorii contemporani nu cred că pot pretinde că au statura lor. Desigur, am reușit să elaborez o serie de scrieri bune. Măreția unui om al condeiului constă în profunzimea caracterizărilor sale, talentul său narativ și genul său propriu de mesaj cu valențe universale”, a adăugat el. G. Greene, care trăiește în Franța și va implini curînd 80 de ani, a scris 23 de romane și a fost propus de cîteva ori pentru Premiul Nobel. Dintre cărțile sale de succes amintim: „Americanul liniștit”; „Omul nostru din

Havana”. „Comedianții”. În curînd va fi publicată o nouă carte a sa: „Cunosțință cu generalul” în care vorbește despre fostul președinte al statului Panama, Omar Torrijos, care a încetat din viață într-un

Modestia lui Graham Greene

misterios accident de avion, în 1981. „L-am iubit pe acest om și cred că și el mă simpatiza”, a declarat Greene. „A fost un om remarcabil care avea o influență enormă asupra Americii Centrale. Era un

visător, un visător romantic care se gîndea la America Centrală ca un adevărat social-democrat”. Cu privire la experiența sa de viață, Greene a spus: „Cînd mă uit în urmă mi se pare că am fost în prea multe locuri și am călătorit prea mult, avînd, într-un fel, prea multe experiențe”. Și a adăugat: „Cred că pentru o viață fericită trebuie să ai, probabil, mai puține experiențe și poate mai profunde”. Deși a înfruntat întotdeauna cu plăcere riscul, el s-a hotărît recent să nu se reîntoarcă în Irlanda de Nord deoarece acolo există un climat de violență și este „prea bătrîn să fie ucis”. „Moartea este suficient de aproape de mine. De ce să o grăbesc?”, a relevat scriitorul care, în pofida modestiei sale, se numără printre marii autori ai acestui secol.

ROMEO NĂDAȘAN ■

Roza vinturilor

Poeți din R. F. Germania

MARGOT SCHARPENBERG

Tcamna

Incendiatorul timpului.
Un trandafir aruncat în chip de
chibrit.
Acum luminează noaptea întreagă,
foc în vetre deschise,
cu ele
au început să ardă și casele.
În chip de fum
mi se îndepărtează vara în zbor,

GUNTER BRUNO FUCHS

Desen de copil

Cerul e un om de zăpadă, bătrîn.
Pe fața lui
se ghemuiesc acoperișuri și
hornuri.
Plînge.
Lacrimile lui sînt un acoperiș
imens.
Mai mare decît toate acoperișurile
laolaltă.
Sub lacrimile sale
mă pot plimba.

GUNTER GRASS

Stadion nocturn

Domol urca mingea pe cer.
Acum se vede că tribuna e plină.
Poetul stătea retras în poartă,
și totuși, arbitru fluiera: oisaid.

ERNST MEISTER

Pe mare
un riset, ei au prins
peștele, care cuvîntă.
Dar el spune
ceea ce fiecare crede.

În românește de
PETRE STOICA ■

Lumea se amuză

După FÜR DICH — R.D.G.

„Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face“

● Un turneu select ● Plus la inventar ● Mașini abandonate ●

Un turneu la 25 de ani

Cu ocazia aniversării a 175 de ani de existență, Federația elvețiană a reluat ideea transunerii în practică a selectului turneu internațional de mari maștri de la Zürich. Primul turneu de acest fel s-a desfășurat între 14-28 iulie, fiind câștigat de genialul Alexandr Alehin cu 13 puncte din 15 posibile. Au urmat campioni de răsunet ai șahului modern: 2-3. Flohr și Euwe 12 p., 4. Bogoliubov 11,5, 5. Iascek (care a participat după o întrerupere de 9 ani) 10 p., 6. Nimzowitsch 9 p. s.a. Cel de-al doilea turneu a avut loc după 25 de ani între 19 mai-8 iunie 1959 și a revenit inegalabilului Mihail Tal. La acest turneu s-a lansat pe plan internațional Bobby Fischer (la numai 16 ani), ocupant al locului 3-4 alături de Paul Keres, realizând doar un punct mai puțin decât câștigătorul întrecerii.

Cel de-al treilea turneu, super-turneu de mari maștri de anul acesta, a reunit elita șahului mondial într-o competiție sistem elvețian cu număr fix de participanți: 22 (dintre care 18 mari maștri). Având în vedere disputarea meciului pentru titlul mondial, este pentru prima dată când lipsesc campionul mondial și șalangerul său. Prezent la startul întrecerii, Florin Gheorghiu a demonstrat încă din prima rundă o formă sportivă excelentă. În final, clasat pe locul doi la egalitate de puncte, marele maestru român a realizat 5,5 puncte în 9 runde, fiind la un moment dat aproape de victoria în turneu. În prima partidă, Fl. Gheorghiu a dispus de Züger, în runda a doua a scăpat numai prin imprudență victoria la marele maestru spaniol Bellon, care s-a salvat cu remiza în extremis printr-o inventivă jertfă de turn. În runda a treia, Dückstein a reușit să așeze pe tablă o poziție de remiză. În runda a patra, în timp ce Fl. Gheorghiu susținea o partidă maraton, încheiată după mai multe întreruperi la mutarea 90 prin remiză în fața lui Ekström, fostul campion mondial Boris Spasski era învins de Dückstein (care pînă la sfîrșitul turneului n-a mai realizat nici un punct, parcă epuizat de acest debut excelent!) În runda a cincea și a șasea, având albele de două ori la rînd, Florin Gheorghiu și-a surprins adversarii, renunțînd la vechile sale sisteme și jucînd prima mutare 1.e4. Aceasta reprezintă o schimbare cu motivație psihologică a reperului de deschideri și o revenire la pasiunea anilor de debut în șah a marelui maestru român. În Apărarea spaniolă, Fl. Gheorghiu a purtat un duel teoretic cu marii maștri Sosonko și Hort, care au reușit să egaleze pozițiile, partidele încheindu-se remiză sub 30 de mutări. Cu negrele, în runda a șaptea, jucătorul român a obținut în fața marelui maestru Kindermann un avantaj decisiv. În criză de timp, a dat șanse adversarului neacceptînd un sacrificiu de cal, poziția devenind neclară, dar după operarea unor schimburi de piese, în final Florin și-a depășit adversarul, înregistrînd a doua victorie din turneu. Partida cu marea

Omul—interioare de conștiință

O capitală a filmului pentru copii

Imagina reținută de memoria mea afectivă — o Moldovă blîndă, gravă, mănoasă — a fost înlocuită de explozia celei mai pure bucurii. Am fost trei zile oaspetele Festivalului filmului pentru copii, ediția a II-a, Piatra Neamț. Aici, în lumina blîndă a soarelui de toamnă de sub Ceahlău, ei sînt totul. „Ei” sînt copiii. Ei, adică, ei — copiii, sînt juriu și spectatori, sînt gazde și creatori. Sigur, sînt lîngă ei și oameni mari, cum îi desemna Saint-Exupéry, dar par rătăciți, sau, cînd au reușit să se integreze ritmului și atmosferei, sînt ei cei mai fericiți.

Nevoia de a exista a filmului pentru copii, nevoia de a țese de sub zodia hazarului și a autorității întimplătoare i s-au alăturat eforturile conjugate ale inimoșilor moldoveni și, „last but not least”, nevoia întoarcerii acasă a altui moldovean, de felul lui din Piatra Neamț, regizorul Gheorghe Naghi, sufletul acestui festival.

A fost un maraton, această a II-a ediție. Încercați, măcar o dată, să alergați alături de un copil, chiar dacă n-are viteză mai mare, e epuizant. Aici, în cadrul numeroaselor întîlniri, dezbateri, chiar discuții spontane în fața cinematografelor unde copiii opreau eroii îndrăgiți, încercam sentimente noi: „Care serial vă place mai mult?”, adică întrebări de genul „pe cine iubești mai mult, pe tata sau pe mama” puse de diferiți producători, evident întrebînd de filme, au primit răspunsuri categorice. În astfel de situații copiii nu sînt nici politicoși, nici descendenți. Răspunsurile lor ar fi trebuit să-i pună pe mulți pe gînduri. La fel ca și palmaresul juriului lor, pentru că alături de juriul „de oameni mari” a existat și un juriu al copiilor pionieri din Piatra Neamț, care și-a desemnat cu siguranță preferințele, în uralele de bucurie ale sălii arhipele.

Ar fi trebuit să se găsească în sală directorii caselor de filme — din numărul căroră, paradoxal, lipsește tocmai o casă de filme pentru copii — ar fi trebuit să fie și cei ce acordă „calificative” pentru că, exceptînd vedeta internațională de mare prestigiu care este regizoarea Elisabeta Bostan și zelul neobosit cu care a reușit să se impună Gh. Naghi, toți ceilalți regizori care se hazardază în zona filmului pentru copii sînt priviți cu o condescendență foarte apropiată de milă, ca și cum ai vedea o balerină, fostă solistă a operii, într-un spectacol de bar.

E timpul să se schimbe o mentalitate, e timpul să ne revizuim optica asupra rosturilor și sensurilor creației cinematografice. Copiii nu au nevoie de filme făcute oricum, de cei ce în lipsă de altceva fac și film pentru copii. De ce nu s-ar înființa o casă de filme pentru copii aici, la Piatra Neamț, cu sprijinul organelor locale și — evident — cu sprijinul forțelor creatoare ale copiilor. Ar fi un laborator de front. O casă de filme în marș. Posibilitățile ei sînt imense ca mijloace și disponibilități, dar și ca teren de acțiune: educația copiilor prin artă, educația patriotică, educația civică, educația morală.

Festivalul filmului de la Piatra Neamț are șansele de a deveni o manifestare continentală, unul din centrele filmului pentru copii. E nevoie, sub semnul eficienței, să fie invitați directorii altor festivaluri de film din lume, astfel cum vrem să le arătăm toată bogăția noastră de suflet? Și iată că m-am întors într-un București năpădit de ceferi și ploaie, cu sufletul încărcat de soarele acestei idei: Piatra Neamț, o capitală a filmului pentru copii.

NICOLAE CRISTACHE ■

maestru englez Jonathan Nunn avea o dublă miză: revanșa pentru victoria acestuia din turneul de la Hamburg (și din partida directă), precum și ambiția locului întîi în turneul de la Zürich. Marele maestru român a obținut pentru un scurt moment avantaj, dar apoi în criză de timp, după o mare luptă, cei doi adversari au căzut de acord asupra remizei. În final de competiție Florin Gheorghiu a încercat alături de Boris Spasski și Victor Korcinoi să urmărească pe J. Nunn în cursa pentru locul unu. Deși avea avantaj de timp și de spațiu, campionul nostru nu a reușit să obțină victoria împotriva lui V. Korcinoi. S-a jucat Apărarea Grünfeld pe scheletul partidei Gheorghiu-Jan-sa, disputată la zonalul de la Vargșovia din anul 1979. V. Korcinoi a ales un plan de apărare mult mai bun după mutarea a 20-a. Deși mai avea numai 8 minute pe ceas, Korcinoi nu a scăpat șansa dată de adversar și, printr-un sacrificiu tactic, și-a asigurat șah etern. Dacă Florin Gheorghiu ar fi ales continuarea normală și nu una violentă, de câștig spectaculos,

probabil că întreruperea partidei i-ar fi putut da șanse în egalarea punctajului lui Nunn. Clasamentul final: 1. Nunn 6 p., (+3, =6, -0), 2-6. Gheorghiu (+2, =7, -0), Korcinoi, Spasski, Seirawan, Bellon, 7-9. Sosonko, Kindermann, Hort 5p. etc.

Cele două mari maștre, Pia Cramling, deținătoarea Trofeului „Oscar” pe anul acesta, și Tatiana Lemačko, au avut o bună comportare doar în prima jumătate a turneului. Pia Cramling a avut un debut bun fiind printre fruntașii clasamentului, dar după înfrîngerea suferită la Keller, la care a pierdut în mijlocul partidei o piesă pe nimic, nu a mai reușit să-și revină, realizînd un loc modest. De reținut este că jucătorul Dieter Keller este cel care cu 25 de ani în urmă l-a învins pe Bobby Fischer!

Jocul cel mai pasiv din turneu, dar cu cele mai bune rezultate, l-a avut B. Spasski, cea mai bună partidă a turneului a fost atribuită lui Seirawan, iar cel mai norocos realizator a puncte întregi în poziții inferioare a fost Korcinoi.

MARGARETA MUREȘAN ■

Dincolo de aparențe

...după inventar

Întîlnim cu privirea, cel puțin o dată pe an, o anume inscripție agătată, prin interior, de usa „închisă” a oricărui magazin. Fie că ne stîrneste, instantaneu, un reproș intim — „Toamnă acum s-au răsit!” fie că nu-i acordăm atenție... Rar, foarte rar chiar, noi, cei care n-avem tîngînță cu noțiunile de „gestiune” și „inventar” ne dăm seama de semnificația acestora, de implicațiile lor socio-moral-economice...

Se întîmplă uneori, din păcate, ca un inventar periodic (obisnuit) și mai ales unul anticipat să provoace stupeoare: „Cum?! La o unitate atât de modestă, într-un interval așa de scurt, o pagubă atât de mare?!”

Da, atunci se comentează în fel și chip, se fac supoziii, se dau verdicte... Dar despre inventarele „fără surprize” merită, oare, să discutăm?

Desigur, părerile ar putea fi împărțite: „Ce rost are să comentăm situații normale?” „Este însă chiar așa de simplu să gospodărești o gestiune de milioane?”

„O afirmare elogioasă din partea unui ofiter de miliție economică la adresa unui gestionar sau a altui lucrător din comerț,

ar putea să pară cuiva riscantă, subiectivă — îmi spunea recent maiorul Florian Roșu, din Miliția municipiului Oradea, ale cărui preocupări profesionale vizează prevenirea și combaterea faptelor infracționale din unitățile industriale usoare și comerciale din localitate. Eu însă pot să spun cu toată încrederea și satisfacția că există gestionari și vinzători din comerț care își îndeplinesc atribuțiile cu o conștiinciozitate demnă de admirație... As argumenta această apreciere în primul rînd cu rezultatul inventarelor periodice din ultimul an, ca și din anii anteriori. Cînd inventarierea unei gestiuni se face corect și cu competența necesară, rezultatul va reflecta întotdeauna realitatea...”

Aveam să aflu, apoi, că, spre pildă, Magazinul de prezentare și desfacere al Întreprinderii „Miorita” din Oradea, magazin cu un fond anual de marfă de circa 10 milioane lei, cu regim de „autoservire”, gestionat de mai multi ani de către Magda Buhazi, a înregistrat la ultimul inventar un... minus de cîteva sute de lei, oricum, mult sub limita riscului comercial prevăzut pentru o unitate cu asemenea specific. De asemenea, Magazinul de prezentare și desfacere al Întreprinderii „Crisul”, cu un fond anual de marfă de circa 4 milioane lei, gestionat de Maria Chirvasi, ajutată de Elisabeta Chis, a înregistrat la ultimul inventar un... plus de 128 lei, iar Magazinul „Ovex” al Întreprinderii de blănuri „1 Mai”, cu un fond anual de marfă de zeci de milioane lei, gestionat încă din 1972 de Simion Pugna,

a înregistrat la ultimul inventar un... plus de 112 lei.

Pentru corectitudinea și dăruirea cu care își face datoria de peste 25 de ani în aprovizionarea locuitorilor din cartierul „Nufărul”, gestionara unității I.L.F. nr. 47, comunistă Maria Popa a fost distinsă anul acesta cu medalia jubiliară „Cea de-a 40-a aniversare a revoluției de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă” — mi-a relatat, la rîndul său, ofiterul de miliție Petre Secară.

Să adăugăm că asemenea rezultate remarcabile în buna gospodărire a avutului obște, bazate pe corectitudinea, hărnicia, priceperea și răspunderea celor care îndeplinesc astfel de atribuții, reflectă pregnant și preocuparea celor care știu să selecționeze și să numească în asemenea funcții oameni cu o conduită ireproșabilă, îi controlează și îndrumă cu grijă, îi educă permanent în spiritul cinstei, vigilenței și demnității — cum o fac, cu prisosință, după cum aveam să constat și o demonstrează și cele afirmate în aceste rînduri — cadrele din conducerea întreprinderilor tutelare, ca de pildă directorul Dumitru Stoian de la „Crisul” sau directorul Adalbert Cotuna de la „1 Mai”, ca să ne oprim doar la aceste exemple de atitudine responsabilă pentru apărarea fermă a avutului obște, pentru prevenirea unor consecințe nedorite, atât în întreprinderile pe care le conduc, cât și în viața celor care alcătuiesc colectivele respective.

MIHAI GROZAVU ■

Cronica șoselei

Șoseaua e a noastră, a tuturor

Intelecțiunea populară o regăsim, printre altele, sintetizată și în zicătoarea „Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face”. Cît de multă aplicare au aceste cuvinte, aparent arhaice, în circulația modernă! Forme concrete pentru a demonstra acest lucru sînt cu sutele. La volanul unei mașini, ultimul strigăt, un tînar imberb, care se dă mare atît față de fetiscana de pe locul din dreapta lui, cît și față de publicul care, cu umbrela în mînă, se fereste și de ploaia care nu conține și de bălțile care au apărut „ca ciupercile după ploaie”. Cel de la volan parcă dinadins caută niste suprafețe mai mari și mai adînci de apă, în apropierea rîgolei, prin care se avîntă stropind oamenii ce asteaptă în stații, cu mai multă sau mai puțină pacientă, mijloacele de transport în comun. A reușit să-i facă, cum se spune, ciuculete, să-i improaste cu apa amestecată cu noroi. „În zilele următoare are Nufărul treabă, nu glumă, își face planul”, se adresează tînarul rîzînd spre cocheta lui insolitoare. „Ha, ha, ha, ce nostim”, răspunde gîscuța sulemenită. Indignare, sudămi, referiri la primii 7 ani de viață ai celui de la volan etc. I-ar fi plăcut tînarului cu mustăcioară să se aplece printre cei cu hainele garnisite cu jetul de apă cenusie? În afară de lipsa de educație și respect față de semenii lui, tînarul a dovedit și o crasă imprudență, deoarece se putea alege cu un derapaj avînd urmări dintre cele mai imprevizibile. Bineînțeles că asemenea atitudine, frizînd cel mai elementar bun-simț, n-are nimic comun cu conduita preventivă.

Locuiești pe o stradă intens circulată. După o zi de muncă, te odihnești lecturînd o carte interesantă ori gîndindu-te la ce vei face miine la uzină, la facultate, la școală ori veghezi la căpătîiul copilului bolnav. Deodată, tresari neliniștit și tu și copilul, iar timpanele îți sînt supuse asaltului decibelilor provenind de la claxonul unei mașini, al cărei pilot a ținut să-și monteze o asemenea instalație diabolică, de natură a scula și mortii. Soferul cu mustată stufoasă, amuzat de saltul pietonului aflat pe zebra, care a sărit ca ars, s-ar simți el, oare, tot atît de satisfăcut, aflîndu-se în postura trecătorului speriat ori a părintelui de la etajul trei, îngrijorat de boala copilului?

La orice oră din zi, jetul de fum înecăcios, emanat de esapamentele unor mașini, care reduce cîteodată vizibilitatea la zero, și-i face pe trecători să-și ducă brîta la ochi, la nas și la gură, e tot formă de bătărie, de primitivism, de lipsă de educație. Te-ai gîndit, tu, soferule, care ai o mașină la fel de neingrijită, de sleampătă ca tine, la cei bolnavi de bronșită, de astm, la bătrîni, la copii, a căror paloare arată suferințe de pe urma poluării chimice în exces? Ți-ar face plăcere ca mergînd, indiferent unde, la serviciu, la plimbare, să recepționezi în plin obraz un jet de fum, la fel de înecăcios și neplăcut, asemănător celui pe care l-ai expedit cu nonsalanță semenilor tăi? De bună seamă că nu!

Într-o duminică dimineată, un sofer amator, foarte grijuliu, își făcea toaleta mașinii, proaspăt iese de pe porțile uzinei. „Azi îi fac primul schimb de ulei. Am adus-o aici, mai departe de blocul meu, să nu-și ducă vecinii mei uleiul pe covoarele din apartamentele lor. Stîl, noi toți din bloc avem case proprietate personală”. „Cu alte cuvinte, noi cei care stăm ceva mai departe putem derapa pe uleiul deversat de mașina dv., putem călca în el, că nu-i bai?!”

Vai, ce mîtră ar face proprietarul cochetei Dacii, dacă ar „călca” cu pneurile într-o asemenea baltă de ulei și de acolo, derapînd, ar ajunge în vreun pom!

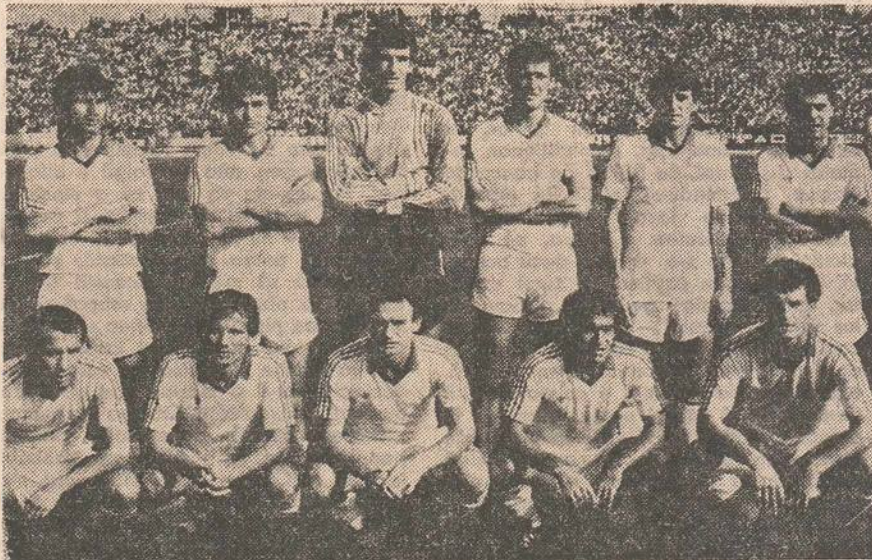
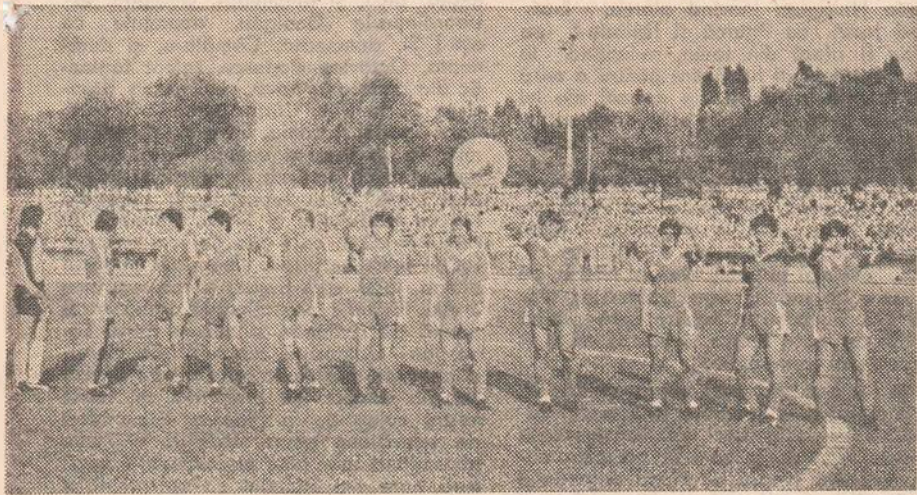
S-a ajuns la concluzia că agresivitate în circulație o dovedesc nu numai cei care apasă responsabil pe accelerație ori se angajează în depășiri riscante, ci și acei care seamănă pe drum fel de fel de obiecte: pictoarea care le-au suplinit lipsa de cunoștințe la pornirea de pe loc, lăzi, cutii devenite necrebuinoase și aruncate din mașini pe asfaltul drumului, precum și cei care abandonează în cele mai periculoase locuri: virfuri de pantă, curbe, cei 80 000 de lei sau, mai mult, sub forma mașinilor care, după ce le curată și le lustruiesc de nu știu cîte ori pe zi, paradoxal, le părăsesc cu neglijență, ca pe niste zdrente oarecare. Toate acestea se transformă, mai cu seamă noaptea, pe ceată, în cele mai periculoase obstacole ce pot cu usurință semăna moarte, suferință. Cel puțin pe cel ce depășește agresiv și vezi, te poți feri de el, dar de limuzina lăsată în curba ac de pâr, cum să te mai ferești?

VICTOR BEDA ■

Două echipe românești continuă lupta în cupele europene

SPORT,

● BRAVO DINAMO! BRAVO UNIVERSITATEA! ●

De la trimisul nostru special la Nicosia

Totul așa cum era de așteptat

Nicosia, prin telefon de la trimisul special: Cam 25 de minute s-au scurs de la golul lui Mavris care însemna 2-0 pentru Omonia până la golul lui Movilă, gol care a confirmat calificarea echipei Dinamo și ne-a făcut să respirăm ușurați.

Meciul a avut de toate. Cu două zile înainte nu se mai găsea nici un bilet, iar gazdele afixau un optimism care te pune pe gânduri. Meciul a început într-un vacuum de necredință, la o temperatură de 22 de grade, după ce în timpul zilei, la prinz, fuseseră 34 de grade. Prima repriză a fost lipsită de istorie. Dinamo reușind să-și impună jocul după câteva faze mai fierbinți ale gazdelor. Cursele lui Orac și Tălnar precum și jocul bun al lui Suciu îi fac pe cei de la Omonia să fie mai prudenți și să nu se hazardeze în atacuri în trombă. Dar a venit repriza a doua, când la zece minute de la reluare fotbalistii ciprioți deschid scorul printr-o minge lucrată de Kand-

lor și finalizată de Jevizov. Imediat după aceasta, Augustin ratează egalarea pentru ca Mavris, cel mai bun jucător al Omoniei, să ridice scorul la 2-0. Din acest moment nimeni nu mai leagă mare lucru și al treilea gol, care le putea lua o calificare, le-a turnat parcă plumb în picioare. Mai sînt 25 de minute și tot mai sperăm într-un gol care nu era imposibil de realizat și care nu era nici măcar împotriva cursului jocului, un gol care să ne readucă încrederea. Urmează acel minut 86 cînd Movilă, care nu s-a văzut tot meciul, își răscumpără toate păcatele și înscrie după ce aleargă jumătate de teren cu mingea la picior și cu un adversar în spate. A fost cea mai grea jumătate de oră a returului, o jumătate de oră care ne-a creat destule emoții, în ciuda celui 4-1 de la București care, iată, a dovedit că nu era suficient. Felicitînd echipa Dinamo și pe antrenorul ei, Cornel Dinu, care a știut s-o aducă în acest tur II la numai cîteva luni de cînd a preluat-o ne exprimăm bucuria de a fi fost martorii unui prim pas din repetarea performanței de anul trecut. La ora cînd începuse meciul, aflasem că Steaua fusese eliminată, iar Craiova se afla în turul II. Dinamoviștii s-au străduit și au reușit să ridice procentul echipelor românești calificate în cupele europene. La Nicosia fotbalul nostru a avut un ambasador pe măsură.

RAZVAN BARBULESCU ■

Loviturile de la 11 metri au făcut dreptate

CRAIOVA, 3 OCTOMBRIE (prin telefon de la trimisul nostru). Stau și mă gîndesc, stimați cititori, dacă mi-a fost dat să asist pînă acum la o partidă atît de dramatică cum a fost cea care s-a încheiat în urmă cu jumătate de oră și care a consfințit merita calificare a Universității Craiova în turul II al Cupei U.E.F.A. ! S-au jucat aici, fără a pune la socoteală și „episodul” departajării prin lovituri de la 11 metri, 120 de minute de fotbal cu o încordare halucinantă. În rarele momente cînd superba galerie olteană se oprea din indemnul „Știința, Știința !”, trăgîndu-și sufletul pentru o nouă opiteală, părea că un singur băt de căbriț ar putea să arunce în aer un stadion recordat pînă la ultima fibră la tulburătorul demers al jucătorilor craioveni. Pînă la urmă, după cum știți, Universitatea s-a calificat după penaltiuri la scorul general de 6-4, dar loviturile de la 11 metri n-au făcut altceva decît să stabilească dreptatea, căci Craiova a jucat mult mai bine decît adversara ei și ar fi meritat să se desprindă în câștigătoare detașată încă de la încheierea celor 90 de minute regulamentare. Dacă n-a reușit, asta trebuie explicat prin forma excelentă a portarului Esnaola (care a scos goluri ca și făcute în minutele 22, 29, 50 etc.), ca și șansei care l-a ajutat în mai multe rînduri în mod providențial, el fiind salvat de barele porții în minutele 44 (Negrilă), 56 și 104 (Cirtu). Oaspeții au venit la Craiova cu intenția de a apăra cu dinții avantajul minim dobîndit în urmă cu două săptămîni la Sevilla. Drept urmare au așezat mai multe „tranșee” succesive în fața propriei porți și, arătînd că sînt unși cu toate ali-fiile fotbalului profesionist, au apelat la întreg arsenalul posibil de trucuri, simulînd, trăgînd de timp la nesfîrșit și mergînd pînă acolo încît, la accidentarea lui Suarez (luxație la mină), au făcut un întreg circ, obligînd mașina salvării să se învîrtă pe pista stadionului pentru a ple-

ca pînă la urmă goală, mijlociul lui Bettis reluîndu-și locul în teren ! Dar nu fotbalistii spanioli au pierdut calificarea, ci băieții noștri au cîștigat-o printr-un efort colectiv și individual demn de cele mai alese elogii. Ca întotdeauna la greu craiovenii și-au strîns rîndurile, demonstrînd o voință și o putere de sacrificiu exemplare. Lipsiți de Balaci și Tilihoi, ei au rămas pe parcursul partidei și fără Ticleanu și Ungureanu, introduși în disperare de cauză mai degrabă nerefăcuți, iar Adrian Popescu a fost silit să rămînă în teren, deși contuzionat, pentru a permite înlocuirea lui Ungureanu, al cărui accident era, se vede, mai grav. Bar am văzut la Craiova, chiar și în sezoanele ei de vîrf, o atît de mare dorință de a învinge, o atît de solidă toamnă de a răsplăti un public generos printr-un travaliu fără sfîrșit. Prin această calificare, repet întru totul meritaată, chiar dacă obținută în prelungirea prelungirilor, „campiona unei mari iubiri” a făcut încă o dată dovada clasei sale internaționale, producînd multă satisfacție înflăcăraților ei suporteri, ca și tuturor oamenilor de bine din fotbalul românesc.

Partida a avut, cum ziceam, de toate. N-au lipsit nici momentele de încleștare fizică depășind rigorile regulamentului, ceea ce l-a determinat pe arbitrul Fahnler (care a condus foarte bine) să arate două cartonașe roșii, lui Diego și Cămătaru, precum și o puzderie de cartonașe galbene. Prin eliminarea lui Cămătaru, ca și prin noua avertizare a lui Irimescu (sanționat și la Sevilla), Craiova se găsește în dificila situație de a aborda turul II al Cupei U.E.F.A. cu un efectiv și mai redus. Este deci cu atît mai necesară intervenția Federației de a ajuta inimosul club craiovean în intenția sa de a realiza transferurile celor cîteva jucători în litigiu. Nu mă mai lungesc, voi reveni săptămîna viitoare. La ora la care transmit aceste rînduri, un întreg oraș, care speră să devină din nou o capitală europeană a fotbalului, își sîrbătorește cu fervoare și decență favoriții. Nu-mi rămîne decît să adaug, aliniîndu-mă corului ce înconjoară hotelul Jiul, bravo, Craiova, îți mulțumim Craiova !

OVIDIU IOANIȚOIA ■

La peluză

Dureros, dar drept

Steliștii s-au autoeliminat la București în fața unei echipe care a dominat psihologic disputa sportivă. Dar și cu sprijinul unui arbitru care, dacă n-a fost în cea mai nefastă zi a carierei sale, are desigur geniu. El a făcut mai mult decît să-și pună în puterea unui om mediu, a făcut, ca să zic așa, totul, pentru ca meciul să se termine la egalitate. A favorizat la început echipa din Ghencea în fazele ei de apărare nesancționînd unele faulturi evidente ale lui Bumbescu și fluierînd la semnălizările colegilor săi oaspeților imaginare ale oaspeților, a împărțit apoi cartonașe galbene gazdelor și pe drept și pe nedrept, nefăcînd același lucru în cazul italienilor, a fragmentat jocul cînd nu era cazul și l-a lăsat liber, prea liber chiar, cînd era cazul să nu-l lase, a judecat lucrurile în compensație, n-a acordat cartonaș galben italianului care a trimis mingea în tribună fiindcă ar fi fost al doilea, ceea ce atrăgea eliminarea jucătorului și, firește, schimbarea cursului jocului, n-a acordat în compensație penalți pentru A.S. la un henț clar în careu al lui Pițurecă lăsînd impresia astfel că simpatia lui înclină spre Steaua și bătîndu-și pur și simplu joc la urmă cînd a făcut imposibilul pentru ca să nu se mai joace fotbal, prefăcîndu-se cînd drastic, cînd omenos.

Steaua a jucat slab meciul calificării fiindcă n-a mai avut răbdarea să construiască, și mai tîrziu i-a lipsit maturitatea ca să renască în condițiile anti-jocului subtil pînă la rafinament, un rafinament cam șmecheresc uncorei, al viclenilor ei adversari. Eriksson obține astfel a treia calificare în România (după Dinamo și U Craiova). E trist să observi că un act de de-

voțune, curaj și iubire pentru fotbal precum cel al lui Bölöni, aclamat îndelung de populația Ghencei, se poate întoarce împotriva intenției care l-a generat, și ea la fel de nobilă, aceea de a-l introduce la creșterea lui în echipă cînd abia în dimineața meciului făcuse primele mișcări după îndelungată inactivitate, dar trebuie să spunem și că începutul dezorganizării echipei coincide cu căderea fizică a acestui brav și frumos jucător. Echipa n-a mai funcționat în conformitate cu programul riguros care i-a asigurat strălucirea de la Roma și lipsa de experiență în meciurile internaționale a tinerilor ei jucători a împiedicat-o să se mai redreseze. Balint a fost introdus tîrziu, fără ca să preia și sarcinile lui Bölöni, apoi a fost înlocuit și Petcu și de-aici înainte, în lipsa unui coordonator, fiecare a jucat pe cont propriu. Nu este adevărat că a lipsit dăruirea în joc, toți au luptat haotic pînă la epuizare, mai puțin Eduard, singurul care a fost el însuși, adică inteligent, sobru și vivace de la început pînă la sfîrșit. Lăcătuș și-a demonstrat superclasa în prima repriză, ca și Majaru, acest fabulos talent care strică singur ce muncește. Sigur, nu ne putem declara mulțumiți de jocul de la București, dar nici nu putem reproșa tinerții echipe (obscuri echipe cum o numea un ziar italian) că a suferit ceea ce o Europă întreagă bănuia că se va întîmpla: eliminarea ei de către finalista Cupei campionilor. E neplăcut că speranțele noastre, nebuneștile noastre speranțe, ne-au fost spulberate, dar după jocul practicat la București, A.S. Roma s-a calificat în etapa următoare a Cupei pe merit. Echipa lui Conti nu este o echipă de eliminat ușor cînd conduce cu 1-0. Poate dacă la Roma am fi avut mai multă încredere în forțele noastre și mai puțină neșansa, dar de-acum asta este o altă poveste. Așa a fost, și cum a fost e dureros, dar drept.

NICOLAE CRISTACHE ■

FAIR PLAY

Vae victis?

Meciurile de fotbal din ultimele săptămîni au readus în actualitate și întrebarea: **terenul propriu este un avantaj?** Mentalitatea potrivit căreia „a juca acasă” e una și „a juca în deplasare” e alta a devenit atît de răspîndită încît a ajuns să ni se pară firească.

Terenul propriu înseamnă un spațiu cunoscut și atît. Pentru că teren tare, teren moale, teren uscat sau umed sînt factori care se întilnesc pretutindeni. Niç un teren de pe planetă (unul regulamentar) nu poate pune unor jucători experimentați probleme privind jucarea propriu-zisă a mingii. E adevărat, teren străin poate însemna o diferență de fus orar sau o diferență de altitudine importantă. Acesta, da, sînt niste factori care pot produce unele perturbări metabolice cu repercusiuni asupra stării fiziologice generale și ca atare asupra randamentului în condițiile efortului limitat. Dar, în general, cînd o deplasare se face spre astfel de terenuri, toate marile echipe sosesc cu suficient timp înainte pentru a se putea acomoda.

Un alt fetiș este „publicul propriu”. Se spune că încurajările lui sînt în stare să te poarte spre victorie. Dar publicul nu poate înlocui valoarea echipei locale. Și pentru ca tabloul sustinerilor imaginare, fictive, nefondate să fie și mai sugestiv, se mai spune și că este mai greu să joci

acasă decît în deplasare ! Ce să mai creadă jucătorii în fața unor asemenea contradicții ?

Avem acum un nucleu de jucători căliti în confruntări importante care au ajuns să nu mai aibă teamă de adversari, oricare ar fi ei. De ce să le grevăm randamentul de-acasă sau din deplasare vechiculînd de multe ori o teamă nefundamentată ? O echipă bună trebuie să se expune la aceeași valoare pe orice teren ! Cit privesc publicul care te sustine, un mare fotbalist nu va uita nici o clipă, acasă și mai ales în deplasare, legăturile sale cu acești oameni și responsabilitatea față de ei. În schimb, unii spectatori îngreuiază misiunea favorizilor lor fiindcă simțindu-se implicați încearcă să-i ajute, încurcîndu-i, chipurile, pe adversari. De aici, manifestări care ies din perimetrul fair play-ului cum ar fi huiduicile cînd adversarul trimite mingea la portar și aplauzele cînd o face unul de-ai noștri. De la asemenea „măruntisuri” pornesc toate relele din comportamentul unor jucători sau al unor spectatori. De la asemenea „fleacuri” s-a ajuns, undeva, cîndva, chiar la un război al fotbalului.

Spectatorul trebuie să fie chemat nu să „ajute” ci să asiste ! Să se bucure de spectacol, indiferent care dintre actori joacă mai bine. Numai așa poate fi înțeles spectacolul sportiv ca act de cultură. Cînd vom atinge să ne bucurăm de succesul sportivilor noștri fără să ne intristăm pentru infringerile lor, vom fi parcurs un drum esențial către actul de cultură care trebuie să fie spectacolul sportiv. Cit despre fotbal, să ne amintim din cînd în cînd că nu este decît un loc. „Vae victis” este o expresie valabilă numai după războaie în care se pierd vieți. Să rămînă acolo !

CRISTIAN ȚOPESCU ■

La închiderea ediției

La încheierea ediției: După un spectaculos 1-0 la București, Sportul studențesc a rezistat cu brio o mare parte a

meciului de la Milano, dar finalul a însemnat totuși 2-0 pentru Internaționale, echipa bucureșteană pierzînd calificarea pentru turul al doilea al Cupei U.E.F.A. Amănunte de la trimisul nostru Adrian Dohotaru în numărul viitor.

Lumea ca lume

Renaște Universitatea Craiova — campioana unei mari iubiri

Craiova și-a învins din nou adversarii din Europa. Și poate că bucuria această nu e depășită în intensitate decât de cea prilejuită de victoria asupra situației în care se afla. Dacă Universitatea Craiova a reușit să învingă o remarcabilă echipă profesionistă de fotbal — Real Betis Sevilla — jucând fără fundaș central de meserie, cu fundașul stînga într-un picior, cu Beldeanu reamenajat, recondiționat, re-maiat și reșapat, cu Balaci pe banca de rezerve, rezemîndu-și ochii lui albaștri de coloane de lacrimi neputincioase; dacă Universitatea Craiova, pe care nimeni nu vrea s-o ajute, dacă această echipă s-a calificat în turul următor, spre bucuria generală a oamenilor simpli și buni — înseamnă că se confirmă încă odată că mai puternică decât orice armă e coeziunea sufletească, e unitatea de acțiune, e voința cinstită de-a te dărui cauzei pentru care ieși în arenă, în fața alor tăi. De multă vreme n-am văzut o atît de sărmană echipă depășindu-se și ajungînd marea prin înfăptuirile sale. Cea mai frumoasă fază individuală de fotbal pe care am întîlnit-o în ultimii ani este și cea care avea să se încheie cu dramatica eliminare a lui Cămătaru din teren: Sorin Cărțu, talent de tipul și de înălțimea lui Dobrin, și-a deviat o minge peste adversar cu călcîiul și a șutat din vole cu stîngul din unghi mort în colțul lung lovînd bara laterală. Dacă acest șut devenea gol, Sorin Cărțu putea să-i dea în timpul liber autografe lui Rummenigge. Și așa dacă Sorin Cărțu s-ar ține de treabă și s-ar angaja cum a făcut-o în meciul din 3 octombrie 1984 de la Craiova, agențiile de presă ar trebui să învețe cum se pronunță numele său atît de autohton — Cărțu.

Dar bucuria, repet, este mai ales a neajutaților care s-au ajutat singuri, a celor de la saibă care au pus osul, și uite ce a ieșit! La ora începerii partidei, situația obiectivă a lotului craiovean era deplorabilă: aproape nici un jucător nu era valid pe de-a-ntregul, în vreme ce jucătorii care au dreptul să joace la Craiova și sint studenți la Craiova, jucătorii transferați dar fără a avea încă drept de joc, nu-i sint dați Craiovei. Bucuria, o mai spun o dată, este distanțată dintre posibilitatea aproape imposibilă și realitatea fantastică. Universitatea Craiova și-a depășit condiția învingînd cu o echipă de ologi, decepționați și de-

butanți, reductibili echipă profesionistă pe care o avea în față. Vibrantul entuziasm popular de la Craiova, la care n-am putut participa a fost un tun cu zeci de mii de semne de exclamare și de emoție.

Nu există echipă bună făcută în seră. Poți să pui în poartă o piesă de Rolls Royce, pe linia de fund o piesă de Peugeot, una de Mercedes, una de Toyota, una de ARO, la mijloc o piesă de Volkswagen, alta de Volgă și alta de Fiat, iar înainte să joci cu o piesă de Cadillac, o piesă de Porsche și o piesă de Volvo, — nu se cheamă că ai o mașină. S-ar putea ca, vreo dată, să se nimerească să meargă această adunătură și să obțină chiar un record cu ea. Dar fiecare piesă va continua să miroasă a mașina din care a fost luată. Nefericită va rămîne și mașina din care ai luat, nefericită va fi și mașina nou construită. Secretul Universității Craiova este organicitatea altoită pe o mare simpatie populară. Sint, la această oră, probabil, jucătorii ai Craiovei care, individual, n-ar putea face față nici la o echipă de B. Și situația aceasta o are acum și Rapid București — jucătorii modești, dar echipă de înalt angajament. Forța Craiovei a fost, în meciul cu Betis Sevilla, ca și în atîtea ocazii, răzburarea ei contra situației rele în care se afla.

Ce deosebire între Craiova și Steaua al căror joc l-am urmărit la televizor în paralel! Voi spune că nutresc o profundă simpatie față de clubul militar, clubul armatei române, și că nici măcar nu-mi displace cum joacă uneori Steaua, dimpotrivă. Anul trecut Steaua a jucat mai bine la Craiova decât Universitatea, sau acum la Iași ceea ce am văzut mi s-a părut un superb dans modern al echipei militare. Și, ca să merg pînă la capăt cu destăinuirile, prima mea echipă preferată a fost Steaua. Pe Steaua am iubit-o cînd eram foarte tînr. Dar era echipa mea preferată tocmai pentru motive pentru care azi nu pot să fiu un partizan al Stelei. Steaua lui Voinescu, Zavoda II, Apolzan, Victor Dumitrescu, Onisie, Bone, Căcoveanu, Constantin, Alexandrescu, Zavoda I, Tătaru — echipă pe care o știu și acum pe dinafară pentru că era o echipă unită, sobră, îndrăzneată și modernă — reprezenta un ideal de coeziune, un ideal de unire a forțelor din teren și chiar un ideal moral.

Am fost decepționat de jocul echipei Steaua București, joc în fond contrar

chiar aptitudinilor jucătorilor din teren, contrariați și ei de zăpăceala pe care a introdus-o într-o echipă ce începuse să arate anul trecut foarte bine, antrenorul Florin Halpagian inovînd aiurea, începînd jocul cu Pițurcă și lăsîndu-l pe Radu II afară din teren, renunțînd la marele talent al lui Balint pentru a miza pe șuturile în tabela de marcaj ale lui Pușcaș, dereglînd complet talentul extraordinar al lui Lăcătuș și, la urma urmei, desființînd o aripă care tocmai asta începuse — să aibă coeziune — Lăcătuș, Balint, o aripă pe care eu aș vedeam curînd într-un loc în națională. Scriu aceste cuvinte încercînd să tristetez că, iată, cel mai puternic club al nostru, pe la care au trecut atîția jucători în ultimii ani, nu a putut realiza încă echipa dorită de toată lumea, o echipă unită și într-adevăr competitivă.

La ordinea zilei este — prin munca ei, prin eroismul ei sportiv și prin realul patriotism al jucătorilor ei, Universitatea Craiova. Ei trebuie să i se acorde atenția cuvenită pentru a reface potențialul jucătorilor accidentați, pentru a întregi lotul cu jucătorii necesari.

La ora cînd scriu aceste rînduri, prieteni de la Craiova mă sună la telefon și mă întrebă de ce nu m-am dus la meci. Am fost bolnav. Frumos era, cum zice unul dintre ei la telefon, să fi cîntat în seară aceasta cu Cenaclul Flacăra bucuria craiovenilor. „Ții minte ce frumos a fost atunci, după meciul cu Kaiserslautern?”. Ții minte, cum să nu țin minte. Și am ochii plini de lacrimi. Fericit sint de victoria voastră, dragii mei, și îngrijorat că nu știu cum veți face să scoateți pe mai departe rezultate deosebite. Și nu știu cum veți face, că nici pe Cămătaru n-o să-l aveți, și nici pe Irimescu, care a jucat extraordinar. Nu știu cum veți face... Și dumneata, băiatule deșirat din poartă, Silviu Lung, cum ai apărut dumneata un penalty, exact cît trebuia ca să sară echipa noastră, a tuturor, de pe orbita disperării pe orbita speranței! Bravo dumitale, lungane sentimental! Și dumneata, Costică Ștefănescu, cea mai mare idee fotbalistică a mea. Ții dumneata minte Făgărașul în care mi-a trecut prin cap ideea de a-l propune lui Țițe Teacă să te facă libero? Și libero continental ai rămas? Ce frumos ai jucat, ce alură ai în teren, ce bine te-ai dus în față, ce frumos ai dirijat totul! Dar nu mi-a plăcut că erai supărat tare, cînd

vă odihneai. Nu, nu fi nervos, că nu-ți stă bine. Și, dacă ești dumneata nervos, e nervoasă toată echipa. Și dumneata, Ungureanu, jucînd într-un picior, ai arătat că nici nu sint necesare mai multe dacă ai o inimă în piept; și dumneata, Negrilă, și dumneata, Aurică Beldeanu, un mort frumos cu ochii vii, ai arătat ce tinerețe poartă în el talentul înăscut; și dumneata, Adrian Popescu, și dumneata, Bicu, și dumneata, Geolgău, extraordinarele Geolgău, neamțule ce ești! Și, dumneata, Cămătaru, și dumneata, Octavian Popescu, talent fantastic din generația nouă, venit de la Tirgoviște. Și, în fine, Cărțu, o figură stranie, între apatie și geniu, între mingicării de mina a șaișpea și echipa Braziliei în care cred că ar avea loc dacă ar prinde o zi bună. Și dumneavoastră, antrenorii Mircea Rădulescu și Silviu Stănescu. Și ritmul innoitor, care este de fapt esențialul, în orice activitate umană. Și publicul oltean, labil, cum îl știu, și minunat cum îl știu, făcînd o senzațională probă europeană de civilitate, și comentatorul Sebastian Domoziin, marcînd ca întotdeauna de mai multe ori decât au marcat cei din echipa lui preferată, și fostul nostru coleg de la Flacăra, comentator de televiziune acum, Dumitru Graur, transmițînd mai bine ca niciodată acest meci care s-a încheiat cu senzaționalul vinclu al jucătorului care vine, Octavian Popescu, jucător diatr-o generație extraordinară de talentată, din care mai semnalez pe Muzsnai — de la Cluj — un talent extraordinar, o figură ce se situează între Rummenigge și Strömberg, un sportiv care luminează sufletele iubitorilor vechii echipe fanion a Ardealului — Universitatea Cluj.

Și acum, ce facem? Bucuria acestei calificări la care se adaugă satisfacția intrării în faza următoare a competiției europene și a echipei Dinamo, va dura cît va dura și va veni grija plină de responsabilități a pregătirii turului următor. Pentru aceasta se impune ca, pe plan local, să se facă totul pentru recuperarea și aducerea la forma maximă a componenților echipei, iar în planul superior, al deciziilor sportive și fotbalului nostru în genere se impune, în fine, o deschidere onestă, principială către problemele reale ale acestui atît de iubit și de meritos club de fotbal — Universitatea Craiova.

Pentru Dinamo și pentru Universitatea Craiova, echipele care ne vor reprezenta în fazele următoare ale cupei europene, se impune o preocupare specială, ajutorul de care au nevoie și grija din partea celorlalte competiții din campionatul nostru pentru a se putea prezenta în meciurile ce urmează la nivelul maxim al posibilităților.

Observații de viață

167 Larba va fi cea mai populară ediție a mormintului meu.

168 În nopțile prea întunecoase, orice luminare pare un proiector anti-aerian.

169 Dragostea aricilor se numește acupunctură.

170 Toți șefii care vor să pară simpatici își obligă secretarele să pară odioase.

171 Din lupta pentru pace nu se poate ieși la pensie.

172 Atît de puternic e Socrate în dialogul său cu atenienii, încît mulți dintre noi uită că autorul cărții se numește Platon.

173 Nici o mamă nu e fericită dacă are 7 copii fericiți și unul singur nefericit.

174 Am impresia că întotdeauna are dreptate cel care scrie primul procesul verbal.

175 A le reproșa tîranilor că nu mai au cai, cum a făcut de curînd un primar, după ce în urmă cu 25 de ani li se reproșa că au cai, e totuși nițel cam mult.

176 Nu se știe unde e disperarea contra căreia protestează balenele care se sinucid: în apă sau pe uscat?

177 Articole de pielărie făcute de întreprinderile Centralei de pielărie și încălțăminte din România sint printre cele mai frumoase din lume. Cred că un mai mare curaj coloristic le-ar impune și mai repede pe toate piețele.

178 Vor exista sinucigași entuziaști.

179 Nu e scriitor român acela care nu-și ascute din cînd în cînd creionul cu „Lancea lui Horea”.

180 Polivalență înseamnă înțil de toate o minimă valență, nu înmulțirea lipsei de valențe.

181 Nu vă faceți schiuri; războiul rece nu va mai îngheța apele pămîntului.

182 La balul temnicerilor clinchetul de pahare e acoperit de zornăitul lanțurilor.

183 Intineresc leacurile băbești.

184 Lacrimă, convolescență a cascadei I.

185 În fiecare cramă în care mergem, se vorbește aspru despre celelalte crame în care se falsifică vinul. Ar părea că viile falsifică vinul, nu viii.

186 Soba e ruda de la țară a caloriferului.

187 Norocul lui Sisif, care tot ducea piatra pe virful muntelui și ea tot cădea înapoi, că nu participa la competiție și vreun velear.

188 Atunci cînd o strategie se degradează, ea devine tactică. Și cînd se degradează și mai mult, ea devine file de memorii.

189 Săpă-ți tranșea și dacă ai timp mai mult adințește-o ca să-ți folosească și de mormînt.

190 Tot mai mulți parașutiști în aer de

cînd e criză de combustibil pentru avioanele de război.

191 Dacă sint buni la muncile agricole și dacă pot fi oricînd armata de apărare a țării, tinerii aceștia merită desigur în fiecare clipă respect pentru gustul artistic și pentru opinia lor culturală.

192 Cine și-a pus fîntîna la drum a știut că va avea apă mereu limpede, căci izvoarele se innoiesc prin ceea ce dau, nu prin ceea ce iau.

193 Călătorile, nu uita, cînd treci prin Transilvania, că la Ip și Trăznea două monumente curate și simple, ca două case de țărani, găzduiesc sufletele românilor nevinovați uciși în două nopți bestiale numai pentru că erau români. Din nici o călătorie turistică nu poate lipsi un pelearaj la Ip și Trăznea.

194 Cînd vîd atîția care sint în stare să facă orice numai să trăiască, îmi amintesc de vorbele bunicii mele spuse unchiului meu Ioan, după ce biata bunica scăpase de o încercare a morții: „Ce să fac, mămă, mă canonii și eu să mor și nu potui!”

195 Ne obișnuim prea repede cu marile cuceriri ale epocii și ni se par firești și ni se par de cînd lumea, de parcă ne-am născut cu Transfăgărășanul făcut și cu Canalul Dunăre-Marea Neagră săpat și avem exact atitudinea pe care o au turiștii care, urcînd spre un virf înalt și odih-

nindu-se din cînd în cînd pe cite un plai, uită că se află pe plai, nu mai au amețala înălțimii și nu mai vîd decît că mai au încă de urcat.

196 Colectivitatea care-și disprețuiește artiștii ar fi mai oarbă decât o casă de nevăzători.

197 Desfacerea catirului în părțile componente, cal și măgar, n-ar ajuta pe nici una dintre ele.

198 Ultimul greier care se aude în toamna aceasta are sunetul primului dinte al fierăstrăului care va tăia copacii pentru sobele iernii acesteia.

199 Am văzut la Piriul Rece prefigurarea unei stațiuni pentru tineret dintre cele mai frumoase ce mi le puteam imagina. Și totul era făcut cu modestie și măreție.

200 Unii elevi îmi scriu că profesorii lor nu mă suportă. Îmi pare rău, eu îi iubesc pe toți colegii mei, profesori. Eu cred în misiunea dascălului.

201 Toamna, Bacovia iese din bibliotecă și citește frunzele căzătoare ale copacilor.

202 Nici o revoluție nu neagă istoria colectivității în care apare, ci devierile de la drumul acelei colectivități.

203 Prea mulți incompetenți așază erorile lor subiective în dosul neajunsurilor obiective.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Flocăra. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 176010, 176020. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scriso-ri—audiențe—anchete) — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu. PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică—economie—știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. George Arion, Victor Niță — 1457; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj—urgente—sport) — Ovidiu Ioanțoia, Ilie Purcaru, Adrian Dohotaru, Nicolae Grigore, Dumitru Constantinescu, Oprea Georgescu, Constantin Balacciu, Margareta Mureșan — 2128; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 2123, 2569, 2072, 1453; secretar responsabil de 2124; redactor șef 2002, Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Import presă, P.O. Box 12-201, telex 10376, prsfir București, Calea Grivitei nr. 64-66.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU